

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — nedeljska
izdaja 96 Din, za
izletništvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun:
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Vera v politiki

Večkrat slišimo govoriti, da živimo v velikem času. In to po pravici. Po eni strani človeštvo dobiva vtis, kakor da se hoče prav v naši dobi izpolniti nad njim sodba, ki se je pripravljala in čakala mnogo vekov, a po drugi strani nekako vsa pereča vprašanja hkrati silijo k rešitvi. Kakor da bi tudi samo usodo zajel hitri tempo našega časa. Čas zori. Pojavljajo se mnogi znaki, da se zopet enkrat velika zgodovinska doba bliža svojemu vrhu. Zato je borba za človeka vedno hušša. Vse služi tej borbi: vera, politika, državna moč, tehnika in gospodarstvo. Kajti gibanje, ki bi izgubilo človeka in njegovo dušo, bi odmrlo samo v sebi. Zato se vsak sodoben pokret bori kar moč za človeka. Vsa stremjenja našega časa gredo za celotnostjo, za totalnostjo.

Tudi vera, tudi krščanstvo. Sicer je v bistvu religioznejša življenja, da stremi po preokvašenju vsega človeka. Vendar ni bilo morda še zlepa dobe, ki bi se te nujnosti v vodstvu in članstvu tako zavedala, kakor dandanes. Čeprav se borba proti duhovnemu univerzalizmu Cerkve vodi že 2000 let, je Cerkev uprav v naši dobi najmanj pripravljena, karkoli opusti ali okrniti od svojega poslanstva. Ona hoče celih vernikov — tudi v javnosti. Hoče krščansko totalnost tudi v javnem življenju, ki naj bi se očitala v večji pravičnosti, ljudečnosti, dobroti in usmiljenju, kakor pa jo kaže nekrščanski red in nekrščansko ljudstvo. Krščanski ljudje bi morali tudi na zunanjo stvariti krščanski red. Samo to more biti v državljanskem življenju prepričevalna legitimacija in apologetika pravovernega krščanstva napram onim, ki ga zametajo. Sodobni svet ne sprašuje toliko po miselnih osnovah kakor gibanja, ampak gleda le bolj na učinke in sadove: pri kapitalizmu, pri fašizmu, komunizmu in tako tudi pri krščanstvu. Seveda krščanstvo nima svojega gospodarskega reda, zahteva pa, da se dela tudi gospodarskega človeka prepojena s krščanskim duhom pravičnosti in ljubezni.

Isto velja tudi za politično življenje, ki se prav gotovo nič manj kakor gospodarstvo izmika duhu krščanskega univerzalizma. Vsak poizkus vplivanja katolicizma na javno politično življenje se slej ko prej smatra za vsiljivo poseganje na področje, ki se vere in Cerkve ne tiče. Hitro slišimo opozorilo, če smo morda pozabili, da je bilo rečeno: »Dajte cesarju, kar je cesarjevo in Bogu, kar je božje.« kar pa se največkrat tako razumeva, da je pač treba cesarju dati vse, a Bogu nič. Ako se kje opazi malo živahnejše delovanje katoličanov v javnosti, se skoraj od nasprotne strani postavi vprašanje, če smo morda preslišali Kristusovo besedo, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta! S takim razlaganjem sv. pisma se hoče podčrtati in podkrepiti poganski značaj sodobnega socialnega in političnega življenja. Hoče se vzdržati mnenje, kakor da pripada krščanska družba le temu svetu, ne pa tudi božjemu kraljestvu. Nasprotnik pa se gotovo ne bo nikdar toliko spozabil, da bi navedel še druge Kristusove besede: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.« Bogu odtujena javnost je brez nadaljnjega pripravljen sprejeti Kristusa kot žrtve, ki se daruje za človeštvo, nikakor pa ne kot svojega Kralja in najvišjega Gospoda. Čim se prične opozarjati na njegove vladarske pravice, takoj zagrmijo v zbor: »Nimamo drugega kralja kakor cesarja!« Dober katoličan je vedno v nevarnosti, da ga bodo obdolžili mlačnega patriotizma in omahljive državljanske zavesti. Večina sodobnih držav sicer priznava krščanstvo kot religijo, a ostaja kljub temu poganska, in to ne le po svojih teoretičnih osnovah, ampak tudi v oblikovanju javnega življenja.

Zle posledice te brezbrzičnosti napram božjemu zakonu in njegovim pravicam se vedno bolj kažejo in vedno huje tepejo človeško družbo. Kajti človek ni dvojen, eden zasebno in eden v javnem življenju. Razkristjanjenje javnega življenja ima sedaj za posledico tudi odpad od vere v zasebnem življenju. Vera in politika sta v gotovem nujnem notranjem odnosu. To nehoti dokazujejo tudi nasprotniki Cerkve, ki so se v vseh časih cerkvene zgodovine prizadevali, da bi Cerkev sebi uslužili in jo napravili za poslušno služabnico svojih političnih ciljev — vsekakor na škodo tudi države same. Isto dokazujejo tudi novodobni politični in državni voditelji, ki si umišljajo razne lažne »religije«, ki naj bi brez pomisleka zagovarjale politiko, katere krščanstvo ne more odobrati. To pa so abotni poskusi, ker družabne in politične stavbe je mogoče graditi le na večno veljavni etični osnovah. To nam priča zgodovina vseh tisočletij, pred in po Kristusu. Zato ni neumestno, ako se v tej zvezi spomnimo besed velikega krščanskega misleca Solovjeva: Vse evropske države bodo propadle, ako se jim bo posrečilo, da bodo triumfirale nad katoliško Cerkvijo — in če se katoliški Cerkvi ne bo posrečilo, da svoje osnovne pravice na duhovnem področju uveljavi nasproti vsemogočnemu cesarju.

To duhovno vodstvo ne zahteva primata nad evropskimi bankami in borzami, ampak nad dušami. Celotno vsakodnevno življenje evropskih narodov je treba spraviti v sklad s krščanskimi načeli. Treba je odpraviti razliko med zasebnim in državnim moralno. Ako n. pr. država kaznuje tatvino ali umor, ki ga stori posameznik, tudi ne sme zagovarjati kolektivne tatvine ali kolektivnega umora, pa čeprav bi naj navidezno služil državnim ali narodnim interesom. Ni v soglasju s krščansko moralno, ako se prepoveduje poinecu nevoja, kar misli država, da sme storiti oprta na svojo moč in silo. Tako početje javne oblasti najbolj demoralizira ali sekularizira javno mnenje, ki kaj hitro prične ista načela uporabljati tudi v zasebnem

Angleški kralj in kraljica sta odpotovala v Ameriko

Potovanje angleške kraljevske dvojice pomeni, da mednarodni mir trenutno ni v nevarnosti

London, 6. maja. AA. Reuter: Vse ulice od Buckinghamse palače do Waterlooške postaje so preplavile velike množice ljudstva, ki je na vsak način hotelo pozdraviti kralja in kraljico pred odhodom v Ameriko. Med ljudmi je bilo mnogo Američanov. Kralj in kraljica sta se odpeljala z Waterlooške železniške postaje v Portsmouth, kjer se bosta vkrcala na parnik »Empress of Australia«. Kljub zelo hladnemu vremenu se je množica zbrala že ob devetih, to je tri ure prej, pred Buckinghamse palačo. Princesi Elizabeta in Margareta Roza se peljeta s kraljem in kraljico do Portsmoutha.

Na železniški postaji Waterloo so kralju in kraljici želeli srečno kot kraljica-mati Mary s člani kraljevskega doma, predsednik vlade Chamberlain in člani vlade. Kralj Jurij je bil v admiral

ski uniformi, kraljica je imela pa sivkasto-modro obleko. Princesi Elizabeta in Margareta sta bili prav tako oblečeni v svetlomodri obleki. Železniški peron je bil okrašen z zastavami. Množica je ure in ure čakala kraljevski par in je kralja in kraljico navdušeno pozdravljala.

Na peronu Waterlooške postaje se je kralj Jurij posebno dolgo pogovarjal z lordom Halifaxem in je stopil v vlak šele nekaj sekund pred odhodom.

Odhod kraljevskega para iz Buckinghamse palače in njun prihod na postajo so prenašali televizijsko. Amaterji, ki so gledali ta televizijski prenos, so videli, kako sta se kralj in kraljica poljubila s kraljico-materjo in z drugimi člani kr. družine. Velika množica je pozdravila kralj. par z navdušenim vzklikanjem. V Ports-

mouth je vlak privozil ob 14.10. Tam sta kralj in kraljica prevzela ključke tamkajšnje trdnjave; takšen je namreč starodaven običaj.

Kralj in kraljica sta se potem skupaj s princesama odpeljala v Portsmouth, kjer jih je množica pozdravljala prav tako navdušeno kakor v Londonu. Nato je kraljevski par odšel na parnik »Empress of Australia«, ki je ob 15 dvignil sidro v prekrasem sončnem vremenu.

Vsi listi obširno pišejo o odhodu kralja in kraljice v Kanado. »Times« pravi: Tako veliko potovanje nima primera. Kljub temu, da se kopičijo temni oblaki na mednarodnem obzorju, ni bilo vzroka za odložitev potovanja. Obisk kralja in kraljice pri prijateljskem ameriškem narodu zbuja upanje, da se bodo oblaki razpršili.

Odmevi na Beckov govor

V Berlinu so s Poljsko nezadovoljni Mussolini posreduje med Poljsko in Nemčijo

Berlin, 6. maja. TG. Poljski poslanik v Berlinu princ Ljubomirski je takoj po Beckovem govoru izročil v zunanjem ministertvu spomenico poljske vlade, s katero odgovarja na nemško noto z dne 28. aprila, v kateri je nemška vlada odgovedala nenapadalni sporazum, sklenjen leta 1934. Poljska nota je razdeljena v pet poglavij, ki imajo sledečo vsebino:

1. Nemško-poljski sporazum je določil samo, da se obe državi-podpisnici odpoveata vojni kot sredstvu za poravnavanje medsebojnih sporov, ki jih bosta obe državi reševali s miroljubnimi sredstvi. Ta sporazum pa ni imel nikoli namena jemati podpisnicam svobodo, da samostojno urejajo svoje odnose do tujih držav.

2. Poljska vlada je na nemško predloge glede Gdanske in glede nemškega prehoda skozi poljsko Pomorjansko odgovorila s protipredlogi, v katerih je naglasila, naj Nemčija in Poljska skupno jamčita za nadaljnjo neodvisnost svobodnega mesta Gdanska, in da naj se pričenejo pogajanja za ureditev vprašanja nemškega prehoda v vzhodno Prusijo. Poljska vlada je v teh protipredlogih izrecno poudarjala, da se mora to vprašanje obravnati tako, da neodvisnost in nedotakljivost poljskega ozemlja sploh ne prihaja v vprašanje. Poljska vlada je storiła svojo dolžnost v duhu sporazuma iz l. 1934 in ne zasluži očitka, da tega sporazuma ni spoštovala. Na protipredloge poljske vlade nemška vlada sploh ni odgovorila. — Šele kancler Hitler je na nje odgovoril v svojem govoru dne 28. aprila. Na nemško noto, v kateri je bil sporazum iz l. 1934 odpovedan, odgovarja poljska vlada, da je pripravljena pogajanja nadaljevati tako glede Gdanske kakor glede prehoda skozi Pomorjansko, a samo pod pogojem, da bodo pogajanja med enakopravnimi in da ne bo ena stran zahtevala, da mora druga stran brezpogojno sprejeti njene zahteve.

3. Poljska vlada odklanja nemško mnenje, da je sporazum, sklenjen l. 1934, onemogočil poljski vladi sklepanje sporazumov s tretjimi državami, ker poljska vlada se samostojnosti v zunanji po-

litiki ni nikdar odpovedala. Saj je tudi Nemčija tako postopala, ko je samostojno sklepala pogodbo z Italijo in s Slovaško mnogo prej, kakor je Poljska začela pogajanja s Anglijo. Pogodba med Anglijo in Poljsko je obrambna in nima napadalnega značaja.

4. Poljska vlada ne verjame, da je angleško-poljska pogodba dala povod, da je Nemčija nenapadalni sporazum s Poljsko odpovedala. Nemčija je sporazum odpovedala samovoljno, ne da bi se bila s poljsko vlado prej o tem posvetovala.

5. Poljska vlada izjavlja, da je navzlic temu pripravljena pogajati se s Nemčijo, da bi sosežila med obema državama ostala še nadalje prijateljska, vendar to samo pod pogojem, ki je naveden v točki 2.

Prvi nemški odmev iz Berchtesgadena

Nemško zunanje ministertvo je poljsko noto takoj sporočilo v Berchtesgaden, kjer prebiva kancler Hitler in kjer so se pri kanclerju nahajali nekateri nemški državniki, med njimi tudi zunanji minister Ribbentrop. V Berchtesgadenu so poljsko noto proučili in prišli do naslednjih zaključkov:

Govor poljskega zunanjega ministra je takšne narave, da ne nudi nobene osnove za nadaljevanje pogajanj, kajti polkovnik Beck se je izognil vsaki možnosti, da bi prišlo do modre rešitve poljsko-nemškega nesporazuma. Govor poljskega ministra je dokaz, da je Poljska nepristopna za pametne nasvete in da prvi poljska zunanja politika v slepo ulico. Nemčija bo od svoje strani nadaljevala vse priprave za naglo rešitev gdanskega vprašanja v smislu pri-

Romunski zunanji minister Gafencu in predsednik vlade Dragiša Cvetković na zadnjem sestanku v Beogradu

življenju. Tudi politika mora biti zgrajena na etičnih načelih, sicer je nemoralna in sama sebi kopje grob.

Ljubljana in z njo vsa Slovenija se pripravljajo na kongres Kristusa Kralja. Ideja in smoter teh kongresov je poudarjena v stremiljenju, da bi Kristus in njegov božji zakon vladal tudi v vsem javnem življenju. Kako zelo je aktualna ta misel, spoznamo takoj, če pomislimo, kako malo je krščanskega duha v mednarodni politiki in kako redki so resnični kristjani, ki vodijo svetovno politiko in odločajo o usodi po večini krščanskih narodov. Ni to najmanjši vzrok, da je Evropa zašla v tako hude politične stiske. Poganskemu mišljenju vo-

dilnih državnikov odgovarjajo največkrat tudi čisto nekrščanska sredstva in nepoštena politične metode, kakor n. pr. laž, verolomstvo, ki se jih poslužujejo v medsebojni borbi.

V politiki se odloča usoda narodov često za cela stoletja. Naloga in dolžnost katoličanov je, da po svojih močeh v to važno področje družabnega življenja vnašajo krščanski element in da tudi v politiki rešujejo to, kar je večnostnega. Borimo se za čast resnice, ki bo narode osvobodila in jih rešila grozeče more laži, sovražstva in krvoprelitja. Dajmo čast in gospodstvo tudi v javnem življenju Onemu, ki mu od vekomaj pripada: Kristusu Kralju!

ključitve tega mesta k nemški državi. Ako Poljska poudarja svojo narodno čast, poudarja tudi Nemčija svojo čast. Poljska bo morala nositi vse odgovornosti za posledice svojega postopka.

Nemško uradno stališče

»Nemčija ne razume, zakaj Poljska ni z navdušenjem sprejela nemških ponudb...«

Berlin, 6. maja. AA. »Nemška diplomatično-politična korespondenca« piše med drugim:

Poljski minister za zunanje zadeve Beck je poskušal z daljšo razlago opravičiti preokret, ki je nastal od konca marca do zdaj v zunanji politiki Poljske. Ako Beck misli, da bo v Nemčiji našel razumevanje in potrpljenje zaradi prekinitve politike sporazumevanja iz leta 1934 ter zaradi pristopa Poljske v angleško-obkoljevalno fronto, kakor tudi zato, da je iskal razloge, da odbije vsak nemški predlog za rešitev problemov, potem ga moramo v tem pogledu razočarati. Nemčiji ba ostalo vedno nerazumljivo, da Poljska po likvidaciji karpatsko-ukrajinskega vprašanja, ki je bilo izvedeno po njeni želji, ni z največjo pripravljeno sprejela nemške ponudbe. Nemčija je vedno upoštevala potrebo poljskega izhoda na morje ter je bila tudi pripravljena, da zaradi pomiritve poljske javnosti z njo in Madžarsko sklene sporazum o jamstvu za neodvisnost Slovaške, ne pa za condominium. Ta nemška ponudba je bila zvezana z jamstvom poljskih mej za dobo 25 let. To ne predstavlja torej za Poljsko enostransko koncesijo. Glede Gdanske ne gre v pravnem pogledu za poljsko ozemlje, temveč za ozemlje, ki po volji svojega nemškega prebivalstva ne želi ničesar drugega kakor vrnitev v Nemčijo. Dejstvo, da morajo pristaniška mesta imeti svoje zaledje, niti najmanj ne opravičuje pravice tega zaledja do politične posesti pristaniškega mesta. Vsekakor Holandska glede Rotterdamu in Italija glede Trsta zastopata isto stališče in ta razumljivo s popolno naravno pravico. Tudi primer Gdanske se ne razlikuje od navedenih primerov. Dosti dolgo se je škodovalo tej lukri ter poskušalo nadomestiti ja z graditvijo luke v Gdinji.

Nemška ponudba je torej zadostovala, da je dovela Poljsko v sovražni tabar. Poljsko javno mnenje ne prikriva več svojega protinemskega razpoloženja, davi je Nemčija v duhu sporazuma iz leta 1934 zavrgla vsako misel na uporabo sile. Zato je Nemčijo zadržanje Poljske tembolj iznenadilo, ko je izvedla mobilizacijo na svoji zapadni meji, ne da bi jo nemški ukrepi niti najmanj k temu izzvali. Poljska opravičuje spremembo svoje zunanje politike čisto enostavno s svojo pravico, da z vsako državo sklepa sporazume, kakršne hoče, brez ozira na nemško-poljski sporazum. Poljska smatra, da bi bila sicer ogražena ali omejena neodvisnost vodstva njene zunanje politike.

Navdušene manifestacije za Becka v Varšavi

»Mirno, dostojanstveno, jasno in odločno — Za Beckom stoji ves poljski narod«

Varšava, 6. maja. AA. Pat: Snoči so se pred ministertvom za zunanje zadeve vršile manifestacije. Več tisoč oseb je vzklikalo Becku, ki se je pojavil na balkonu zunanega ministertva in imel krajši govor. Beck je ob tej priliki izjavil: Minul je čas, ko se je zunanja politika vodila v diplomatsko fineso. Če kak narod zavzame odločno stališče, potem mora biti odločna tudi njegova zunanja politika. Zagotavljam vam, da smatramo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrebska vremenska napoved: zjasnilo se bo. Dunajska vremenska napoved: manj oblačno, ponekod jasno, temperatura se bo dvignila, nato pa povečanje oblačnosti.

Odmevi na Beckov govor

(Nadaljevanje s 1. strani)

val uslužbenec tega ministarstva, pred katerim ste se vi zbrali, za dolžnost, da pravilno razumemo vašo čustva in zadenemo vaše misli. Verujte mi, da s svojimi sodelavci vodim tako zunanjo politiko, ki uživa vaše zaupanje.

Varšava, 6. maja. AA. Pat: Vsi leti ne glede na politične smeri, objavljajo danes na najvidnejših mestih izjavo zunanjega ministra Becka, ki jo je dal na večeršnjem plenarni seji parlamenta.

>Gazeta Poljska prinaša naslov v vsej širini prve strani: »Ne poznamo miru po vsaki cenici Poljska ne bo dovoljila, da bi jo kdo odrinil od Baltika. Edina stvar, ki je človek nikoli ne more previsoko ceniti, je čast. V razlagi o Beckovi izjavi pravi list:

Beck je podal svoje izjave v parlamentu mirno, dostojanstveno, jasno in odločno. V Beckovih

besedah ni nikoli žustrenih fraz in tudi ne govorniških učinkov; njegovi govori se odlikujejo po jasnosti, zmernosti, preprostosti in odločnosti. Ko je govoril v parlamentu, se je Beck nedvomno zavedal, da so bile njegove besede izraz čustva, volje in življenjskih interesov vsega naroda. Brez pretiravanja lahko rečemo, da stoji za vsako Beckovo besedo enodušno in odločno sleherni vojak in ves narod. Beckov glas je glas moдрosti in pravičnosti, politika poljske vlade je politika časti in miru za vse. Beckov govor je v svojem bistvu vidno miroljuben, ne pa tudi pacifističen. Mi želimo mir, če imajo naši sosedi miroljubne namene nasproti nam, in če se gajo po miroljubnih metodah, odklanjamo pa idejo miru po vsaki cenici. Zmerne Beckove besede niso fraziologija. To so besede, ki stoji za njimi popolna odločnost, da bo na njihovo mesto stopila sila, če bo potrebno.

Mussolinijev posredovalni predlog o Gdanku

»Gdansk se naj vrne Nemčiji, toda Poljska naj ne trpi politične in gospodarske škode«

Rim, 6. maja. Ministrstvo za zunanje zadeve je dalo listom na razpolago sledeče misli italijanskega zunanjega urada z ozirom na spor med Poljsko in Nemčijo:

Govor ministra Becka je bil po obliki zmeren, stvarno pa ni nudil nobene podlage, na kateri bi bilo mogoče v primeroma hitrem času, kakor to zahteva mednarodni položaj, doseči sporazum z Nemčijo. Govor je bil pač tak, kakor sta si ga želeli demokratični velesili, ki podpirata Poljsko že s stališča časti in ugleda.

Na prvi pogled so torej stvari ostale take kakor so bile. Italija se ne mara veliko vmešavati v vprašanje Gdanska in pomorske pokrajine z narodnega stališča, pač pa jo zanima stališče sploh, ki ga misli Poljska zavzemati nasproti Nemčiji in njenim zahtevam na severu. Tukaj stopa v ospredje drugo vprašanje, namreč, če je res v korist Poljske, da hoče skuziti za orožje politiki, ki gre za tem, da se vname nepopravljiv svetovni spor, ali pa, če ni bolj pametno z njenega stališča samega, da skuša najti kompromis v obeh spornih vprašanjih z Nemčijo, da bi se zagotovila zopet tista sprava, ki je bila sklenjena med obema državama pod genialnim maršalom Pilsudskim. Pri tem bi moral poljski narod, ki uživa kot tak in je vedno uživalki kot narod italijanske simpatije, pomisliti, da se ima za tešinsko ozemlje in za skupnost meje z Madžarsko zahva-

liti izključno Nemčiji in Mussoliniju, prav poseben pa Mussoliniju, ki mu je bilo veliko na tem, da se Poljska okrepi v podonavskem območju. Poljska naj le pomisli, kako malo sta se za njo doslej zanimali obe demokraciji, ki ji nista privoščila ne Tešina, ne skupne meje z Madžarsko, sta se pa sedaj za njo zavzeli samo zato, da bi našli namesto Češkoslovaške drugega, ki bi mogel Nemčijo ogroziti v hrbtu. Italija ugotavlja samo to in prepušča sedaj odgovornim činiteljem v Varšavi, da se odločijo v zadevi, ki bo odločilnega pomena za bodočnost Evrope.

Iz tega komuniqueja sklepajo politični krogi, da Italija ne namerava v sporu z Nemčijo in Poljsko neposredno posredovati, kakor to mislijo in želijo v Londonu, pač pa menijo, da je to posredovanje Italije

tih in zelo zaupnega značaja, ker Italija nikakor ne želi, da bi Poljska izgubila svojega močnega stališča na vzhodu Evrope. Baje je načrt Mussolinija, da bi se Gdansk združil z Nemčijo in z njo zvezal, da bi pa ta zveza ne smela biti taka, da bi Poljska bila od njene uprave izločena, ali da bi celo izgubila tam svojo suvereniteto. Nadalje pa je tudi treba bodisi v Gdanku ali v Gdinji popolnoma prekrbeti za poljske gospodarske koristi oziroma za svoboden in nedotakljiv izhod na morje.

Vojaška zveza med Italijo in Nemčijo?

Ob priliki sestanka Ribbentrop-Ciano

Rim, 6. maja. Glede sestanka med Cianoem in Ribbentropom v Comu se danes oficijozno poudarja sledeče:

Obe velesili osti sta primorani, da se pripravita za pravično obrambo, da bosta mogli takoj odgovoriti na poizkuse okoljevalne politike in jih razbiti. V to svrhu ni potrebno samo politično in gospodarsko ter propagandno sodelovanje med Italijo in Nemčijo, ampak tudi trdna in nezlomljiva vojaška zveza.

Treba je posebno skrbno paziti na propagando, ki jo vršita obe demokratični velesili med malimi državami pod pretvezo, da gre za ohranitev demokracije. Zato mora zraven vojaške pripravljenosti v medsebojni popolni zvezi biti posvečena skrb držav oti enotni diplomatski in gospodarski akciji po vsem svetu.

Zelo važna točka na sestanku v Comu bo tudi določitev stališča nasproti Poljski, tako da pred tem sestankom ni pričakovati kakšnega odločilnega koraka v tej zadevi.

Romunija in Jugoslavija vodita politiko miru

Uradno poročilo k Gafencovem obisku v Belgradu

Belgrad, 6. maja. AA. Snoči je bilo izdano sledeče uradno obvestilo:

O priliki obiska romunskega zunanjega ministra Gafenea pri jugoslovanskem zunanjem ministru Cincar-Markoviću sta oba ministra izmenjala mnenja glede vprašanj, ki zanimajo obe prijateljski in zavezniški državi, posebno pa kar se tiče razgovorov, ki sta jih oba ministra nedavno vodila z vodečimi osebnostmi velikih sil in drugih evropskih držav. Ministra Gafeneu in Cincar-Markoviću sta ugotovila, da je politika miru, ki jo vodita Romunija in Jugoslavija ter njuni prijatelji in zaveznički, v duhu popolnega sodelovanja pravilno ocenjena in da je našla popolno razumevanje vseh držav.

Romunski veleposlanik na našem dvoru g. Viktor Cadere je priredil snoči slavnostno večerjo na čast romunskega zunanjega ministra Gafenea.

Večerji so prisostvovali predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković, zunanji minister Cincar-Marković, minister dvora Antiš, apostolski nuncij msgr. Felice, turški poslanik Hajdar Aktaj, nemški poslanik v. Heeren, angleški poslanik sir Campbell, grški poslanik Bibica Roseti, francoski poslanik Brugere in drugi.

Snoči ob 23.30 je romunski zunanji minister Gafeneu odpotoval s posebnim vlakom iz Belgrada v Bukarešto. Do romunske meje ga je spremlil romunski veleposlanik na našem dvoru Cadere. Na belgrajski železniški postaji so se od romunskega ministra poslovili zunanji minister Cincar-Marković, pomočnik zunanjega ministra Milivoje Smiljanič, načelnik političnega oddelka Petrovič, šef protokola Marinović, šef kabineta Šečerović, turški poslanik Ali Hajdar Aktaj, grški poslanik Bibica Roseti ter veliko število predstavnikov domačega in tujege tiska.

Konferenca Rotary-klubov na Bledu

Bled, 6. maja.

VII. distriktna konferenca 77. distrikta Rotary International je letos na Bledu, in sicer v Park hotelu, pod vodstvom dosedanjega guvernerja, ravnatelja dr. Slokarja. Na Bledu se je zbralo okrog 200 udeležencev, članov vseh 34 klubov v Jugoslaviji. Nastanjeni so večinoma v Park hotelu in v »Topliceah«, kjer so jih lepo sprejeli. Delegati posameznih klubov so se sešli zjutraj k skupni konferenci, kjer so razpravljali o notranjem življenju klubov ter o nalogah, ki jih še čakajo.

Ob 11 je otvoril VII. distriktno konferenco guverner dr. Slokar z lepim pozdravom ter je poslal vdornostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. ter dosmrtnemu predsedniku jugoslovanskega Rotary distrikta Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu. — Nato je predsednik ljubljanskega kluba g. dr. Adolf Gofla pozdravil vse navzočne ter jim želel dobrodoščilo namesto v Ljubljani na Bledu, v našem najlepšem kraju. Za njim je pozdravil konferenco načelnik belgrajskega kluba dr. IIIč. Konferenca se je udeležil kot delegat osrednjega odbora tudi g. Pavel Thorwall iz Helsinkov na Finskem, ki je prišel na konferenco kot odposlanec osrednjega odbora. Prav tako se je udeležil konferenci kot zastopnik vseh treh francoskih distriktov profesor Blanchard iz Montpelliera, ki je tudi pozdravil konferenco, poudarjajoč v današnjih časih načela

rotaryjevcev ter povezanost na domačo grudo, ki more rešiti današnjega človeka in človečanstvo.

Nato je podal guverner dr. Slokar poročilo o sedanjem stanju klubov ter poudarjal, da sta se v letošnjem letu ustanovila dva kluba: v Brčkem in v Kranju, tako da je sedaj 34 klubov. Nato je govoril g. Ivan Zaja iz Sibenika o etiki in gospodarstvu. Za njim je dr. Balibušič iz Novoga Sada prebral referat Vojina Brkiča o vprašanju zavarovanja delavcev za starost, onemoglost in smrt ter je ugotovil, da ni zadovoljivo rešeno, in predlagal posebne resolucije, ki bodo sprejete na jutrišnji javni seji distrikta. Nato je guverner dr. Slokar poročal o sklepih medklubskih sestankov ter je predlagal za kandidata bodočega distriktnega guvernerja dr. ing. Radomirja Alaupoviča, kar so vsi sprejeli z veseljem na znanje. Po referatu tajnika izvršnega odbora, urednika Draga Potončnika, se je današnje zasedanje konference zaključilo.

V Park hotelu je bil potem prisrčen obed, ki ga je priredil domačin — ljubljanski rotaryjski klub. Popoldne so si udeleženci konference ogledali Bled. Ob 5 je prispel iz Ljubljane g. ban dr. Marko Natlačen, župan dr. Adlešič s soprogo ter blejski župan dr. Benedik. Ban dr. Natlačen je priredil udeležencem prisrčno čajanko v lepo opremljeni dvorani Park hotela. Zvečer je bil slavnosten banket v Park hotelu. Jutri dopoldne se konferenca nadaljuje.

Spremembe v invalidski uredbi

Belgrad, 6. maja. m. Pri izvajanju uredbe o vojnih invalidih so se pokazale potrebe po nekaterih manjših spremembah in dopolnitvah formalnega ali administrativnega značaja. Zato je minister za socialno politiko in narodno zdravje na temelju § 106 fin. zakona izdal potrebne spremembe in dopolnila uredbe o vojnih invalidih.

Po spremembah imajo vojni invalidi pravico do brezplačnega zdravljenja, do brezplačne podelitve protez in drugih ortopedskih sredstev itd. Z dopolnitvijo § 58 invalidske uredbe se ločeni ženi umrlega vojnega invalida vrača pravica do invalidske podpore v primeru, če je njen mož zapustil otroke iz zakonitega zakona z njo ter so ti otroci izločeni ločeni ženi v oskrbo.

Novost je tudi v tem, da ne bo koncentracije vseh zavodov in ustanov, ki služijo vojnim invalidom s tem, da bi ti zavodi morali priti v lastino narodnega invalidnega fonda, kot je določal § 95. Položaj teh zavodov in ustanov se vrača v prejšnje stanje.

Z dopolnitvijo § 91 se določa, da se dohodki navedenega invalidskega fonda lahko porabijo tudi za podeljevanje nujnih denarnih podpor v primerih upravičene potrebe. Narodni invalidski fond je oproščen vseh davkov in drugih taks ter opravlja tudi posle, ki bi jih morala sicer opravljati državna uprava. V spremembah invalidske uredbe je določeno tudi znižanje članov uprave invalidskega fonda od 9 na 5 članov poleg predsednika. Določena je tudi sprememba sestave vrhovnega invalidskega sodišča, katerega število članov se od 3 poveša na 5. S tem se želi samo doseči hitrejšo reševanje invalidskih zadev.

Po § 91 invalidske uredbe ima minister za socialno politiko in narodno zdravje ponovno pravico, da lahko zaradi materialne kršitve zakona zahteva ponovno razpravo.

Znatnejše spremembe so bile izvršene v § 117, ki so v tem, da se osebe, ki se prvič priklase za invalidnino ali pa ki so zaradi nepravčasne pri-

jave ali iz drugih razlogov bile zavrnjene po prejšnjih zakonih, morajo prijaviti najdalje do 31. decembra 1939. leta. Ta omejitev roka za prijavo je določena zaradi tega, da se ugotovi finančni efekt, s katerim je treba računati, da bi se pravočasno preskrbeli krediti za kritje izdatkov v smislu invalidske uredbe. Z dopolnilom § 127 invalidske uredbe se omogoča tudi nadaljno izplačevanje invalidskih prejemkov vsem onim invalidom, ki so doslej prejeli te prejemke na podlagi potrdil, ki so jim jih izdajala doslej prvostopna sodišča. Kakor znano, je ostalo še okrog 5000 oseb, ki niso dobivale invalidskih prejemkov po invalidskem zakonu iz leta 1929, temveč so jih prejeli na podlagi invalidskega zakona iz leta 1925. S sedanjimi dopolnitvami je omogočeno vsem tem osebam, da bodo prejemale svoje dosedanje invalidske prejemke vse dole, dokler z odlokom invalidskega sodišča ne bodo prevedene na prejemke po invalidskem zakonu iz leta 1929 za čas od 1. januarja 1930 do 31. marca 1939, od 1. aprila 1939, nadalje pa po novi uredbi. V kolikor bodo ti novi prejemki večji od starih, se bo razlika izplačala za prejšnji čas. V kolikor bodo po novem prejemki manjši od prejšnjih, se razlika ne bo izplačala.

Z izvajanjem te uredbe so do sedaj izdelani ter bodo prihodnje dni objavljeni naslednji novi pravilniki: pravilnik za izvrševanje uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah; pravilnik o podelitvi zdravniških podpor, negovanj in podeljevanju zdravil; pravilnik o pregledu oseb, ki jih štiti ta uredba z navodilom za ocenjevanje gospodarskih sposobnosti vojnih invalidov. V izdelavi pa je pravilnik za podeljevanje podpor ruskim vojnim invalidom, kakor tudi ostali pravilniki o invalidih. S stopanjem v veljavo sprememb in dopolnil uredbe o vojnih invalidih in drugih vojnih žrtvah, ki jih je odobril ministerski svet, bodo lahko invalidska sodišča takoj pričela reševati invalidske predmete.

Prvi dan teniških tekem med Irsko in Jugoslavijo

Jugoslavija vodi z 2 : 0

Zagreb, 6. maja.

Tukaj se je danes pričelo tekmovanje v tenisu za Dawisov pokal. Zreb je odredil za prvega nasprotnika Jugoslavije Irsko. Irska igralca Rogers in Egan sta s svojim spremetvom prispela v Zagreb že pred tednom dni ter sta se ves čas pridno vadila na igrišču tukajšnjega akademskega teniškega kluba na Šalati. Jugoslavijo zastopata državni prvaki Punčec in mnogo obetajoči mladi igralec Mitič. Že od začetka aprila ju vadi in pripravlja francoski trener Vissault. Včeraj je deževno vreme preprečilo pričetek tekmovanja. Za tekmovanje vlada v Zagrebu in po vsej državi v teniških krogih veliko zanimanje. Kljub hladnemu vremenu je danes prisostvovalo tekmi okrog 2000 gledalcev. Vrhovni voditelj tekmovanja je angleški konzul v Zagrebu g. Thomson. Sodil je današnje tekmo g. dr. Krnić iz Zagreba.

V prvi igri sta nastopila Mitič in dolgoletni prvak Irske Rogers. V prvem setu je Mitič dobro pričel in vodil z 2:0. Ko se je Rogers znašel, je izbral svojo dolgot, visok je 2 m 3 cm, ter z ostrimi servisi izenačil in celo prešel v vodstvo 3:4. Mitič je nato meril v kote in kljub žilavemu odporu rezultat popravil ter odločil prvi set v svojo korist z 7:5.

V drugem setu je Iree popustil in je Mitič postavil rezultat 6:2.

Popolnoma pa se je slika spremenila v tretjem setu. Rogers je z ostrimi servisi prešel v vodstvo. Našel je Mitičevu napako in ga pošiljal iz leve na desno stran in obratno ter ga s tem

zelo izmučil. Tako je kmalu vodil z 0:5. Ko si je Mitič opomogel, je znižal na 3:5, več pa ni zmogel ter je tretji set pripadel Ireeu z 3:6. Po odmoru je zopet pričel Iree. Mitič je kmalu izenačil in nato vodil 3:2. Nato je Rogers Mitiča zopet preganjal iz kota v kot in slednji je precej slabo odjaval. Tako je tudi četrti set pripadel Rogersu s 3:6. V zadnjem setu je bil boj zelo napet. Oba igralca sta bila sicer že precej izmučena, vendar sta dala vse iz sebe, da bi zmagala. Pri tem je imel Mitič več sreče, da je kljub vodstvu Rogersa z 2:3 izenačil in potem odločil igro z 6:3 v svojo korist. S tem je priboril prvo točko za Jugoslavijo. Igra je trajala nad 2 uri.

Nato sta nastopila jugoslovanski teniški prvaki Punčec in doslej manj znani Iree Egan. V prvem setu je pričel Egan, toda Punčec je izenačil na 1:1. Nato je z lepimi dolgimi udarci prešel v vodstvo 5:1. Eganu se je posrečilo še znižati rezultat na 5:2, za več pa je bilo že prepozno in ee je prvi set končal za Punčeca z 6:2. Punčec je krasno igral in daljal ostre in dobro merjene udarce. Sicer krojažni Iree mu ni bil kos in je Punčec v drugem setu zmagal 6:0. V tretjem setu je vodil Punčec z 2:0 in 3:2. Nato pa se je posrečilo Ireeu nekaj prav lepih udarcev, ki so mu prinesli vodstvo 3:4. V nadaljnjem pa je Punčec popravil in z 6:4 odločil ta set v svojo korist. S tem je priboril Jugoslaviji že 2. točko. S to zmago je Jugoslaviji končna zmaga že skoraj zagotovljena. Jutri nastopijo isti igralci v igri parov. Izida pričakujejo z velikim zanimanjem.

Občni zbor Jugoslov. delavske zveze

Belgrad, 6. maja. m. V tukajšnji delavski zbornici je bil danes redni občni zbor Jugoslovanske delavske zveze (Jugorasa). Na občni zbor je prišel tudi predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, ki je imel pozdravni nagovor.

Jurjevanje v Belgradu

Belgrad, 6. maja. m. Zaradi današnjega pravo-slavnega praznika sv. Jurija je počivalo vse delo v državnih in samoupravnih uradnih. Uradniki narodnoobrambene in drugih organizacij ter ostali nameščenci, kakor tudi vojaštvo belgrajske garnizije so že v zgodnjih jutranjih urah odšli v bližnjo okolico na tradicionalni »Djurđev uranak«.

Belgrad, 6. maja. m. V Vrnjački Banji se bodo zbrali jutri ravnatelj hiigienskih zavodov iz vse države. Na konferenci bodo obravnavali razna vprašanja higijenske stroke.

Zopet »čistka« v Sovjetski Rusiji

Varšava, 6. maja. Dobre informacije, ki jih ima navadno poljski tisk o razmerah v Rusiji, pravijo, da odstavitev Litvinova od vodstva komisarijata za zunanje zadeve ne pomeni dogodka golega osebnega značaja, ampak da gre zopet za eno tistih tako zvanih čistenj, s katerimi Stalin skuša ohraniti trdnost komunistične stranke.

Stalin Litvinova že dolgo časa ni več maral, ker mu je pripisoval vse neuspehe sovjetske politike v Evropi. Sicer je Litvinovu uspelo, da je bila Sovjetska Rusija sprejeta v Zvezo narodov in da je sklenila pakt s Francijo in Češkoslovaško, toda doživela je popoln polom v abesinskih zadevi, v španski državljanski vojni in v tragediji Češkoslovaške republike. Za Litvinovim prideta baje na vrsto pariški poslanik Surič in londonski poslanik Mejski kot najožja sodelavca Litvinova. Litvinov se je moral preseliti iz razkošne palače v skromno stanovanje. Njegovo pisarno so agenti GPU natančno preiskali in zaplenili vsa pisma, dokumente in beležke bivšega komisarja za zunanje zadeve. Litvinov stanuje sedaj v predmestju s sinom in hčerko. Žena, rojena Anglikanka, hčerka sira Lowe, se že dolgo ne nahaja pri Litvinovu, ker je konfinirana v Sverdlovsku. Govori se, da bodo odstavili tudi Potjomkina, ki se nahaja sedaj v Ankeri in je tam nehal s svojo diplomatsko delavnostjo ter že 10 dni živi čisto kot zasebnik. Baje se v Rusijo sploh ne bo več vrnil.

V okolici Litvinova je prevladala struja višjih častnikov, ki stote na stališču, da je glavna naloga Rusije, da utrdi svoj položaj na Daljnem vzhodu in da si skuša priboriti gospodarstvo nad najzpadnejšo

Kitajsko, to je nad veliko pokrajino Sinkiang, ki je itak samo še pod formalno nadoblastjo Kitajske. Treba bo odslej tudi bolj odločno braniti ruske koristi nasproti Japonski. Na zapadu pa naj se Sovjetska Rusija obveže samo toliko, kolikor je nujno potrebno za njeno varnost, naj se pa ne spušča v široke in globoke zveze, ki bi koristile le angleškemu »imperikalizmu«. V tem smislu se bodo pogajanja z Anglijo nadaljevala.

Okostnjake 7. bitke pri Maratonu so našli

Atene, 6. maja. AA. DNB: Pri izkopavanju na zgodovinskem bojišču Maraton so našli trupla vojakov s špartanskimi čeladami in drugim orožjem. Strokovnjaki pripisujejo tem izkopanim izredno velik znanstven pomen. Izkopavanja bodo zdaj nadaljevali še v večjem obsegu. Na podlagi najdb pri Maratonu, posebno na podlagi okostnjake, da so našli mnogo tipov špartanskega orožja, bodo mogli nedvomno ugotoviti, da je grob pri Termopilah, ki so ga pred kratkim odkopali, res grob tistih 300 Leonidovih junakov, ki so tam padli, braneč Grčijo pred perzijskim vpadom.

Drobne novice

Rim, 6. maja. b. Davi je prispel z letalom iz Tripolisa poveljnik nemške vojne general Brauchitsch z državnim podtajnikom za vojsko generalom Parianijem.

Moskva, 6. maja. b. Končni britanski predlogi na zadnjo sovjetsko noto se že nahajajo v sovjetskem komisarijatu za zunanje zadeve.

Kairo, 6. maja. b. Število britanskih vojnih ladij, ki so v Vzhodnem morju in v egiptskih vodah, se je zvišalo na 40 enot. Za prihodnji teden napovedujejo prihod novih ladij. Največji del britanske brodogoja je zbran v aleksandrijski luki. Sredi maja bodo veliki pomorski manevri na egiptski obali med Aleksandrijo in Merza Matruho. Francoski listi poročajo, da je v kratkem pričakovati tudi prihod francoskih vojnih ladij.

Washington, 6. maja. AA. Reuter: Predsednik USA Roosevelt je osebno posredoval o priliki rudarske stavke v premogokopih v Apalaku, kjer je zdaj 160.000 rudarjev brez posla. Roosevelt je pozval lastnike rudnika in rudarje, naj nadaljujejo s pogajanja, da se hitro doseže sporazum.

Tirana, 6. maja. AA. Stefani: Italijani, ki bivajo v Albaniji ter Albanci, so ustanovili fašistično milico v tej deželi. Albanaka fašistična milica ima svoj sedež v Tirani. Miličniki nosijo na prsih rdečo značko z albanskimi znaki.

London, 6. maja. AA. DNB: Nemški veleposlanik Dirksen se je vrnil danes v London.

Alžir, 6. maja. AA. Havas: Alžirska občina je ob priliki evharističnega kongresa priredila svečan sprejem na čast kardinalu Verdieru.

Od nedelje — do nedelje

Zunanji pregled

Med dogodki preteklega tedna moramo izbrati tri, ki jim gre posebna važnost. To so odstop ali odslovitve sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova, govor poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka o odnošjih z Nemčijo, ter sestanek italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom v Como v severni Italiji.

Odslovitve Litvinova je vzbudila po vsej Evropi veliko začudenje, ker je prišla nenapovedano uprav v trenutku, ko je politična javnost mislila, da so pogajanja med Anglijo in Rusijo za sodelovanje v protinemški obkoljevalni fronti tik pred uspešnim zaključkom. Spremembo v vodstvu sovjetske zunanje politike je treba tolmačiti tako, da se je Sovjetska Rusija potegnila nazaj iz Evrope, bodisi ker za svoje sodelovanje z Anglijo na evropskih frontah ni dobila zadostnih protiuslug na Daljnem vzhodu proti Japonski, bodisi, ker je spet enkrat vodstvo Kominterne poseglo vmes, da prepreči, da bi Sovjetska Rusija sodelovala kjerkoli pri prizadevanjih za ohranitev miru, češ, da naloga Sovjetske Rusije ni, da brani mir, ampak, da pripravlja svetovno revolucijo. Naj bodo vzroki sprememb v Moskvi takšni ali takšni, gotovo je, da bo nenadni preokret v sovjetski zunanji politiki imel usodne posledice za nadaljno merjenje moči med obema v Evropi nasproti si stoječima taboroma.

Poljski sunanji minister Beck je v petek opoldne odgovoril na govor nemškega kanclerja Hitlerja z dne 28. aprila, ko je nemška vlada odpovedala nenapadno pogodbo s Poljsko. Sodeč po pisanju poljskega tiska so vsi pričakovali zelo ostrega nastopa poljskega državnika. Pričakovali so, da bo poljska vlada postavila celo nekatere protizahteve v duhu politike samoohranitve in življenjskega prostora poljske države, ki šteje, ne pozabimo, 35 milijonov prebivalcev. Toda Beckov govor je bil vse kaj drugega. Dostojanstven sicer in odločen po besedah in po prednašanju, a zmeren in miroljuben po vsebini. Poljska vlada je pripravljena — v to je zvenel Beckov govor — da se z Nemčijo pogaja tako glede Gdanskega kot tudi nemškega hodnika skozi poljsko ozemlje med nemško zapadno in vzhodno Prusijo. Razloga za to, da je bil poljski odgovor tako zmeren v primeru z napovedmi, ki so se ves pretekli teden širile po evropskem časopisju, je treba iskati najprej pri državniki modrosti in previdnosti poljskih voditeljev, kakor tudi pri preobratu v zunanji politiki Sovjetske Rusije, ki je za enkrat izpadla kot morebitni zaščitnik Poljske v kakšni borbi proti Nemčiji. Vojna nevarnost se je oddaljila, Poljaki in Nemci se bodo pogajali.

Sestanek nemškega in italijanskega sunanjega ministra v severni Italiji pa je dosledni zaključek večtedenskega delovanja nemške in italijanske diplomacije proti obkoljevalni politiki Anglije in Francije. Italija in Nemčija sta zadnje čase imeli neposredne razgovore s številnimi državniki (Gafencu, grof Telesky, Cincar-Markovič) in hočeta sedaj izmenjati višje o teh razgovorih ter zasnovati skupne smernice za nadaljno borbo proti obkoljevalnim poskusom Anglije. Raznesle so se novice, da nameravata Italija in Nemčija pri tej priložnosti skleniti pravo vojaško obrambno zvezo, ki bi veljala za življenje in smrt. Te govorice sicer še niso potrjene, toda zde se verjetne, ker bi vojaška zveza stvarno pomenila učinkovit odgovor osišta Rim—Berlin na politiko angleškega tabora, in ker se v Italiji nahajata tudi maršal Göring in vrhovni poveljnik kopenske vojske general Brauchitsch. Zelo verjetno je tudi, da bo Italija posredovala med Poljsko in Nemčijo, kajti Italija je vsikdar mnogo držala na poljsko prijateljstvo in bi ji bilo neljubo, če bi spor med Poljsko in Nemčijo trajal še dalje časa.

Glede angleške obkoljevalne politike je treba povedati toliko, da v preteklem tednu na vzhodnem, to je na ruskem oddelku ni napredovala, med tem ko izgleda, da je na turškem oddelku imela neke uspehe, ker so se raznesle govorice, da je bil dosežen sporazum glede sodelovanja Anglije, Francije, Turčije in Rusije na črnemorskem področju. Nemčija je napravila protisunek na Baltickem morju, kjer je ponudila nenapadne pakte 4 severnim skandinavskim državam in podpisala dva takšna pakta z dvema baltickima državama, Litvo in Letonsko. Italija je napravila protisunek s tem, da je dosegla, da bo madriška parada prestavljena ob 15. maja na 26., to se pravi, da bodo italijanski prostovoljci še dalje ostali na španskih tleh, kar gre na živce Angliji in Franciji. Na splošno smemo reči, da je pretekli teden okreplil nade, da bo ohranjen mir.

Domači pregled

Tudi pretekli teden je ban g. dr. Natlačen nadaljeval svoje potovanje po krajih ob naši severni meji. Povsod je slovensko ljudstvo pokazalo velikansko narodno in državljansko zavednost ter g. bana prisrčno pozdravljalo kot zastopnika državne oblasti v Sloveniji.

Važen dogodek preteklega tedna je uredba, s katero je na podlagi zakonskega pooblastila vlada prenesla premoženje tako imenovanega verskega zaklada v zopetno last katoliške Cerkve. Na slovenski zemlji velja to zlasti za gozdove verskega zaklada na Jelovici, v Bohinju in v Gorjancih, ki so bili last katoliške Cerkve v ljubljanski škofiji, katere pa je pred približno 150 leti cesar Jožef II. katoliški Cerkvi odvzel ter jih izročil v upravo državi. To premoženje se je še vedno imenovalo verski zaklad. Zdaj po 150 letih

pa v Jugoslaviji katoliška Cerkve zopet to uprupo premoženje dobi nazaj, da bo s tem premoženjem lahko izvrševala svoje poslanstvo. Ta uredba je stopila v veljavo 4. maja.

Slovenski poslanci so se pretekli teden zbrali v Belgradu ter v posebni deputaciji odšli k raznim ministrom, kjer so zahtevali, naj se cena cementa za kmetijske potrebe zniža. Kakor se zdi, niso naleteli na gluha ušesa.

Od 28. do 30. aprila so v Zagrebu imeli kongres katoliškega hrvatskega tiska, kar je bilo združeno z razstavo katoliškega tiska. Na kongresu je večkrat govoril tudi zagrebški nadškof dr. Stepišac. Kongresu želimo obilo božjega blagoslova, ker je resnično potrebno, da bi se zlasti na Hrvatskem katoliški tisk dvignil in razširil.

Vprašanje našega notranjega sporazumnega urejanja pa je okej ko prej najbolj pereča zadeva. V tem pogledu danes ni kaj posebno novega, dasi je treba naglasiti nekaj dejstev, ki kažejo, kako previdno in modro je tako stvar treba ravnati, da ni kaj narobe. Zal tega nečemo vsi razumeti, zato marsikdaj kak list prinese kako poročilo ali predlog, ki ni ne moder ne koristen. Tako je oni dan neki novosadeški inženir Matič ponujal nekemu muslimanskemu listu v Sarajevu svoj članek, kjer možakar predlaga, naj bi se Jugoslavija razdelila v tri dele: v katoliški z glavnim mestom Zagrebom, v pravoslavni z glavnim mestom Nišem, v muslimanski z glavnim mestom Sarajevo. Prestolno mesto pa bi bil Belgrad. Muslimanski list je ta članek odklonil, ker je neresen. Pač pa muslimani stoji na stališču, naj bi bila Bosna in Hercegovina enotna, kakor je bila že toliko stoletij. Sarajevski list »Pravda«, ki je glasilo dr. Spahe, dne 5. majnika piše, da skoraj vsaj prebivalci Bosne in Hercegovine stoji na tem stališču. List pravi: »Skleniti sporazum, ki ne bi bil po željah tako velikega števila prebivalcev, bi pomenilo neuspeh.«

Te dni je radičevski list »Seljaški dom«, ki ga ureja poslanec Torbar za kmečko ljudstvo, zapisal v treh besedah, kaj Hrvatji hočejo: Teritorij, to se pravi ozemlje, kompetenco, kar pomeni moč, ki jo bo imela domača oblast na tistem ozemlju, ter jamstva. Ker zadnje čase nekateri gospodje v nekaterih listih godrnjajo, češ da se nič ne sliši o slovenskih zahtevah pri teh pogajanjih za sporazum, naj povemo:

Vprašanje ozemlja je za nas Slovence že rešeno, ker mi ne želimo nič, kar je hrvatskega in Hrvatje ne morejo želeli nič, kar je slovenskega.

Alandski otoki — straža Baltika

Oba tabora velesil se potegujeta za nadoblast nad »Gibraltarjem Baltskega morja«

V časopisih smo brali, da je Nemčija v ponudbi, ki jo je stavila Finski, naj ž njo sklene nenapadno pogodbo, slednji tudi dovolila, naj utrdi Alandke otok. S tem je vprašanje teh otokov, ki ležijo v Baltickem zalivu med švedsko in finsko obalo spet stopilo v ospredje. Na slednje poročilo naj pojasni važnost tega otoka.

V finskem rokavu Baltskega zaliva leži med švedsko in finsko obalo skupina otokov, ki se imenujejo Alandski otoki. Delež se zanje nikdo ni zmenil. Toda danes, ko se oba tabora nasprotujeta si velesil trudita, da bi dobila čim več vojaško važnih postojank v svojo oblast ali vsaj v svoje vplivno območje, so kar naenkrat stopili v ospredje zunanje-političnega zanimanja. Zanje se zanimajo posebno pomorska poveljstva. To kar pomenijo v Sredozemskem morju na primer za Angleže otoki Malta in Ciper, ali za Italijane Pantelera in dodekaneško otčje, ali za Španijo Majorca in Minorca, to so v Baltickem zalivu Alandski otoki, ki bi pri nasprotjih med Nemčijo in Rusijo, ali med Nemčijo in Anglijo, lahko imeli usodno vlogo.

Aalandsko otčje ima čudno zgodovino. Ko je lih otokov, od katerih jih je samo 80 obljudenih. Največji med njimi se imenuje Aland in prebivajo na njem revni ribiči, ki spadajo med najbolj spretnne ribiče na severnih morjih. Površina meri 1.442 kv. km, prebivalcev pa je okroglo 28.000.

Aalandsko otčje ima čudno zgodovino. Ko je Finska l. 1809 izgubila samostojnost in bila priključena Rusiji, je to otčje prešlo v rusko last. Rusija jih je utrdila, čeprav so Angleži, Prusi in Švedsi zelo protestirali, ker so utrdbe na teh otokih smatrali za grožnjo proti svojim lastnim tr-

govskim Koristim. Angleži so v krimski vojni takoj vdrli do teh otokov in njihove utrdbe porušili, čeprav se je poglavitna borba proti Rusom razvijala na jugu v Črnem morju. Angleži so te utrdbe tako razstrelili, da ni ostalo več nobenega sledu o njih. Potem so Baltsko morje takoj zapustili. Rusija je nato pri mirovni pogajanjih obljubila, da tega otčja ne bo več utrdila. Le od časa do časa so pošiljali na otčje manjše oddelke vojaštva, kar je Nemce in Švede silno razburjalo, ker niso mogli razumeti, kaj neki rusko vojaštvo na teh otokih počne.

Leta 1917 se je pri izbruhu revolucije v Rusiji Finska takoj osamosvojila. Tudi Aalandsko otčje je takoj proglasilo državno samostojnost, vendar jih je finska vojska takoj zasedla in si jih priključila. Prebivalci tega otčja so Švedsi, ne pa Finci, še manj pa Rusi. Aalandci sami, ki niso marali k Finski, marveč so želeli, da pridejo vsaj

Papeški nuncij pri Hitlerju

Slovo — ali zboljšanje odnošajev

Berlin, 6. maja. AA. Apostolski nuncij Orsenigo je bil danes sprejet pri Hitlerju v Berchtesgaden. Avdiencia je trajala eno uro. Orsenigo se je nato vrnil v Berlin s posebnim letalom, ki mu ga je dala na razpolago nemška vlada. V berlinskih političnih krogih

amatrajo, da se je Orsenigo poslovil od Hitlerja, ker bo v kratkem zapustil nunciature v Berlinu. O tem razgovoru obede dve stranki popolnoma molčita, vendar se izve tako iz državnih, kakor iz cerkvenih krogov, da je šlo tudi za izboljšanje odnošajev med Cerkvijo in državo in da je bil rezultat pozitiven.

Anglija-Sovjetska Rusija

Pogajanja se mučno vlečejo naprej

London, 6. maja. AA. Reuter: Iz poučenih virov se je zvedelo, da Velika Britanija še ni poslala nobenega odgovora na sovjetske predloge o sklenitvi dogovora proti napadu. Nedvomno sta Halifax in sovjetski poslanik Majski na dopoldanskem sestanku razpravljala o vsebini tega odgovora in o sovjetski zunanji politiki po odstopu Litvinova. Britanski odgovor pojde po redni poti v Moskvo, kjer ga dobi britanski poslanik g. Seeds, ni pa še znano, kdaj bo ta odgovor poslan.

Moskva, 6. maja. b. Naslednik Litvinova g. Molotov je sklical kongres vseh sovjetskih komisarjev in pokrajinskih šefov za 25. maj v Moskvi. Pri tej priliki bo g. Molotov obrazložil smernice ruske zunanje politike.

Zveza med Anglijo in Turčijo sklenjena

Carigrad, 6. maja. AA. Stefani. Tukajšnji »Akšam« poroča, da se potrjuje vest o sklenitvi sporazuma med Veliko Britanijo in Turčijo. Omenjeni večernik poroča, da je z-

k Švedom, so finski gospodarjem delali neprestane težave. Končno so izsilili prebičit, v katerem so vsi glasovali za vključitev k Švedski. Toda plebičit je bil brez uspeha. Finci so poslali še močnejše vojaške posadke. L. 1920 je postala nepetoet med finsko posadko in aalandskimi domačini tako huda, da se je Anglija vmešala. Na njeno pobudo je prišla na otoke mednarodna komisija, ki je določila, da ostane Aalandsko otčje sicer finsko, vendar pa da ima prebivalstvo pravico, da uvede popolno samoupravo, prilagodeno Švedski. Aalandci so uvedli švedski denar, švedske poštne znamke, švedski poštni promet. Kakšne rešitve so diplomati vendar iznašli? Pod finsko državno oblastjo, a pod švedsko samoupravo. Švedski in Finski sta ljubeosumno gledali na to otčje. Tako je bilo do nedavnega. Kajti kar naenkrat se je na jugu pojavil nov nasprotnik, ki je vrgel svoje oči na otčje. Ta novi tekmeč je Nemčija.

Nemčija namreč za primer vojne resno računa na švedsko železo in živčne pridelke, česar pa bi ne mogla izkoriščati, ako bi se to otčje nahajalo v rokah kake sovražne velesile, na primer Sovjetske Rusije. Podmornice, ki bi se opirale na to otčje, bi z lahkoto ovirale ves nemški promet po morju. Zadnje mesece je Nemčija pokazala svoje zanimanje za to otčje tudi na drug način. Neprestano prihajajo nemški izletniki, ki v celih trumah obiskujejo otčje, a tudi propagandisti so med njimi, ki prebivalce navdušujejo za Nemčijo. Govorili so celo o možnosti, da bi Nemčija kar čez noč zasedla to otčje, da bi prehitela Sovjetsko Rusijo. Ako bi Nemčija imela v posesti Aalandsko otčje, potem je takorekoč gospodar nad Švedsko, ki bi ji bila v vojnem času v vsakem pogledu podložna.

Tudi Sovjetska Rusija skrbno gleda na to otčje. Tudi sovjetskih agentov je na teh otokih vse polno. Tudi oni imajo delne uspehe. Na splošno pa je treba priznati, da se aalandsko prebivalstvo kaj malo zanima za ene in za druge. Aalandci so tudi za denarno podkupnino nepristopni.

Spričo tega položaja se je finska vlada, ki je lastnica otčja, odločil da bo otoke le utrdila, da jih zavaruje pred kakšnim nepričakovanim napadom. Zanimivo je, da je nemška vlada Fince še spročila, da proti utrditvi tega otčja nima nobenih pomislekov.

Banovinska skupščina mladine JRZ v Celju, dne 14. majnika 1939

Pod pokroviteljstvom predsednika senata dr. Antona Korošca bo v nedeljo, dne 14. majnika 1939 v Celju banovinska skupščina mladine JRZ. — Ta dan bomo našemu narodnemu voditelju pokazali sadove našega dela. — Le še teden dni je do skupščine. Pripravite številna zastopstva. Vsaka slovenska občina naj bo na banovinski skupščini po številnih zastopnikih mladinske JRZ navzoča. Podrobnostna navodila bodo pravočasno objavljena.

Banovinski odbor MJRZ

Grof Zamojski umrl

Varšava, 6. maja. AA. Havas: Umrl je grof Klement Zamojski, ki je bil leta 1924 poljski zunanji minister. Med leti 1914 in 1918 se je mnogo trudil za ustanovitev poljske legije v Franciji.

Kaj bo z devizami?

Pomanjkanje deviz je zadnje čase postale tako občutno, da se za pojav ne brigajo samo za-interesirane industrijske in trgovske panoge, ampak tudi vsa gospodarska javnost. Ker je pa ta problem zelo samotnan, nejasen in težak, ga ni lahke prav razumeti in zato slišimo skoraj dnevno dosti smotnih mnenj in trditve, poleg tega pa še več predlogov, ki so sicer v dobri veri zamišljeni, v praksi pa neizvedljivi. Nekatere izmed njih bi radi s par besedami opisali in jim dali prave vrednosti.

I.

Narodna banka naj da devize! Ta zahteva je najpreprostejša, zato pa tudi temu primerne navaja. Strokovne časopisje je zadnje tedne trdile, da je Narodna banka zadnja 2 trimestra dala iz svojega okoli 2 milijona funtov ali preko 500 milijonov dinarjev. To časopisje poroča dalje, da Narodna banka tudi v tekočem trimestru daje iz svojega prilično visoke zneske deviz. Tem časopisnim vestim ni nihče ugovarjal. Zato jim lahko verjamemo in is njih zaključimo, da je morala Narodna banka dati zadnjih 8.9 mesecev mesečno za okoli 100 milijonov dinarjev deviz iz svojega ali letno nad 1.200 milijonov, če ne računamo na nobeno spremembo v strukturi našega izvoza.

Ta račun se lahko kontrolira — seveda v grehobih številkah na sledeči način —: Od našega izvoza, ki se giblje letno na višini od približno 5 milijard dinarjev, izvozimo samo 30% za svobodne devize, t. j. za milijardo in pol. Rabimo pa letno svobodnih deviz za 2 milijardi in pol, (40% za državne, 60% za privatno gospodarske potrebe). Zmanjka nam torej letno nekatere 1 milijarda dinarjev.

Te številke pa povedo, da Narodna banka krije iz svojega približno 40% vseh potreb po svobodnih devizah. To dejstvo ovzrlo celo vrsto kritik in napadov na našo emisijsko banko, hkrati pa dokazuje, da je Narodna banka pametna postala, da si je napravila tako velike rezerve v dobrih časih. Računati pa moramo seveda že sedaj s tem, da bodo te rezerve začele enkrat usihati in da je treba do takrat preorientirati naš izvoz vsaj tako daleč, da dobimo letno za milijardo svobodnih deviz več v državo. To je edini smisel in namen sedanje faze naše devizne politike.

II.

Pravijo, da bi bilo najbolje, da bi bil izvoz popolnoma svoboden, uredil naj bi se samo način plačevanja vnosnih računov. Ta predlog je naiven. Dobro se spominjamo, da smo tako delali pred 5—6 leti. Posledica tega sistema je bila neorganizirana in nekontrolirana devalvacija dinarja, povezana s celo ploho deviznih kazni, ki so uničevalne morale v trgovskemu svetu, državne oblasti pa osovražile na celi črti.

III.

Če bi razmišljali je misel, da pomeni vsaka sprememba deviznih kursov že devalvacijo dinarja. Ta misel je napačna. Vrednost valute se ne meri same po deviznih kursih, ampak predvsem po njeni kupni moči, na domačem trgu. Pri nas smo imeli zadnja leta gospodarsko politiko stalnega dvigovanja cen. To je bilo skoro vsem prav, posebno producentom in politikom, proti se bili seveda konsumentje. Stalno dvigovanje cen je seveda pomenilo istočasno stalno padanje kupne moči našega dinarja t. j. njegovo počasno, toda nepretrgano razvrednotenje. Tako je kupna moč našega dinarja postajala vedno manjša in to se je končno vendarle moralo izraziti v deviznih kursih. Če sedaj obstojajo napori, da dobi ta izraz v deviznih kursih enotno, kontrolirano in ustaljeno obliko, potem to ni nobena devalvacija, ampak samo ugotovitev, da je prišel čas, da prideta kupna moč dinarja in njegova cena, merjena na devizah, zopet v sklad. Trditve, da to pomeni rušenje dinarja na tujem in podražitev življenja doma, so samo zabave za teoretičarje, neglede nato, kje sedijo.

IV.

Treba je ponovno ugotoviti stare resnice, da je nemogoče ustaliti devizne kurse in preorientirati naš izvoz brez jasne politike o cenah. Politika o cenah je trenutno najvažnejši naš gospodarski problem. Vse kaže, da trenutno ne bi smeli imeti interesa, da cene dvigamo, pa tudi ne interesa, da jih pustimo padati. Umiritve cen bi nam sicer pripravile marsikatero razočaranje in zahtevale žrtve, bila bi pa edini realen pogoj, da ustalimo devizne kurse na tisti višini, ki nam je potrebna, da bi lahko preorientirali naš izvoz iz klirinških na neklirinške trge.

Kino Kodeljevo tel. 41-64 Danes ob 14.30, 17.30 in 20.30 ter jutri ob 20.30 Deklica iz predmestja (Shirley Temple) Krivec briljantna francoska umetnica

Posestva verskega zaklada

V eni svojih zadnjih uredb je vlada kraljevine Jugoslavije popravila krivico, ki jo je trpela Cerkev skoraj poldrog stoletje, namreč, da je prepustila v upravo in last premoženje verskega zaklada zopet Cerкви oziroma verskim ustanovam. To velja za vsa državo, najbolj pa seveda za Slovenijo, kjer je premoženje verskega zaklada največje. V naslednjem posnemamo nekaj podatkov iz spisov direktorja za gozdove v Ljubljani ing. Cvetka Božiča. Skoraj vse premoženje verskega zaklada obstoji namreč iz gozdov, vrtov in pašnikov ter nekaj malega iz poslopij. V verski zaklad spada med drugim tudi štiki dvorec, ki je nasproti šentjakovski šoli v Ljubljani. Gozdno posestvo verskega zaklada se nahaja na Gorenjskem in okrog Kostanjevice. Posestvo na Gorenjskem so darovali nemški cesarji v 11. stoletju briksenskim škofom. Ti so svojo posest tekom stoletij povečali in ostali gospodarji do začetka 19. stoletja. L. 1803 so bili gozdovi priključeni katedralnemu fondu z državno upravo. Od l. 1809 do 1813 so jih upravljali Francozi. L. 1833 je cesar Franc odločil, da se vrnejo posestva stolnemu kapitulju v Briksenu. L. 1858 jih je kupil fužinar Viktor Roar, l. 1871 pa jih je prodal KID za 780.000 avstrijskih goldinarjev. Pridržal si je samo graščino na Bledu z nekaj zemljišča, vse to pa je odprodal l. 1882 dunajskemu trgovcu Muhru. — L. 1895 pa je KID odprodala 26.000 ha tega posestva avstrijskemu poljedelskemu društvu za kranjski verski zaklad, pridržala pa si je nekatere dele okoli tovarne na Jesenicah in Javorniku. Kupnina je znašala 2.300.000 zlatih kron. V poznejših letih pa je verski zaklad dokupil še nekaj zemljišča in

Kino Matica PREDSTAVE ob 10, 15, 17, 19, 21

Francoški realizistični vefilma, ki nam prikazuje usodo in bedo mladih deklet, prodanih v javnih hišah

ULICA BREZ RADOSTI

po romanu »Freudlose Gasse« od Hugo Bettauer-ja. V glavni vlogi Dita Parlo, Albert Prejsek, Inkišinov

Dekle in njenih 100

KINO UNION — Tel. 22-21 Predstave ob 10.30, 15, 17, 19 in 21.

DINA DERBIN in LEOPOLD STOKOWSKY, pod žiglar taktirko izvaja Newyorška filharmonija znamenite skladbe Wagnerja, Liszta, Čajkovskega, Mozarta, Verdija in Holländerja.

Gospodarstvo

Bat'a bo gradil nove industrije v Jugoslaviji

Trgovinski minister je odobril ustanovitve nove delniške družbe »Nebojša a. d.« z delniško glavnico 5 milij. din. in družbe »Majstor a. d.«, tudi z delniško glavnico v višini 5 milij. din. Sedež obeh družb bo v Belgradu. Obe družbi je, kot poroča »Jugoslovanski kurir«, ustanovila »Bata a. d.« Družba »Nebojša« bo izdelovala gumi za kolesa raznih prevoznih sredstev, gumijeve maske proti strupenim plinom, gumijeve obuvale, podplate in podpetnike, gumijeve tkanine ter razne predmete iz gumijskega materiala. Družba bo zgradila svoje tovarne v Valjevu. Družba »Majstor a. d.« pa bo imela za obratni predmet iskanje in eksploatacijo rud, izdelovanje strojev, strojnih delov in orodja, motorjev, prevoznih sredstev vseh vrst, kakor tudi predejavno železnih in drugih rud za svoje potrebe in

izdelke. Družba bo baje kupila neko manjšo železarno topilnico železne rude v Bešljincu, ki leži med Bosenskim Novim in Dverom. Kapaciteta te topilnice znaša 20 ton sirovega železa dnevno. Poleg tega je delniška družba »Stolinc« v Vučkovu, pri kateri ima »Bata« večino delnic, dobila od ministratva trgovine dovoljenje, da zgradi tovarno kož v Brčkem. »Službene novine« prinašajo že poziv za vpis delnic in objavo o sklicanju ustanovnih občnih zborov obeh novo dovoljenih delniških družb, in sicer bo občni zbor družbe »Nebojša« 10. maja, občni zbor družbe »Majstor« pa 8. maja. Oba občna zbora bosta v prostorih Jadranske-podunavske banke v Belgradu, ki je kakor znano, bančna zveza Batovih podjetij v Jugoslaviji.

Novo francosko posojilo

S 15. majem prične v Franciji podpisovanje velikega državnega notranjega posojila. Posojilo bo 5% no, emisijski tečaj pa bo 98%. To posojilo bo vrnjeno v štiridesetih letih. Namen posojila je predvsem, da dabi finančni minister nova denarna sredstva, in sicer do šest milijard frankov. Poleg tega ima posojilo tudi namen, da se konvertirajo kratkoročne obveznosti države v dolgoročna posojila. Pričakujejo, da bo ta konverzija obsegala okrog 15 milijard državnih kratkoročnih in srednjeročnih obveznosti. Sedanjí finančni minister je obljubil, ko je nastopil svoje mesto, da šest mesecev ne bo izdal dolgoročnega posojila, da bo imela privatna iniciativa možnost izkoristiti kapitalni trg. To svojo obljubo je tudi držal. Sedaj pa je bil priušen, da razpiše to posojilo, ker potrebuje država denar. Proračunska sredstva ne zadostujejo za kritje vseh stroškov, potrebnih za državno obrambo, zaradi česar se mora država poslužiti kredita. Pojohi, pod katerimi bo posojilo izdano, so ugodni za državo in za tiste, ki bodo svoj kapital naložili v tem posojilo.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črekih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek. Reg. po min. soc. pol. in a. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Obvestilo

Upravni svet Trboveljske premogokopne družbe pod predsedstvom gospoda predsednika André Luquet-a je proučil na svoji bilančni seji računski zaključek za poslovno leto 1938 in sklenil predlagati običnemu zboru, ki bo dne 5. junija t. l., izplačilo 10% dividend. V isti seji je bil kooptiran v upravni svet g. dr. Milorad Djordjevič, finančni minister n. r., in izvoljen podpredsednikom na mesto preminulega g. dr. Bogdana Markoviča. Ljubljana, dne 4. maja 1939.

Borski rudnik v l. 1939

Bilančni rezultat borskega rudnika je bil v letu 1938 neugodnejši kot pa v letu 1937. Zaradi tega bo tudi običnemu zboru, ki bo 19. t. m., predlagana dividenda v 104.50 frankov na delnico, dotim je znašala l. 1937 dividendna 130.50 fr. Zmanjšanje poslovnega uspeha je deloma posledica zvišanja davčnih bremen in ne samo znižanja cen bakra. Kot je razvidno iz bilančnega poročila, so narasla davčna bremena v Jugoslaviji, razen tega pa so v bilanci za leto 1939 višji odpisi kakor pa so bili prejšnja leta.

Navajamo glavne podatke iz računa izgube in dobička ter bilance (v oklepajih so podatki za leto 1937):

Kosmati dobiček je znašal 166.0 milij. frankov (171.9), obrestni fondov 4.3 milij. (3.7), dobiček pri prodaji vrednostnih papirjev 1.6 (0.4) milij. fr. Splošni upravni stroški so ostali skoraj isti in so znašali 2.9 milij., na isti višini so ostale obresti obliigacij, ki so znašale 3.1 milij., davki in doklade v Jugoslaviji pa so se povišale od 63.2 na 78.9 milij. frankov. Čisti dobiček je pa znašal 85.4 proti 107.7 milij. frankov v letu 1937. Med aktivnimi postavkami so se zvišale nepremičnine od 187.0 na 259.5 milij. frankov, od tega povišanja odpade 33.8 milij. na nove rafinerije bakra, 20.7 milij. na raziskovalna dela ter 10.9 milij. za razne investicije v obratih. Zaloge so narasle od 68.0 na 96.7 milij., debitorji od 40.8 na 64.8 milij. frankov, naložbe pa so padle od 184.9 na 92.1 milij. frankov, ker so bile uporabljene za nove investicije ter so bile na njih račun povišane zaloge in debitorji. Na pasivni strani pa je največja sprememba pri fondu za amortizacijo, ki je bil zvišan od 138.6 na 171.1 milij. frankov, rezerve pa so narasle od 39.3 na 45.5 milij. frankov. Nove investicije, ki jih je družba v zadnjih letih, zlasti pa v letu 1938 izvršila, so bile prav rentabilne in produktivne. V prvem trimesečju tekočega leta je produkcija borskega rudnika znašala 12.478 ton proti 10.821 tonam v letu 1937, kar pomeni 15%-no povečanje. Za letošnje leto pričakuje družba zvišanje produkcije za kakšnih 6000 ton.

KINO SLOGA tel. 27-30 Danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri Zabavna komedija po istoimenskem romanu W. Stawitskega Penzljion Filoda Režija: Hans Hinrich

ŠPORT

Danes: Grafika:Moste, Ljubljana:Mars jun. in Ljubljana B:Hermes

Današnji epored na igrišču Ljubljane: Ob 14 prvenstvena finalna tekma med Grafiko in Mostami. Zmagovalec preide v I. razred. Borba bo huda, kajti oba kluba sta si po močeh enaka. Ob 15.30 bosta odigrala tudi prvenstveno tekmo juniorski moštvi Ljubljane in Marse, a ob 16.30 bo prijateljsko srečanje med B-mostvom Ljubljane in Hermesom. Tudi ta tekma bo, čeprav ima prijateljski značaj, gotovo zanimiva. Za vse tekme velja enotna vstopnina in se bodo odigrale ob vsakem vremenu.

Pokalni brzoturnir SK Marsa

SK Mars bo priredil dne 18. maja, na praznik vnebohoda, obširen nogometni brzoturnir. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je prevzel predsednik mestne občine g. dr. Juro Adlešič ter poklonil tudi krasen pokal za zmagovalec. Lep pokal je pa tudi tolažilno darilo, dar predsednika kluba dr. Milana Perka. Ostali sodelujoči klubi pa prejmejo lepa spominska darila. Pri tem turnirju bodo sodelovali štirje najboljši ljubljanski klubi. Med vsemi športniki znan in priljubljen igralec Doberlet Miodrag, po domače Vane, pa bo tudi ta dan praznoval 20.letnico, odkar je začel aktivno delovati na zelenem polju. Naj ne bo nikogar, ki bi ta dan izostal, da mu vsi skupno čestitamo k 20.letnemu jubileju.

Mladika: Slavija

Danes popoldne pol pol 5 se prične zanimiva tekma med zgoraj omenjenima kluboma. Mladika bo tudi to pot nastopila s svojimi mladimi igralci. Slavija pa ima v svojem moštvu tudi dobre moči in zato utegne biti ta tekma res lepa in napeta.

Moto-dirke na novi avto cesti Št. Vid—Medno

V nedeljo, dne 14. t. m. ob 14.30 priredi Motoklub Ilirija na novi avtomobilski cesti med St. Vidom in Mednim svojo prvo letošnjo motošportno prireditve. Tekmovalna proga ima 2 km poleg zaleta in izleta, ki imata po 850 m. Vsak udeležence bo moral prevoziti to progo v obeh smereh. Ker bo to prva motociklistična dirka na naši novi, moderni avtocesti, in to v neposredni bližini Ljubljane, je zanjo med našimi športnimi občinstvom veliko zanimanja. Posebno se pa za to navdušujejo naši športniki motociklisti, ki so že prijavili svojo udeležbo v velikem številu.

Borze

Dne 6. maja 1939. Devizni trg

Tečaj funtšterlinga je ostal neispremenjen na 235 odnosno 258. Tudi marka je ostala na naših borzah v privatnih kliringu pri tečaju 13.70 do 13.90. V grških bonih je bila na zagrebški in belgrajski borzi konec tedna le ponudba ter so notirali v Zagrebu 32, v Belgradu pa 31.50. V zadnjem tednu je skoraj popolnoma prenehala intervencija Narodne banke v funtšterlingih. Ker je privatnega blaga bilo le malo, je prišlo povpraševanje le v neznamenem delu do kritja. Na ljubljanski borzi je bilo krito dnevno le 10% povpraševanja, en dan je bilo dodeljenih celo samo 50%. Nasprotno pa ni v nemškli čekih skoro nikake privatne ponudbe ter je vsled tega intervenirala Narodna banka, ki daje skoraj v celoti potrebno blago. V terminskih markah pa ni ne privatne ponudbe in ne intervencije Narodne banke, vsled česar v teh ni skoraj nikakega prometa. Tečaj blagovnih deviz na bazi londonskih tečajev in tečaja 255.94 do 260.06 (258) za Lstg so bili danes:

	Newyork	54.07—55.06
Pariz	144.82—147.15	
Amsterdam	29.20—29.67	
Berxelles	9.81—9.46	
Zürich	12.28—12.48	

Za valute in šaltarske devize so plačevali konec tedna ljubljanski denarni zavodi približno sledeče cene:

valute	šaltarske devize
amer. dolar	54.89—54.58
funtšterling	254.66—255.54
fr. frank	144.10—144.59
holandski goldinar	29.05—29.15
Belga	9.28—9.20

Denar

Curih, Belgrad 10, Pariz 11.7975, London 20.88, Newyork 445.375, Bruselj 75.80, Milan 23.43, Amsterdam 237.90, Berlin 178.75, Stockholm 107.3750, Oslo 103.25, Kopenhagen 93.05, Sofija 5.40, Varšava 83.75, Budimpešta 87.00, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.1925, Buenos Aires 103.50.

Občni sbor Ljubljanske borze za blago in vrednote bo imela svoj redni občni zbor 23. maja v svojih prostorih v Gregorčičevi ulici. — Občni zbor Tovarne ogledal in brušenega stekla »Kristal« d. d. v Mariboru bo 20. maja v Mariboru. — Občni zbor A. Westen d. d. v Celju bo 25. maja v Celju.

Danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri Richard Romanovsky Theo Lingner Sabina Peters Ida Wüst

Kristus Kralj v šoli

Upravičeno se poudarja, da je mladina upanje vsakega naroda. Veseli smo idealne mladine, ki je mravno dobra, polni upanja pričakujemo njenega dela v življenju; žal pa nam je za pokvarjeno mladino in s trahom gledamo v njeno temno prihodnost. Kdor ima zase mladino, ima v rokah bodočnost naroda. Zato se razne struje z vsemi silami trudijo, da mladino pridobije za svoje načrte.

Kako dobro se tega zavedajo sovražniki Kristusa Kralja Ruski boljševiki—stavijo vse svoje upanje na mladino. Zato so napeli vse sile, da jo vzgoje v komunističnem duhu. Namen njih vzgoje je, uničiti vero in ravnost, zatreti v mladini družinskega duha in ljubezen do staršev ter iz mladine napraviti prepričane komuniste. Tako pripravljajo voditelje brezverskega komunizma po vsem svetu. Nekatere države so vpeljale laično šolo, križ in verski pouk iz šole odpravile. Drugod so cerkvene šole zatrli ali vsaj omejili njih delovanje. Po drugih državah je verouk samo še učni predmet, splošne vzgoje pa ne preveva verski duh.

Tako skušajo nasprotniki Kristusa Kralja mladino od njega odtrgati. Zato smo katoličani tembolj dolžni, da mladino vodimo k njemu.

Da je treba delati za kraljevanje Kristusa Kralja tudi v šoli, je sv. oče Pij XI. večkrat poudaril. Že v prvi okrožnici »Ubi arcano Dei« z dne 23. decembra 1922, ki je v njej razložil svoje geslo, je potožil: »Boga in njegovega Kristusa se ločili od mladinskega pouka; nujna posledica tega je, da ni vere le v šoli, ampak jo v šoli tudi ali molče ali celo javno napadajo. Tako prihaja mladina do prepričanja, da vse to, o čemer se ali nič ne govori, ali se govori z zaničevanjem, nima nobene pomena ali gotovo malenkosten pomen za dobro življenje. Ker pa Boga in njegovega zakona ni v učnih predmetih, se ne more umevati, kako se morejo duše mladih ljudi vzgajati, da se varujejo hudega ter žive pošteno in sveto.«

Piju XI. se je zdelo krščanska vzgoja mladine tako važna, da je o njej izdal posebno okrožnico dne 31. decembra 1929. V njej piše: »Kakor ni pravilna vzgoja, ki se ne ravnava popolnoma po našem zadnjem namenu, tako tudi v sedanjem redu božje previdnosti, odkar se nam je Bog razodel po svojem Sinu, ki je pot, resnica in življenje, ne more biti vsestranska in popolna nobena druga vzgoja, kakor le krščanska. Jasna je izredna važnost krščanske vzgoje ne samo za posameznike, ampak tudi za družino in za vso človeško družbo. Jasna je tudi neprekosljiva odličnost krščanskega vzgojnega dela.«

Tako nas Cerkev opozarja, kako važna in odlična je vzgoja za Kristusa Kralja. A tudi Kristus sam nam je dal zgled, kao naj mladino vodimo k njemu in v njegovo kraljestvo. Med najlepše

prizore iz njegovega življenja moramo šteti tiste, ko je sprejemal otroke.

Mladini je treba vzgoje za mravno življenje. Najpopolnejši zgled krepostnega življenja pa je Kristus, ki je vse to, kar je učil, tudi sam spolnjeval v najpopolnejši meri. »Kristus je oni najvišji vzor, ki je dostopen človeku v kateremkoli položaju; vsem stanovom, zlasti pa mladini, sveti z zgledom svojega skritega, delavnega in pokornega življenja, okrašena z vsemi osebnimi, družinskimi in socialnimi čednostmi pred Bogom in pred ljudmi.« Tako piše sv. oče v prej imenovani okrožnici.

Kdo naj v šoli mladino vzgoja za Kristusa kralja? V prvi vrsti gotovo katehet. Še bolj kot dosedaj naj poudarja misel o Kristusu Kralju. Kristus naj bo središče vsega verskega pouka, okoli katerega se zberejo vse verske in mravne resnice. To misel poudarjajo novejši katehetskimi pisatelji.

Ljubljansko katehetskó društvo je imelo v letošnjem šolskem letu dve predavanji o tem predmetu. Prvi predavatelj je pokazal, kako je Kristus primerno središče verskega pouka, drugi pa, kako se katekizem da sestaviti in razlagati po tej osrednji misli.

A ne le katehet, ampak tudi drugi vzgojitelji naj vodijo mladino h Kristusu Kralju z besedo in zgledom. Le taka vzgoja bo rodila lepe sadove. Pij XI. pravi o krščanski vzgoji: »Nujno je potrebno, da vsi šolski pouk in ustroj; učitelje, učne načrte in učbenike prešinja krščanski duh v vseh predmetih, tako da bo verski pouk zares temelj in krona vsega pouka v vseh vrstah šol: v ljudskih, srednjih in visokih šolah.«

Pripravljajo se VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja. Kongres naj med nami poživimo in utrdimo misel o Kristusu Kralju. Poživi naj jo tudi med vzgojitelji naše mladine, pa tudi mladino naj navduši za Kristusa Kralja in za življenje po njegovih naukih! Zato je pripravljajmo odber imel prav, ko je določil, naj pri kongresu sodeluje tudi mladina s svojimi prireditvami. J. Pavlin.

SCHICHTOVO
terpentinovo milo
varuje perilo

Zboljšanje žel. prometa v Sloveniji

Ljubljana, 6. maja. Poročali smo o spremembah voznega reda, ki pomenja obenem tudi znatno izboljšanje železniškega prometa na bivšem slovenskem štajerskem ali v bivšem mariborskem oblastnem okrožju.

Se bolj pomembne spremembe pa stopijo na dan 15. maja v voznih redih in na železnicah na bivšem Kranjskem, to je na območju bivše ljubljanske oblastne samouprave.

Važne so pred vsem spremembe na gorenjski progi. Tam bo uveden en par novih vlakov, to je eden iz Ljubljane na Kranj, Rateče-Planico z zvezo na Bohinjsko Bistrico. Ta jutranji vlak bo odhajal iz Ljubljane ob 5.40 ter se bo vračal ob 22.10. Vozil bo redno vsak dan. Uveden pa je še en vlak do Škofje Loke, ki bo odhajal iz Ljubljane ob 13.30 in se bo vračal ob 15. Popoldanski vlak, ki odhaja sedaj ob 15, bo odhajal v bodoče 40 minut kasneje, zato pa bo ob sobotah in ob dnevih pred prazniki vozil izletniški vlak ob 14.35 z zvezo do Bistrice in do Rateč-Planice. Ta izletniški vlak pa bo vozil od 15. julija do 15. septembra. Večerni vlak ob 18.40 bo vozil v bodoče 55 minut kasneje iz Ljubljane, da dobi na Jesenicah zvezo proti Bohinjski Bistrici, pri Ratečah-Planici pa zvezo z belgrajskim brzovlakom. Z Bohinjsko Bistrico bo ustvarjena nova zveza na vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 12.13.

Ob nedeljah in praznikih bosta vozila iz Ljubljane do Jesenic dva nova izletniška vlaka, in sicer prvi ob 5.05, drugi pa ob 6.20. Oba bosta

imela zvezo do Bistrice in do Rateč. Prvi vlak se vrača v Ljubljano ob 21.15, drugi ob 23.30.

Na kamniški progi bo vlak, ki doslej vozi iz Ljubljane ob 15.12, odhajal v bodoče ob 16.10. Vrnil pa se bo namesto ob 17.35, ob 18.15. Zadnji večerni vlak iz Ljubljane proti Kamniku bo odhajal 15 minut pozneje, namreč ob 21.20.

Na progi Ljubljana—Novo mesto bo vozil en par vlakov več, in sicer vlak, ki odhaja ob 5.15 iz Ljubljane in ki se bo vračal točno ob 18 v Ljubljano. Vlak, ki je doslej odhajal ob 12.03, bo odhajal v bodoče ob 16.55.

Od Crnomlja proti Novemu mestu bo uveden nov vlak. Ta bo odhajal iz Novega mesta ob 7.35. Uveden je nov vlak, ki odhaja iz Crnomlja proti Karlovcu ob 6.08. Pri kočevski progi je uvedena nova zveza na prvi jutranji vlak, ki odhaja v Ljubljano. Iz Kočevja ta vlak odhaja že ob 4 in pride v Ljubljano ob 6.39. Prav tako je uvedena zveza od novega vlaka za Kočevje, in sicer na vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.15 in prihaja zvezni vlak ob 7.55 v Kočevje.

Na šentjanški progi bo letos vozilo neposredno pet parov vlakov med Trebnjem in Sevnico. Povrh tega pa bo vozil še en poseben par vlakov med Sevnico in Št. Janžem.

Na progi Novo mesto—Straža-Toplice bo uveden nov par vlakov. Odhod iz Novega mesta bo ob 6.35, vrnitev pa ob 7.22.

Na progi Ljubljana—Rakek ni bistveno nič novega, razen nekaj sprememb v minutah.

Med Ljubljano in Zidanim mostom je uveden nov par vlakov. Vlak odhaja ob 23.22 iz Ljubljane in se vrača ob 6.50.

Med Ljubljano in Litijo vozita dva para lokalnih vlakov. Zato se potniška vlaka, ki vozita ob 13.40 iz Ljubljane in se vračata ob 18.27, ne bosta ustavljala na malih postajah do Litije. Med Ljubljano in Zalogom pa bosta uvedena dva para lokalnih vlakov, in sicer bo prvi vozil iz Ljubljane ob 10.30 in se bo vračal ob 11.30, drugi pa bo vozil ob 14.15.

Na progi Zidan most—Zagreb bo lokalni vlak, ki je doslej vozil od Zagreba do Brežice, vozil v bodoče od Zagreba do Sevnice. Iz Zagreba bo odhajal ob 19.25 in bo prihajal v Sevnico ob 21.08. Iz Sevnice pa bo odhajal ob 3.40 in bo prihajal v Zagreb ob 5.55. Da doseže vlak iz Trebnjega prvi jutranji vlak za Štajersko, bo vozil ta vlak direktno do Zidanega mostu, kjer bo dosegel mariborski vlak, ki odhaja ob 7.52.

Na vrhniški progi ni nič novega, prav tako ne na tržiški progi. Na vseh progah, pa tudi pri brzovlakih so napravljene malenkostne spremembe, kjer gre za razliko v času kvečjemu za eno minuto ali dve, toda te podrobnosti za širše občinstvo niso tako važne. Glavno je, da bodo vlaki, ki so pozimi vozili, ostali. Olajšan bo tudi poletni vse promet. Zlasti pa bo razbremenjen ves promet iz Ljubljane proti Zagrebu in Belgradu, ker zaradi izboljšanih prometnih zvez ne bodo dosedanji direktni brzovlaki tako zelo obremenjeni.

Naši železniški direktorji je treba priznati, da je pod novim vodstvom direktorja inž. Kavčiča storila vse, da se ustreže prometnim zahtevam prebivalstva Slovenije in tujcev, ki k nam prihajajo.

Invalid, ki so mu bile povrnjene odvzete pravice

Pobrežje pri Mariboru, 6. maja. Obiskovalci pokopališč na Pobrežju pri Mariboru gotovo vsi poznajo invalida Ludvika Pletersiča, ki je sedeč v svojem vozičku vzbujal usmiljenje. Mladi Pletersič je bil ob začetku svetovne vojne vpoklican ter se je boril na treh frontah. Pri nekem napadu je dobil živčni napad, navlekel se je tudi revmatizma v členkih, križu

in nogah. Zaradi hude boleznii je bil odpuščen od vojakov, po prevatru pa ga je naša država sprejela kot invalida. Nekaj časa je invalidnino prejemal, pozneje pa mu je bila odvzeta. V velikanski revščini je živel vse do zadnjega časa, ko mu je bila z novo ureditvijo invalidnin povrnjena stara pravica, ki mu bo omogočila dostojnejše življenje in ga rešila velikega pomanjkanja. Pletersič je sedaj kljub svoji hudi boleznii vesel, da je na svetu vendar še pravica, ki da tudi invalidom kar jim po zakonu gre. G. Pletersiču, našemu naročniku želimo, da bi bodoče leta preživel lepše kakor dosedanja in da bi v veselju obhajal 40 letnico svoje poroke, katero bo v bližnjih dnevih dočakal.

V soboto 3. junija t. l.

ob otvoritvi Ljubljanskega velesejma, bo izšla posebna številka »Slovenca«, posvečena naši beli Ljubljani. - Ta številka bo izšla v povečanem obsegu in podvojeni nakladi. Vabimo vsa podjetja, da prihranijo oglase za to številko »Slovenca«, ki bo predstavila našo slovensko prestolnico ostali Jugoslaviji ob priliki gospodarske manifestacije — ki jo gledajo vsi v Ljubljanskem velesejmu!

Včeraj je Ljubljano zbudil potres

Ljubljana, 6. maja. Ob lahнем jutranjem dežju, ki je blagodejno vplival na vrtove, nasade in zlasti na gredice v Trnovem in Krakovem, se je davi ob 5.10 ozemlje mestnega poverija več kilometrov naokrog močno zazibalo in vzvalovilo. Ljudje, ki so bili zaposleni pri zgodnjih jutranjih delih in ki so bili na cestah, tega, precej močnega sunka niso čutili. Nasprotno pa je sunek zelo preplašil mnoge meščane, ki so bili zazibani še v jutranji sen. Potres so zlasti čutili stanovalci v visokih stavbah v središču mesta, pa tudi na periferiji mesta. Že zgodaj so krožile po mestu govorice o potresu, kmalu, ko je prispel prvi jutranji vlak iz Litije, pa se je tudi zvedelo, da je bila prav Litija po potresu močno udarjena. V Ljubljani so po nekaterih stanovanjih zaskepetale šipe, prevrnile so se vaze, razne posode, drugače pa v mestu potres ni napravil nobene škode.

Potresomerni aparati, ki se nahajajo v kletih državne realne gimnazije v Vegovi ulici, so točno zaznamovali potresni sunek, ki je ob 5.10 trajal v Ljubljani dobre 3 minute. Na podlagi seizmografskih krivulj je naš meteorološki zavod danes dopoldne ugotovil, da je bilo središče potresa kakih 20 km proti Litiji. Prvo poročilo o potresu na deželi je sprejel zavod že prve ure dopoldne iz Litije, ki ga je poslal akad. Segula.

Kolik obseg je zavzel ta današnji potresni sunek, še ni ugotovljeno.

V Litiji najhujši potres

Litija, 6. maja. V zasavskih krajih od Kresnic naprej tja do Zagorja je bil potres silnejši ko drugod. Najmočnejši potresni sunek je pač bil v Litiji. Zaradi slabega vremena so ostali mnogi Litijčani še v posteljah. Kar jih je ob 5.10 vzdramil iz spanja močan sunek, podoben tresku. Litijčani je obšel strah. V prvem hipu so v zbeganosti nekateri bežali iz stanovanj kar napol oblečeni. Šele pozneje so se mirno vrnili domov, ko je tresenje okoli 6.00 ponehalo. Do tega časa so nekateri čutili do 8 sunkov, od katerih sta bila prvi in zadnji najslabotnejša.

Ob prvem potresnem sunku so se nekatere ure na nihala takoj ustavile, tako na železniški postaji, na litijski pošti in orožniški postaji. Vse te ure so obstale ob 5.10. V glavnem so se ustavile ure, katerih nihala so se gibala od zahoda proti vzhodu ali narobe. Iz tega sklepajo, da je imel potresni val smer od juga proti severu.

Takoj, ko so Litijčani prestali prvi strah in ko so opazili veliko škodo, so starejši občani zatrjevali: »Bilo je hujske ko l. 1895.« Takrat je namreč Ljubljano zadela silna potresna katastrofa, Litija pa je takrat zaznamovala neznatne posledice tega velikonočnega potresa. Litijski orožniki so danes ves dan popisovali poškodovana poslopja. Naj navedemo le nekatere, najhujše poškodovane objekte!

Splošno potres ni prizanesel niti eni hiši. Litija šteje do 200 hišnih števk, bližnji Gradec pa 400, bilo je torej poškodovanih najmanj 600 objektov. Nekateri posestniki cenijo škodo od 1000 do 10.000 din. Točno pa še ni ugotovljena višina celotne škode.

Največjo škodo po jutranjem potresu je utrpela tverda Elsnar, trgovina sredi Litije. Lepa hiša je vsa razpokana. Razpoke so široke do 2 cm. Župna cerkev je tudi poškodovana. Visoko okno je bilo vrženo na tla. Cerkevno močno zidovje pa kaže na več mestih razpoke. Tudi župnišče

je poškodovano. Mnogo velikih razpok pa kaže stara občinska hiša, ki je bila nedavno prenovljena in kjer se nahaja tudi orožniška postaja. Tudi postajno poslopje in poslopji okrajnega sodišča in okrajnega načelstva so precej razpokana. Povsod pa je padal tudi omet. Značilno je v prvi vrsti, da so največ trpele po potresu višje stavbe in stare hiše. Novejša hiše so potresu dokaj dobro kljubovale, zlasti one, ki so bile sezidane s prvovrstnim stavbnim materialom. Mnogo škode trpi dalje tudi posestnica vdova Modičeva. Restavratorka Šlibarjeva in gostilničar Vidovič tudi zaznamujeta obšutno škodo po potresu. Vila zdravnik dr. Leopolda Ukmarja je prav tako dobila po potresu močne razpoke.

Po ugotovitvah litijskih orožnikov je potres zrušil 16 dimnikov. Gostilničarju in mesarju Josipu Borušku sta se porušila 2 dimnika, trgovcu Mahkovec 2, gostilničarju Vidoviču celo 3, drugod se je s hiš zrušil po 1 dimnik, tako n. pr. na grebinskem gradu, ki je last rodbine Strzelbe, pri posestniku Černetu, Hribarju, Lindtnerju in Krljkarju itd. Značilno je, da je visoki dimnik Mauthnerjeve tekstilne tovarne trdno kljuboval vsem potresnim sunkom in je ostal nepoškodovan. Pri tovarni se je zrušil le manjši dimnik pri kotlarni. Tovarna splošno ni trpela znatnejše škode, odpadlo je le nekaj ometa, popokalo je nekaj šip.

Po stanovanjih je bila ponekod tudi večja škoda. Pri boljših rodbinah je potres razbil dragocene, porcelanaste vaze in druge steklene dragocenosti.

Po dosedanjih ugotovitvah niso toliko trpeli ostali kraji v Zasavju. Močan je bil sicer sunek pri Kresnicah, manjši na Savi in v Zagorju. Potresa sploh niso čutili v Zidanem mostu, dalje na Vačah. Litiji bližnje Šmarlno zaznamuje prav neznatno škodo. Po nekaterih stavbah se je odkrhal omet in drugega nič.

Zanimivo je, kaj vse pripovedujejo ljudje, ki so bili že ob prvem potresnem sunku pokonci, na cesti ali pri delu. Ob 5 so hitele delavke na delo v tekstilno tovarno. Kar se jim je pod nogami močno zazibalo. Občutili so, kakor da bi jih prijala huda ometica ali da bi jih kdo prikoval k tlom. Nekateri ljudje so se zazibali, ko da bi bili od alkohola omamljeni. Drugi so pripovedovali, da so imeli tak občutek, kakor v železniškem vagonu, ko se potniki drenjajo sem in tja. Neki delavec, ki je kopal pesek, je pri sunku padel na tla. Je še mnogo drugih zanimivosti in komičnih prizorov.

Litijčani prosijo, da bi jim prišle pristojne oblasti na pomoč, kajti mnogi po potresu prizadeti posestniki ne bodo mogli vzdržati vseh stroškov za popravilo razpokanih poslopij.

Razbojniški napad v Zamušanih

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, 6. maja.

V eredo zvečer se je dogodil v Zamušanih, župnija Sv. Marijeta niže Ptujja, prvi razbojniški napad. Tam živita Vinko in Apolonija Škrjanec. V eredo okrog 11 ponoči sta zaslišala sumljivo razbijanje po oknu ter po vratih. Ker imata posteljo tik pri oknu, je Škrjančeva žena pogledala skozi okno ter zapazila zunaj dva možka, od katerih je enega spoznala. V tem trenutku je eden porinil skozi okno špičast kot, ter jo je v čelo nevarno rnil. Začela sta klicati na pomoč. Njune klice je slišal soed Miakar Simon, vpok. železničar iz Ma-

ribora, ki ima tam gorice ter je bil ravno doma. Odprl je okno, da bi videl, kaj se godi. Ko sta divjaka slišala odpirati okno, sta se obrnila proti Miakarju ter zahtevala denar. V strahu jima je Miakar vrgel skozi okno 700 din, češ da nima več. Nato sta roparja začela razbijati po oknih ter vse razbila. Vrnila sta se zopet k Škrjanecu ter mu razbila vse šipe ter drugo. Polem sta šla še k drugemu soedu ter tudi tam razbijala. Po dvehurnem strahovanju ter razbijanju sta izginila. Obveščeni orožniki od Sv. Marijeta so že drugo jutro prijeli glavnega krivca. Je to neki M. M. iz Preclave, katerega je Škrjančeva spoznala.

Zahvala

Veliko zahval je že prišlo od naših naročnikov za bogate nagrade, ki so jih ob žrebanju dne 29. aprila 1939 prejeli. Toda zahvala ne gre le nam, ki smo nagrade razpisali, ampak predvsem tvrdkam, ki so velikodušno preskrbele toliko vrednih nagrad.

Za sodelovanje pri »Slovenčevem« nagradnem žrebanju se tvrdkam toplo zahvalujemo in jih toplo priporočamo vsem odjemalcem.

Te tvrdke so:

V Ljubljani:

- EBERLE JOS., trgovina z zlatino, srebrnino in urami — Tyrševa cesta 2.
- GOREC A., trgovina koles in športnih potrebščin — Tyrševa cesta 1.
- F. J. GORICAR, manufakturna in modna trgovina Sv. Petra cesta 29.
- JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA v Ljubljani — Pred škofijo.
- F. KOLLMANN, trgovina stekla in porcelana — Mestni trg 16.
- »MANICA«, manufakturna trgovina, Mestni trg 17.
- NOVA ZALOŽBA, knjigarna in trgovina s šolskimi potrebščinami — Kongresni trg 19.
- OKORN, izletniška pisarna, Tyrševa cesta (Hotel »Slove«).
- »PEKO«, tovarna čevljev v Trziču, podružnica v Ljubljani, Selenburgova ulica.
- PETELINC JOS., trgovina šivalnih strojev in galanterija — Sv. Petra nasip.
- »RADIO«, d. z. o. z., trgovina radijskih aparatov — Miklošičeva cesta 7.
- STUPICA FR., trgovina z železnino, Gosposvetska cesta 1.
- H. SUTNER, trgovina z urami in zlatino — Prešernova ulica 4.
- R. WARBINEK, trgovina s klavirji, harmonikami in glasbenimi potrebščinami, Miklošičeva 4.
- »RADIOVAL«, trgovina pisalnih strojev in radijskih aparatov — Dalmatinova ulica 13.
- J. VILHAR, trgovina z urami in zlatino, Sv. Petra cesta 36.
- J. VOK, trgovina koles, šivalnih strojev in motorjev — Tavčarjeva ulica 7.

V Mariboru:

- JAN IGNAČ, trgovina z urami in zlatino — Grajski trg 23.
- MEINEL-HEROLD, tovarna glasbil: klavirjev, harmonik itd.

V Celju:

- R. STERMECKI, veletrgovina manufakture itd.

V Cerkljah pri Kranju:

- J. GLOBOCNIK, kovaštvo.

V Št. Vidu nad Ljubljano:

- A. KREMŽAR, strojno podjetje.

Na Igu pri Ljubljani:

- PODRŽAJ CIRIL, ključavničarstvo.

V Domžalah:

- J. PRAPROTIK, trgovina motornih koles, dvo-koles in šivalnih strojev.

V Lescah na Gorenjskem:

- TOVARNA VERIG IN »LESCE« PLUGOV. Skladnišče in zastopstvo: Krištof, Sv. Petra cesta 60 Ljubljana.

Uprava »SLOVENCA«

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 7. maja: 4. povelikončna nedelja. Stanislav, škof, mučenec; Dujam, škof, mučenec.
Ponedeljek, 8. maja: Prikazanje Mihaela nadangela.
Torek, 9. maja: Gregor Nacianški, cerkveni učenik.

Novi grobovi

† **Gospa Amalija Pečovnik**, soproga ravnateljca III. drž. realne gimnazije v Ljubljani je za vedno zatisnila svoje oči. Pogreb blage rajne bo v torek, 9. maja v Zgornji Polskavi. Naj ji sveti večna luč Zalujočim naše iskreno sožalje!

† **Gospod Ivan Konte**, poštni inšpektor v p. v Ljubljani, je po hudi bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo danes ob 5 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Naj v miru počival Zalujoči soprogi in sinovoma naše iskreno sožalje!

† **V Kapli na Pohorju** je umrl ugledni in spoštovani posestnik, dolgoletni občinski odbornik g. **Franc Vraber**, brat lavantinskega stolnega prota dr. M. Vrabra in oče prof. dr. M. Vrabra ter kaplana g. Jakoba Vrabra. Pokojnik je daleč na okoli slovel kot mož poštenjak in zgleden družinski oče, ki zapuščala užaloščeno ženo in 11 otrok, katere je vse najlepše vzgojil. Pogreb spoštovanega pokojnika bo v ponedeljek 8. maja dopoldne. Njegovo truplo bodo položili v skupni družinski grob na farnem pokopališču v Kapli. Naj v miru počiva, vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Vedno se tepeva. Edina pa sva v tem, da je kuhinjska čokolada Mirim dobra!

MÍRÍM KUHINJSKA ČOKOLADA

Osebnosti

— Iz ljubljanske škofije. Za škofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan g. Josip Stupica, župnik na Prežganjem. — Za župnijo Peče je bil prezentiran g. Alojzij Peček, kaplan v Kranju. — Župnija Lom je bila podeljena tamkajšnjemu upravitelju g. Karlu Šparhaku. — Imenovana sta bila: g. Jožef Oblak, ekspozit na Zdihovem, za začasnega upravitelja župnije Mozelj, in g. Ivan Kogovšek, župnik na Kopanju, za soupravitelja župnije Zalna. — G. Anton Plevnik, kaplan v Meožu, je premeščen za kaplana na Brdo pri Lukovici.

— Dve poroki. V petek zjutraj sta se na Brezjah vzela gđ. Sonja Pogačnikova, hčerka prvega slovenskega poveljnika za narodno obrambo, in inž. arh. Karel Kregar. Za priči sta bila inž. Boris Pogačnik in A. Kregar. Poročilo ju je ženinovo sosesolec, kaplan v Trzinu g. Vinko Zaletel. — Včeraj dopoldne pa sta se v franciškanski cerkvi v Ljubljani poročila gđ. Makiša Golia, hčerka predsednika apelacijskega sodišča, in inž. Boris Pogačnik, brat neveste iz prvega para. Za priči sta bila predsednik apelacije dr. Golia in polkovnik v p. dr. Justin. Poročilo ju je prelat, univ. prof. dr. Slavčič, maševal pa je predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman. Obema mladima katoliškima paroma želimo kar največ božjega blagoslova!

ZUNDAPP O.ZUZEK
 KVALITETNI LJUBLJANA
 MOTOCIKLI TAVČARJEVA 11

— Razpisana je župnija Zalna v šmariški dekaniji. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škofijski ordinariat v Ljubljani do 31. maja 1939.

— Zveza združenih gostilničarskih obrti dravske banovine je prisliljena preložititi zaradi nastale nenadne zapreke za 11. maj napovedani zvezni občni zbor v Logatcu na 1. junij t. l.

— Podružnica Slovske družbe za ljubljansko okolico vabi k majniškemu zborovanju, ki bo v nedeljo 14. maja t. l. v ljudski šoli na Vrhniki. Po prihodu vlaka, ki vozi iz Ljubljane ob 8. Govoril bo g. okr. šol. nadzornik Erjavc o šolstvu v severnih kulturnih državah Evrope. — Ob tej priliki obiščevo tudi domovanje Ivana Cankarja. — Vljudno vabljene vsi učitelji in učiteljice, in prijatelji Slovske družbe!

— 36 jastrebov je ustrelil v letošnjem letu Jožef Benedek, lovski čuvaj v lovišču tovarnarja Josipa Benka v Murski Soboti.

— Žična vzpenjača v Kamniku. Na kratni nad vilo Miro (nekdanjo vilo Soss) bodo odprli

velik kamnolom. Tu je za daljšo dobo zagotovljeno črpanje izvrstnega materiala, ki je po izjavah izvedencev najboljši za utrjevanje cestniš in železniških prog. Za prevažanje kamena od kamnoloma do postaje je na razpolago samo slaba kolovozna pot čez predmestje Novi trg. Prevoz kamena s tovornimi avtomobili bi bil za ta del Kamnika zelo neprikladen, ker je ulica skozi Novi trg zelo ozka. Za večji promet, kakršnega bi zahtevalo obratovanje kamnoloma, bi bilo treba zgraditi nad 1 km ceste, ki bi morala biti tudi primerno široka. Pokazalo se je, da bo primernejše in ceneje zgraditi žično vzpenjačo, ki bo izpeljana od kratne naravnost na postajo in ne bo ovirala prometa. Z občino se vodijo že pogajanja za dobavo električnega toka.

Nov avto

štirisedežni dobite za glavni dobitek na tomboli, ki se vrši 4. junija 1939 v Slovenj Gradcu. — Dobite tudi šivalni stroj, dvokolesa in še 490 dobitkov.

— Podpornemu skladu Društva brezposelnih profesorskih kandidatov so darovali: 135 din: Učiteljski zbor drž. realne gimn. v Celju; po 100 din: Agnola Avgust, dr. Bajec Anton, dr. Hadži, dr. Jamar Tone, Jenko Avgust, prof. A. Kopylov; po 50 din: Dolinar Andrej, prof. Mesojedec Mirko; po 40 din: dr. Hrašovec Juro, Ravnateljstvo drž. konservatorija; po 30 din: Cihlar Josip, dr. Rebek Marius; po 20 din: dr. inž. Kavčič Janko, dr. Pipenbacher Josip. Društvo brezposelnih prof. kandidatov se vsem najlepše zahvaljuje.

— Napad na cesti. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je bila pretekli sredo avt. birma. Tam je bil tudi 24 letni oženjeni Lubeč Martin iz Bratonce, župnija Sv. Tomaž. Zvečer se je vračal na kolezu domov. Okrog pol 9 se je pripeljal v Podgorce in potem dalje proti Brestnici. Med tema dvema krajevoma sta nenadoma stopila iz gozda neznana moška ter vrgla Lubeča s koleza. Začela sta ga pretepali, poslušala sta se tudi nožev. Lubeč je dobil poškodbe z nožem na hrbtu, desni roki, v prsa, vrat ter na glavi. Prihitele so ljudje, ki so mu obvezali rane, nato pa ga prepeljali v bolnišnico.

— Nesreča otroka. Včeraj se je v Sneberjah pri Ljubljani ponesrečil 9 letni sin inkasanta Ivan Kos. Deček je splezal na podstrežje, odkoder je padel. Zlomil si je desno nogo.

— Če Vas zanima postra zgodovina Svete Gore pri Gorici in če želite kaj več zvedeti o tej božji poti, ki je bila več stoletij Slovincem tako draga, si naročite knjižico »Svetogorska Kraljica«, ki se dobi za 1 dinar v upravi »Knjižice«, Rakovnik, Ljubljana 8.

DOLENJSKE TOPLICE

Radio terma 88° C. Odprto od 1. maja. Izredni uspehi pri zdravljenju revmatizma vseh vrst, boleznih živčnega sistema, ženskih boleznih, motnjah srca in krvnega obtoka, posledicah zlomljenin itd. Znižane cene. - Dnevna penzja od 45 din dalje. Pavšalna 10 dni 600 din, 20 dni 1100 din. Specialne masaže. Zahtevajte prospekte. :: Uprava.

— Tat v soboški gimnaziji. V gimnaziji v Murski Soboti je pred nedavnimi zmanjkal s hodnika drag usnat plašč, last nekega šestošolca, z dvorišča pa je nekdo v mraku odpeljal kolo, takisto last neke učenke. Cisto po naključju so po daljšem presledku prijeli tatu. Bil je to Ciril Vrzel, hlapec iz Sv. Jurija ob Ščavnici. V Murski Soboti in okolici je zagrešil več tatvin in odpeljal več koles, katera je lahko spravil v denar. Vse tatvine je priznal. Sodišče ga je obsodilo na dve leti ječe.

— Zahtevajte sporede binkoštnih izletov v tu- in inozemstvo v vseh biljetarnah PUTNIK-a. — Ali že veste, da bodo 15. maja izšle »Vrtice« za mesec junij s kratkim, praktičnim berilom za vsak dan in prelepo naslovno sliko? — Naročite si jih že zdaj, da se vam bodo pravočasno dostavile. — Uprava »Knjižice«, Rakovnik, Ljubljana 8.

— 8 posebnim vlakom in posebnim parobrodom je izlet v Benetke v dnevi 28. in 29. junija. Cena vožnje skupno s kolektivnim potnim listom 160 din za osebo. Prijave sprejemajo vse biljetarnice Putnika.

Čateške toplice

najbolj vroči (59° C) radio-aktivni vroči dravske banovine, pošta Brežice ob Savi, postaja Brežice in Doboava. Začetek sezone dne 1. maja. V pred- in posezoni znatni popusti.

Zdravilo se z neprekosljivim uspehom boleznih: visoki krvni pritisk (hipertonija), revmatizem sklepov in mišičevja, vnetje, protin, nevralgično trganje ter predvsem išias, nevralgija, zastarele poškodbe kosti in sklepov, dalje ohromelost, kronični eksudati in vnetja, ženske bolezni in drugo.

Rekonvalescenti, slabotni in slabokrvni najdejo tu svoje izgubljeno zdravje.

— Za Binkošti v Benetke, Trst in Gorico za 450 din, vračunana hrana in stanovanje. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Franciškanska ulica, tel. 22-50.

Obiščite svetovno znano zdravilišče

ROGAŠKA SLATINA

MINERALNI VROČI: Tempel - Strla - Donat EDRA VI: vse bolezni ledvice, črvi, ledvice, solnih kamaov itd. - Dietna kuhinja. - Ceneno stavljanje. - Moderni komfort. - V pred- in posezoni znižane cene. - Kraven športihazen za kopanje in sončenje. - Zabava, ples, dnevno koncerti, izleti. - Najlepša zdraviliška dvorana v državi - štalinca. - Vse informacije in rezerviranje sob pri Ravnateljstvu zdravilišča.

— Napadalec na trafikantino obsojena. Svoječas je povzročil v Murski Soboti veliko razburjenje napad na znano trafikantino. Dva mladoletnika sta jo pričakala v temi, ko se je zvečer vračala domov. Eden jo je z udarci po glavi hotel onesvestiti in ji iztrgati ročno torbico. Mali senat v Murski Soboti ga je obsodil na 1 leto in 4 mesece strogega zapora, njegovega mlajšega pomagača pa na 3 mesece zapora.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slično. Radenska vam obrani zdravje in mladostno svežost.

»Putnikove« vesti

Turistično-kulinarstva. Družba Putnik je otvorila na Zagrebem pomladanskem velesejmu zanimivo turistično-kulinarstvo. V veliki dvorani velesejma je urejenih sedem oddelkov, ki predstavljajo posamezne dele države. V vsakem oddelku strežeta pa dve dekletki v narodni nosi dotičnega kraja. V ozadju oddelka so na zidu pritrjene ogromne slike, pred dekletki pa so razstavljeni izdelki kraja, ki ga predstavljajo slike in oddelek. Tako se v oddelku Srbija prodaja užitka pršuta, kajmak, smederevsko vino in brinjevec; v oddelku Hrvatska in Vojvodina mesnati izdelki, razne vrste ribe, pršute, dalmatinska vina; v oddelku Slovenija kranjske klobase, bohinski sir, štajerska vina in cviček; v oddelku Južna Srbija orientalske slaščice, boza itd.; v oddelku Bosna silivoka, travniški sir, razne slaščice; v oddelku Hercegovina za tobak. Posebno pozornost obiskovalcev so zbudila tako zvana hladna jedila v okusnih zavojčkih po načrtu neke domače papirnice. Podobno je, da bodo ta način uvedle restavracije na postajah. Take turistično-kulinarstva razstave bo Putnik od sedaj organiziral po vse večjih sejnih v tujini.

Obisk tujih časnikarjev. V Putnikovem aranguementu bo od 14.—30. maja obiskala našo državo skupina madžarskih časnikarjev; od 26. maja do 12. junija pa skupina iz severnih držav. Obiskali bodo vsa naša važnejša zdravilišča, kopališča in turistične kraje.

Nova predstavništva družbe Putnik so otvorjena v Belgiji, Holandiji in Egiptu.

Biletarnice Putnika dajejo izčrpna obvestila vsem, ki hočejo posamič obiskati svetovno razstavo v Newyorku.

Botrice - botri!

Birmanska darila najceneje v veliki izbiri pri stari tvrdki

Jos. EBERLE

(švicarske ure, zlatnina, srebrnina itd.)

Ljubljana, Tršarjeva 2 (palača hotela »Slonc«)

— Za 4 dni v Italijo, z avtom po Vipavski dolini, do Gorice in Trsta 150 din, do Padove in Benetk 280 din; od 18. do 21. maja. Prelepi majniški romarski izlet na Sveto goro in na grob sv. Antona v Padovi v tehnični izvedbi Tujsko-prometne zveze, po našem priljubljenem sporedu. Podatke, fotografije in plačilo do 10. maja. Priglasite se takoj za brezplačna navodila »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Na binkoštno nedeljo 28. V. v Postojno. Vse samo 150 din. Prijave Putnik, Maribor, Celje, Ptuj.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Trk tovrnega avta s tržiškim vlakom. Na križišču državne ceste Kranj-Tržič in tržiške železniške proge se je 22. novembra lani zaletel tritonski tovorni avto, na katerem je bilo naloženo 5000 kg tovora, med drugim več steklenic raznih kralin, v osebni vlak, ki je popoldne vozil iz Kranja v Tržič. Tovorni avto je k sreči zadel poštni voz, drugače bi bila po mnenju železniškega strokovnjaka huja nesreča. Ko bi tovorni avto nekaj sekund poprej privozil čez progo, bi zadel v lokomotivo, ki bi zaradi tega gotovo iztirila in prav tako osebni vozovi. Zelenica je zaradi tega karambola trpela do 1500 din škode, ker je bil poštni voz poškodovan. Mladi sofer Ivan K. je bil pred kazenskim sodnikom-podjudcem na okrožnem sodišču včeraj obsojen zaradi ogrožanja železniškega prometa zaradi nepravilne vožnje na 540 din denarne kazni pogojno za 2 leti, ker je bil do sedaj nezakazovan. Železniški upravi ima povrniti škodo 1800 din.

— Denarni zavod malega človeka je hranilna posojilnica »MOJ DOM«, Ljubljana, Dvořakova ul. 3. Posojila, ugodni pogoji. Hranilne vloge. — Visoke obresti.

Ljubljana, 7. maja

Gledališče

Drama: Nedelja, 7. maja: »Utopšence«. Evzen, Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 8. maja: Zaprtlo.

Opera: Nedelja, 7. maja: »Vse za šalo«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Radio Ljubljana

Nedelja, 7. maja: 8 Pihalni trio (gg. M. Rau-bar, klarinet — V. Campa, flavta — G. Loparnik, fagot) — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Veseli zvoki (plošče) — 10 Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga) — 10.15 Prenos cerkvene glasbe iz zavoda ev. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano — 11 Komorna glasba (plošče) — 11.30 Koncert Radijskega orkestra — 13 Napovedi — 13.20 Za zabavo in oddih igra Cimermanov kvartet ter poje Litijški kvintet — 17 Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30 Domač koncert Radijskega orkestra — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Naši Baranci (Nikola Pavelič) — 19.50 Prenos šmarnice iz cerkve sv. Petra v Ljubljani — 21.15 Melody-jazz — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert jugoslovanske klavirske glasbe, izvaja g. prof. L. M. Škerjanc.

Drugi programi

Nedelja, 7. maja. Belgrad: 20 Igra, 21 Godalni orkester kr. garde, 22.15 Plesna glasba — Zagreb: 20 Rahmaninov glasbe, 20.45 Eksotične pesmi, 22.20 Plesna gl. — Praga-Brno: 20 Auberlova opera »Fra Diavolo« — Bratislava: 20 Pisan program, 21 Ork. konc., 22 Kavariška godba — Sofija: 19 Nar. gl., 19.30 Čelo, 20 Vok. konc., 20.55 Operetni odlomki — Varšava: 19.30 Mozartove skladbe, 21.20 Plesna gl. — Budimpešta: 19.25 Plesna gl., 22 Vojaška godba, 23 Jazz — Trst-Milan: 21 Igra 22.30 Violončelo — Rim-Bari: 21 Simf. konc., 22.20 Zbor — Florencia: 18 Puccini-jeva opera »Dekle z zapadca, 21 Lahka gl. — Hamburg: 19.20 Leharjeva opereta »Paganini« — Monakovo: 20.15 Joh. Straussove in Mozartove skladbe — Strasbourg: 20.15 Humor in lahka gl.

Prireditve in zabave

Večer narodne umetnosti prireda Akademski podružnica Bran-i-Bor, Akademski podružnica CMD in Akademski podružnica JS 15. maja ob 20 v veliki dvorani hotela Union.

Sp. Polskava. Fantovski odsek v Spodnji Polskavi-Pragersko vprizori v nedeljo, dne 14. t. m., ob 14 v dvorani g. Mohorka v Sp. Polskavi veselo igro »Cevljari«.

Predavanja

Ciklus predavanj Slavističnega kluba se bo nadaljeval s predavanjem kritika g. Jos. Vidmarja »O literarnem kriterij«. Predavanje bo jutri v ponedeljek, 8. maja, ob 20 v Hubadovi dvorani na konservatoriju. Vstop prost.

Viš v torek, dne 9. maja ob 8 zvečer bo v Prosvetnem domu na Viču predaval g. inž. Sodja o »Narodnih barbah Slovencev«. — Vsi vljudno vabljene!

Sestanki

Jugoslovanske kirurške družbe, sekcija Ljubljana, ima dne 9. maja 1939 ob 18 strokovni sestanek v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani. Spored: dr. Lunaček: Vitis študijskega potovanja; dr. Peršič: Zajčja usta. Vabljene vsi zdravniki.

Občni zbor Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, oblistnega odbora Ljubljana, bo danes, 7. maja, ob 8 v Beli dvorani hotela »Union«.

Kino

Kino Viš predvaja v nedeljo ob 4, 6 in 8 in v ponedeljek ob pol 9 veliki film »Krik vzhoda« — Dobra zemlja.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gospovertska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31; v ponedeljek: mr. Leustek, Reeljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

nač četrt stoletja obratovala velika tvornica pohištva Nikola Barota, ki je bila pred dvema letoma spreminjena v delniško družbo. Uprava tvornice je pred 14 dnevi odpovedala vsemu delavstvu in predvčerajšnjem je tovarna ustavila delo, ker je uprava podjetja sklenila, da pretvori tovarno pohištva v tovarno letal. Nova tovarna letal bo pričela obratovati šele jeseni, ker jo je treba temeljito preurediti. Tovarna bo izdelovala vse letalske dele razen motorjev.

* **Katastrofalen požar v Zemenu.** V goči ob četrta na petek je izbruhnil ogenj v zemunski tvornici »Favorit«. Ogenj je nastal zaradi kratkega stika na strehi tvornice. Ker je bila streha iz eternita, se je požar hitro širil, ne da bi ga kdo opazil. Ko so alarmirali gasilce, je bila že vsa tvornica v ognju, požar pa se razširil še na tovarno »Hobus« in na avtomehanično delavnico »Metalizator«. Tovarna »Favorit« je pogorela do tal in znaša škoda okrog tri milijone dinarjev. Tudi vsi drugi stroji tovarne »Hobus« so uničeni, tako da znaša škoda nad 1 milijon dinarjev. V gorci tovarni »Favorit« bi skoraj pogorel čuvaj. Rešili so ga v zadnjem hipu. Vse tovarne so bile proti požaru zavarovane.

* **Zaradi naročila vej je tekla kri.** 40 letni delavec Redjo Kozlica iz Bosanske Kostanjevice je v okolških gozdovih nabral naročje suhega vejčja. Ko se je vračal domov, ga je na trgu v Kostanjici napadel logar Jankovič, hoteč mu vzeti vejčje. Logar je Kozlico podrl na tla in ga pričel pretepati. Surovo postopanje logarja je priklicalo v ludeh, ki so bili na trgu, ogorčenje. Grozče so se zbrali okrog logarja. Ta pa je naperil nanje puško in jih pozval, naj se razidejo. Tedaj pa je 55letni Mehmed Drjača skočil proti podivjanemu logarju in mu iztrgal puško iz rok. Logar pa je potegnil revolver in oddal štiri strele na Mehmeda. Zadel pa ga je k sreči le v roko. Zaradi incidenta so oblasti uvedle strogo preiskavo.

* **Dobra pomladna sezona v Hrvatskem Primorju.** S Sušaka poročajo hrvatski listi: Kakor so napovedovali, je začetek letoviške sezone v Hrvatskem Primorju zelo ugoden. V teku meseca aprila je obiskalo Sušak 1568 inozemskih turistov in 897 domačih. Od inozemskih turistov odpade na Nemčijo 1363, ostanek pa na Čehe in Madžare, ki letos v znatnem številu prihajajo na našo rivijero. Domači turisti so večinoma iz savske in dravske banovine ter iz Belgradca. Od začetka letošnjega leta pa do konca aprila je obiskalo Sušak skupno 4770 turistov, kar je nekoliko več kakor lansko leto v istem razdobju. Zlasti pa se kaže napredek v številu dni, ki jih tuji prebijejo na Sušaku. V prvih 3 mesecih letošnjega leta so turisti prebili na Sušaku 8974 dni, lani v istem razdobju pa 6647 dni.

Pred 300 leti

so pripisovali z Rogaško slatino dosežena zdravljenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znanstveno ugotovljena. Je to blagor narave trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

Je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. — Tudi vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge, pijete

ROGAŠKO SLATINO!

LJUBLJANA

Srednješolska akademija v čast Kristusu Kralju

Mladinski osek pripravljalnega odbora za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani priredi v nedeljo 14. maja ob 10.30 v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani veliko akademijo v čast Kristusu Kralju, ki jo bodo izvedli dijaki in dijakinje ljubljanskih srednjih šol in študentske gimnazije v temle sporedu:

1. Prof. Tomc: Kristus Kralj. Zavod sv. Stanislava.
2. Slavnostni govor. Dijak III. drž. real. gimn.
3. Klemenčič: Majniška pesem Jezusu. Zavod sv. Stanislava.
4. M. Elizabeta: Kongresna pesem. Diakinja II. drž. real. gimn.
5. Suhadolnik: Oče naš. Izvajajo dijaki Zavoda sv. Stanislava.
6. L. J. Zabkar: Mi mlad! Kristusu Kralju. Dijak I. drž. real. gimn.
7. Dr. Jerko Grzinič: Kristus, Kralj mladine. Reger: Uspanvanka. Franc Schuberl: Vsemogočnost. (Poje dijakinja II. drž. real. gimn. Pri klavirju g. J. Osana.)
8. Vinko Žitnik: Prošnja pesem. Dijak drž. učiteljske šole.
9. Dr. Dolinar: Moja luč — in O, lepa ročica Marija. Mestna ženska gimn.
10. Gloria II. koralne maše Fons bonitatis. Izvajajo gojenke uršulinskih šol.
11. J. Š.: Kristus naš Vodnik. Izvajajo dijaki klasične gimnazije.
12. Dr. Kimovec: Hvalite Gospoda! Zbor sal. goj.
13. Dr. Grzinič: Akademije. Zbor sal. gojencev. Vstopnice se dobijo pri Pax et bonum. Sedeži 12, 10, 8 in 6 din, stojišče 2 din. — Akademija bo veličastna prireditev srednješolskih dijakov. Zato si pravočasno priskrbite vstopnice.

ZA POMLAD - NOVA OBLEKA

Elegantne, moderne vzorce kvalit. blaga za obleke in površnike dobavljajo po nizki ceni trvdka
Drago Schwab Ljubljana Aleksandrova c. 7
Moška in deška konfekcija vedno na zalogi. Na željo prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

Svetovni kongregacijski dan

bodo praznovala marijanske kongregacije po vsem svetu v nedeljo 14. maja. Ta dan naj bo praznik, ki budi v članih Marijinih kongregacij skupnost, deli medsebojno duhovno pomoč in vliva v srca navdušenje za doseganje ciljev, ki jih imajo Marijine kongregacije posebno v naših časih.

1. Marijine družbe za gospe, ki jih imajo Marijine kongregacije posebno v naših časih.
2. Marijine družbe-kongregacije za gospe, žene, gospodične, dekleta bodo imele skupen shod ob 4 popoldne v frančiškanski cerkvi. Ker je skupno obhajilo za vse težko izvedljivo, naj pristopijo zjutraj vse članice k sv. obhajilu, kjer in kadar jim je priljubljeno.
3. Kongregacije za dijake imajo ob 7 zjutraj skupno pobožnost v stolnici: govor, sv. maša in skupno obhajilo.
4. Kongregacije za dijakinje imajo skupen shod ob 7 zjutraj v uršulinski cerkvi: govor, sveta maša, skupno obhajilo.

Pri vseh pobožnostih se bodo po govoru molile molitve, katere molijo kongregantisti in kongregantistke po shodih.
Vse članice in članice Marijinih kongregacij-družb najvljudneje vabimo, da se proslave svetovnega kongregacijskega dne gotovo udeležijo. — Pridite, da molimo v duhu združenosti s kongregacijami vsega sveta!

Birmanska darila
po nizkih cenah pri
J. VILHAR, urar
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 36.

V Zagrebu prijel ljubljanski pustolovec

Ljubljana, 6. maja.
Med najbolj predrzne ljubljanske pustolovce in vlomilce spada nedvomno neki Jože Wimmer, o katerega zločinških dejanjih smo imeli priliko že večkrat poročati. Do skrajnosti predrzen rokomavh je povzročil oblastem v Sloveniji in na Hrvaškem že nešteto sitnosti. Predstavljal se je na primer raznim ljubljanskim gospodinjam kot najemnik, ki se želi vseliti v sobo in pri tem spretno kradel. Najljubša mu je bila zlatina, kradel pa je seveda tudi gotovino, če je le prišel do nje. Neko trgovino v Mostah je oplenil za več tisoč dinarjev. Pri treh ljubljanskih trgovcih je kupil na obrokec radio aparate, ki jih je potem takoj prodal, obrokec pa seveda ni plačal. V Ljubljani je zagrešil 10 večjih dokazanih mu goljufij. Več goljufij in tatvin pa je zagrešil tudi v Celju, v Gornjem gradu in na Sušaku, kamor se je zahtekel, ko so mu postal tla v Sloveniji prevroča. Končno so predrzneza vendar enkrat prišli in ga hoteli odgnati proti Ljubljani. Toda Wimmer ni tak mož, da bi se pustil strahovati od orožniške eskorte. Med vožnjo z vlakom se je z bliskovito naglico pognal z vlaka in pobegnil. Ljubljanska policija je izdala za njim na vse strani tiraličo in sedaj so ga prijeli v Zagrebu. Tudi v Zagrebu je Wimmer ropal po raznih stanovanjih. Najprej je Wimmer delal pokoro za svoje grehe v Zagrebu, toda za njim pa hlastno vprašuje tudi ljubljanska policija, prav tako tudi celjska in druge in pa seveda tudi sodišča. Wimmer bomo še gotovo videli pred ljubljanskim sodiščem.

I Javni nastop ljubljanskih meščanskih šol, ki je bil določen za danes dopoldne, odpade zaradi slabega vremena.

I Pri sv. Mihaelu na Barju se danes obhaja prva obletnica redne službe božje v novi cerkvi. Ob 9 bo slovesna ev. maša, ob pol 4 šmarnična pobožnost. Obratno bo tudi darovanje za cerkev. Ker Ljubljancani tako radi prihajajo ob nedeljah popoldne gledat novo stavbo, zlasti odkar zeleni okrog nje ledo urejen park, zato bo danes in

potem vse nedelje v majniku k šmarnicam vozil avtobus in sicer ob 3 izpred trnovske cerkve.
I SVICARSKÉ URE, zlatina in srebrnina za birmo, CUDEN, Prešernova ulica 1.
I Mladinsko zborovanje na Viču. V torek, dne 2. maja t. l. je imela krajevna organizacija mladine JRZ na Viču dobro obiskano zborovanje, na katerem je govoril o samoupravah narodni poslanec gospod Rudolf Smersu. Članstvo je napelo sledilo predavanju in prav tako tudi na to političnemu poročilu, ki ga je ob zaključku predavanja podal navzoč poslanec. Videlo se je, da ima naša mladina veliko zanimanje za to vprašanje t. j. za vprašanje o samoupravah in da bi bilo prav, če bi bila povsod po naši domovini taka predavanja in bi se zlasti mladini tolmáčilo to prevažno vprašanje.

Specialitete Neptun

za Vas:
skuši - fileti, sardine brez kosti, gourmand, Turist - proizvodi največjih domačih tovarn
„NEPTUN“ d. d., Split

I Zadnja pot g. Viktorja Rohrmana. Včeraj ob 4 popoldne je bila izpred hiše zalosti Sv. Petra cesta 28 zadnja pot pokojnega veletrgovca in ljubljanskega meščana g. Viktorja Rohrmana. K zadnji poti tega priljubljenega ljubljanskega meščana se je zbralo veliko število pogrebcev, tako odličnikov, kakor tudi zastopnikov vseh slojev in stanov. Cerkevne obrede je opravil ob asistenci g. župnik Košmerlj. Pevci, povečini iz zborov »Glasbene Matice« in »Sloge« pa so pod vodstvom prof. Juvanca zapeli žalostinko. Razvil se je nato velik žalni spreved, na čelu katerega je igrala godba »Sloge« in v katerem so nesli tudi mnogo vencev. Med številnimi udeleženci smo opazili g. podžupana dr. Ravnharja, ki je zastopal mestno občino, dalje zastopnike Gasilske župe, med temi tri najstarejše ljubljanske gasilce, zastopnike CMD, Sokolov iz Novega mesta, mnogo znanih politikov itd. Viktorju Rohrmanu, ki je bil v življenju plemenit človek, ohranimo blag spomin in naj mu sveti večna luč.

I Pošta Ljubljana 3 na Sv. Jakoba trgu št. 2 bo od 8. maja t. l. dalje zopet poslovala s stranikami.

Za birmo! Velika izbira orig. švicarskih ur, zlatine in srebrnine najceneje pri Brata LOGAR

Ljubljana, Pred škofijo 15

I Obe stranski hiši rotovža dobita v kratkem novo lice, ker sta res že potrebni. Hiša, kjer je prodajalna mestne elektrarne, dobi nov omet, a pročelje hiše na drugi strani bo samo prebeljena. Čeprav obnova pročelij ne bo velika, vendar bo zidarsko delo veljalo 20 do 30 tisoč din. Ta dela so že razpisana, pozneje pa pride na vrsto tudi še razpis za pleskanje oken.

PUCH
KOLESA
CENE ZNIZANE NA UGODNA MESEČNA ODPLAČILA
IGN. VOK, LJUBLJANA
TAVČARJEVA ULICA 7

MARIBOR

Ravnatelj dr. Fr. Sušnik

Z ukazom kraljevih namestnikov je bil za navnatelja mešane realne gimnazije v Mariboru, ki je bila pred dnevi izvrščena med popolne, imenovan dosedanji profesor na tej gimnaziji gospod dr. Fran Sušnik.

Novi ravnatelj se je rodil 14. nov. leta 1898 na Prevaljah, odkoder je po dovršeni ljudski šoli odšel na gimnazijo v Celovec, kjer je bil gojenec »Marijanišča«, ko sta tamkaj bila prefekta sedanji ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman in sedanji lavantinski stolni dekan dr. Fr. Cukala, sošolec pa mu je bil današnji celovški kanonik dr. Blüml. Po dovršeni gimnaziji študijah l. 1918 je odšel na vseučilišče v Zagreb, kjer je na filozofski fakulteti študiral germanistiko in slavistiko. Tukaj je l. 1922 opravil diplomske izpite, l. 1924 pa je bil promoviran za doktorja filozofije.

Njegovo prvo službeno mesto je bilo na gimnaziji v Murski Soboti, odtod pa je odšel v Beograd, kjer je ostal do l. 1925, ko je bil imenovan za profesorja na mariborskem moškem učiteljskem, na katerem je ostal tri leta. L. 1928 je postavljen za profesorja na klasični gimnaziji, na kateri je ostal vse do zadnjih dni, ko je bil premeščen na mešano realno gimnazijo, za katere ravnatelja je sedaj bil imenovan.

U ponos in veselje botrcam

smo prejeli krasne kompleje, obleke in plašče, ki si jih nabavite prav poceni
Vabimo botrce na ogled in izbiro

Lukič, tu, Stritarjeva 9

Angleško platno v vseh barvah, ki se ne mečka, je dospelo Avšič, Ljubljana

I Za čiščenje jarkov na Barju bo v nedeljo, 14. t. m. ob 10 v šoli na Barju dražba ter so vabljeni vsi, ki žele zaslužiti s tem delom. Čiščenje vseh jarkov bo veljalo blizu 20.000 din in se bo ta za-elužek že precej poznal marljiveму barjanskemu prebivalstvu.

I Asfaltiranje perutinarskega trga. Na Vodnikovem trgu so že pred dnevi začeli preurejati perutinarski trg, ki ga bodo nazadnje asfaltirali. Dela naglo napredujejo in zaenkrat izravnavajo teren, odvažajo prekopano zemljo in so postavili robnike. V barakah nastanjen prodajalke čevljev ob spodnjem delu perutinarskega trga so se morale začasno preseliti k mesarskim stojnicam.

I Posestne spremembe. Na Bledu-Mlino stanujoča posestnica Karolina Mišič je kupila od trgovca Dragotina Cokla, Podvelka pri Breznem, hišo št. 223 v Zgornji Šiški, spadajočo pod vl. št. 981 k. o. Zgornja Šiška, za 360.000 din. — Višji vet. svetnik v p. Pravoslav Rebek je prodal Antonu Lampretu, posestniku na Muljavi pri Stični hišo št. 1 v Zvezni ulici, spadajočo pod vl. št. 424 k. o. Udmat, za 151.000 din.

Za birmo

lepe svile in krasne kamgarne modnih barv po nizki ceni dobite pri manufakturni trgovini

ČEŠNIK JANKO LJUBLJANA LINGARJEVA

I Avto padel v Gradaščico. Te dni se je v Mencingerjevi ulici že skoraj v bližini Viča pripetila huda nesreča. Dimnikarski mojster Leopold Ambrožič se je ob 8 zvečer peljal z avtomobilom po tej ulici. Ko je privozil do Gradaščice, mu je avto nenadno zdrknil na breg Gradaščice. Ambrožič je naglo skočil iz avtomobila, tako da se njemu ni zgodilo nič hudega, avto pa se je prevrnil v Gradaščico. Druga dva je Ambrožič z dvigalom dvignil avto iz reke. Skoda, ki jo trpi Ambrožič, je prav znatna.

I Razbita šipa. V eni prejšnjih noči je neznanec s kamnom razbil izloženbo šipo trgovine »Pri zamorcu« na Sv. Petra cesti 24. Šipa je bila vredna okoli 3000 din. Kaj je neznanca dovedlo do tega dejanja, ni znano; za storilcem manjka slehera sled.

Z dr. Sušnikom stopa v vrsto slovenskih srednješolskih ravnateljev mož, ki ne slovi le kot izboren profesor, marveč tudi po svojem vsestranskem kulturnem in narodnostnem udejstvovanju. Ze ob prevratu je stal v prvih vrstah naših zavrednih mož na naši narodnostni meji, saj je bil član Narodnega sveta na Prevaljah, kjer je z odločnim nastopom naši stvari storil mnogo uslug. Cim so se politične razmere ustalile in uredile, se je posvetil delu v orlovski organizaciji na slovenskem Koroškem, kjer je bil predsednik tamošnjega orlovskega okrožja. Ko je l. 1925 prišel v Maribor, je bil izvoljen za odbornika Prosvetne zveze, kar je še danes. Povsem njegova zasluga je, da se knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru, katere vodja je od njene ustanovitve, razvila v eno prvih in najboljše urejenih naših knjižnic. Ko je bila l. 1935 znova ustanovljena »Slovenska straža« je bil izvoljen za njenega predsednika in ji kot tak znal dati osnove za uspešno delovanje. Iste leto je bil imenovan v mariborski mestni svet, v katerem je dal iniciativo, da se je mariborska mestna občina odločila od leta do leta razpisovati »Slomskovo nagrado«, s katero je občina postala prva slovenska javna ustanova, ki tudi gmolno podpira naše kulturne delavce in ki sta ji potem kmalu sledili tudi ljubljanska mestna občina in banovina.

Ravnatelj dr. Fr. Sušnik pa ni le upoštevan javni delavec, marveč tudi plodovit literat. V prejšnjih letih je bil sotrudnik »Dom in svet«, urednik »Našega doma«, sodeloval pa je tudi mnogo pri našem listu, v katerem so bili objavljeni mnogi njegovi listki, od katerih so najpomembnejši njegovi »Prekmurski profiliti«, ki so pozneje izšli v ponatisu kot samostojna publikacija. Nekaj let je bil tudi »Slovenec« mariborski gledališki kritik. Vrh dr. Sušnikovega literarnega dela pa je njegov »Pregled svetovne literature«, ki predstavlja, kakor je izjavila kritika, edinstveno delo te stroke v vsej južnoslovenski literaturi.

Kratek oris dr. Sušnikovega dela in življenja priča, da je z njim ravnateljsko mesto nastopil mož dela in široke izobrazbe. Zato vsa javnost, ki ga pozna tudi kot izbornega govornika, njegovo imenovanje za ravnatelja pozdravlja. Naš list mu kot zvestemu sotrudniku k imenovanju čestita in mu želi na novem mestu kar največ uspeha in blagoslova.

turne prireditve APZ, ki nam bo nudil zborovsko petje in oblikovanje del na edinstveni umetniški višini. Koncert bo vodil zborov dirigent France Marolt, APZ pride v Maribor kompleten. — Opozarjamo, naj si občinstvo preekrbi vstopnice pravočasno. Predprodaja v biljetarni »Putnik«.

Na pogreb rajnega Franca Vrabra, brata mariborskega g. stolnega prošta dr. Maksa Vrabra, vozi jutri, v ponedeljek, ob 7 zjutraj z avtobusne postaje na Glavnem trgu avtobus in se vrača popoldne. Prijavitelj se je v upravi Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška 5.

Umrl je g. Viktor Bajec, brat poveljnika orožniške postaje na Tezmem pri Mariboru. Pogreb blagega pokojnika bo danes popoldne ob 16 iz mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Javna zahvala.

Najlepše se zahvaljujem g. primariju dr. Brezovniku Vladimirju, šefu II. kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru za uspešno teško operacijo, s katero mi je vrnil ljubo zdravje.
Priporočam g. šef primarija in II. kirurški oddelak vsem, ki so potrebni pomoči.
Ružič Ciril, Maribor.

m Društvo »Sola in dom« priredi v sredo 10. maja ob 8 zvečer v dvorani Ljudske univerze na Slomškovem trgu predavanje. Predaval bo šolski upravitelj g. Kontler iz Studencev o temi: Vrtnarjevec-vzgojitelj.

m Lekarniška in zdravniška dežurna služba. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč vrši danes v nedeljo OUZD zdravnik dr. Karel Zakrajšek, Gregoričeva ul. 4.

m Katehetski sestanek bo v ponedeljek, dne 8. maja, ob 3 popoldne v katehetski sobi Karlovo dvorane. Predaval bo katehet p. Rupert o naših napakah pri katehiziranju.

m Svilene srajce, najnovije pri Jakobu Lahu. m Krizaj gostuje v operi »Prodana nevesta« v torek 9. t. m. gostuje v operi »Prodana nevesta« v vlogi Kecal prvi basist ljubljanske opere Josip Krizaj.

Javna zahvala.

Čutim se dolžnega izreči kirurgu g. dr. Brezovniku Vladimirju, šefu primariju II. kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru svojo najglobljejo zahvalo za uspešno izvršeno teško operacijo, s katero me je v zadnjem trenutku rešil neizogibne smrti.
Priporočam iskreno II. kirurški oddelku vsem, ki iščejo kirurške pomoči, ker je isti v vsakem oziru na višku.
Perko Ivan ml., Kamnica.

m Tržne novice. Včerajšnji trg je bil v znamenju pomladanskega izobilja. Prodajalec je bilo toliko, da niso vedeli kam z njimi. Prinesli so ogromno zelenjave, ki je imela zelo zmerne cene, ter izredno veliko perutnine — 320 kokoši po 20 do 26 din komad, 815 parov piščancev po 24 do 60 din par, gosi po 50 din, purani po 40—60 din, race po 23 din, kozliči po 35—70 din. Zanimanje je vzbujal med obiskovalci tudi pav, katerega je ponujal njegov lastnik za 300 din, vendar ni našel zanj kupca. Pojavile so se včeraj prvič na trgu češnje iz Dalmacije, ki pa so bile drage — kilogram 20—24 din. Prav tako so prišle prvič na trg domače kumarice, ki so jih prinesli mariborski in bolgarski vrtnarji. Cena 2—10 din za komad, pa je bila kupčija z njimi slaba, dasi so jih gospodinje poželjivo gledale. Kupovalcev je bilo zelo veliko. Pozornost so vzbujali številni nemški železničarji, ki se niso mogli dovolj načuditi našemu izobilju.

m Državno pravdnštvo je odredilo obdukcijo. Včeraj smo poročali o tragični smrti 80 letne občinske reve Marije Braunecker, katero so našli sotočanovci v petek dopoldne v njeni sobici v Splavarski ulici št. 3, mrtvo. Bila je vsa opečena, ker je ponoči zgorela na njej obleka. Državno pravdnštvo pa je odredilo sedaj obdukcijo trupla pokojnice, ker je mestni fizikat izrazil sum, da je morda pokojnica umrla nasilne smrti ter je bila šele potem na njej zažgana obleka.

Vrtne garniture

sončnitke, ležalne stole in fotelje dobavljajo najceneje
»Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6.

m Vlomilci vdrlji v trgovino. Na koncu dr. Jerovškove (prej Magdalenske) ulice ima trgovino Ana Lakner. V noči na soboto so oplenili trgovino vlomilci ter izginili z obilnim plenom. Trgovina se nahaja v posebni baraki poleg vile. Vdrlji so v trgovski lokal skozi zadnja vrata, na katerih so odtrgali obešanko. Odneli so ji raznovrstno blago v skupni vrednosti 3000 din. Za vlomilci ni sledu.

Gledališče

Nedelja, 7. maja, ob 20: »Dijak prosjak«. Znižane cene.

Ponedeljek, 8. maja: Zaprtlo.

Torek, 9. maja, ob 20: »Prodana nevesta« Gostovanje g. J. Krizaja.

Brezovica pri Ljubljani

Ob »cesarskih cesti Ljubljana—Vrhnik—drž. meja leži močno raztegnjena vas Brezovica pri Ljubljani. Dasi je naša vas od Ljubljane komaj eno uro hoda oddaljena in leži ob važnem prometnem križišču, saj se tu odcipi od tržaške proge »vrhničanc«, prodre glas od nas bolj redko v javnost. Ni pa to dokaz, da se za nič ne zanimamo. Prav nasprotno! Med nami orje ledino ljugske izobrazbe domače Prosvetno društvo že več kot trideset let. Za pravo duhovno rast in telesno zdravje naših fantov skrbi in jih krepi v ljubzni do slovenske grude in zvestosti do jugoslovanske države agilen fantovski osek, ki je s komaj dobrega pol leta obstoječim, pa deklškega navdušenja polnim deklškim krožkom letos v marcu prvič stopil v splošno zadovoljnost pred domačo javnost. Prav letos pa nam je barjansko okrožje ZFO poverilo častno nalogo, da pripravimo pri nas na Brezovici okrožni labor za vse oseke barjanskega okrožja. Vsa prireditelj, ki bo celodnevna, bo 18. junija. Priprave so že v polnem teku in mladina se z velikim navdušenjem pripravila na svoj praznik. Za danes še nečemo v podrobnosti razviti vsega svojega programa, ker smo bolj navajeni delati kot pa govoriti. Pač pa vse, ki z zanimanjem spremljate razvoj slovenske katoliške mladine, že danes vabimo, da si 18. junij gotovo rezervirate za brezoviški labor Vsem bratskim odsekom in sestrskim krožkom pa kličemo: Čez šest tednov na svidenje na Brezovici!

Celje

Slovo generalštabnega polkovnika g. Mihajloviča

O poslovnih večerih v Narodnem domu in v hotelu Evropa na čast generalštabnega polkovnika in bivšemu poveljniku 39. pp. g. Dragojubu Mihajloviču smo že poročali. Ta poslovilna večera sta bila dokaz, kako so Celjani vzljubili g. polkovnika, in zagotovilo, da ga bodo ohranili v najlepšem spominu, ker si je s svojim nastopom, močatostjo in ljubeznivostjo pridobil ne le srca svojih vojakov v polku, temveč tudi celjsko občinstvo sploh. Že ob prevzemu službe v Celju smo Celjani lahko videli, kako so se v Celju povzdignile proslave v spomin padlih in druge, kajti g. polkovnik Mihajlovič je s svojim nastopom in zanimanjem za te proslave pripomogel, da so bile zares lepe. G. polkovniku ob njegovem slovesu iz Celja iz vsega srca želimo na njegovem novem službenem mestu v Ljubljani obilo uspeha pri delu za obrambo naše domovine, zlasti Slovenije, ki jo tako ljubi.

Dekliška Marijina kongregacija ima danes ob 8 zjutraj v kapelici šolskih sester cerkveni sestanek in obenem sprejem novih članic. Ob tej priliki bodo dijakinje-kongregantistke priredile ob 4 popoldne v celjskem Mestnem gledališču Materinsko proslavo s pravam lepim spredom.

Telovadni nastop državne realne gimnazije ter vseh treh meščanskih šol v Celju bo v nedeljo, 14. maja ob 11 dopoldne na Glaziji. Sodelovala bo vojaška godba.

Primarij dr. Steinfelser do preklica ne ordinira.

Dvodnevno potovanje na Trsat in Plitviška jezera priredi za Binkošti celjsko Katoliško prosvetno društvo. Potovali bodo iz Celja preko Ljubljane, Kočevja, Sušaka na Trsat, nato preko Crikvenice z ladjo na otok Krk v Novi, Senj, čez Velebit na Plitviška jezera ter preko Novoga mesta nazaj v Celje. Cena potovanja z luksuznim avtobusom, prvovrstna hrana in prenočišča, ogled muzejev, vožnja z ladjo ter čolni, ogled zgodovinskih znamenitosti ter katakomb za skupno 320 din. Kdor želi brez hrane in prenočišča, plača samo 200 din. Odhod iz Celja na binkoštno nedeljo ob 5, prihod v Celje na binkoštni ponedeljek ob 11. Prijave sprejema pisarna KPD v Celju, Cankarjeva ulica 4, in sicer najdalje do 8. maja.

Salezijanski mladinski dom v Celju priredi v društveni dvorani v Braslovčah danes ob 3 popoldne krasno špansko zgodovinsko igro »Zareče ogle«.

Mladinski koncert CKT bo danes popoldne kot ljudski koncert po nižini vstopnini, na kar opozarjamo vse one, ki v soboto niso mogli na koncert.

Slikarska razstava Alberta Sirkca je odprta samo še v ponedeljek, na kar opozarjamo vse ljubitelje lepe umetnosti in vse one, ki so v moči, da z odkupom del podpro našo umetnost in v Celju delujočega slikarja Sirkca.

Legija Koroških borcev in zvez Maistrovih borcev v Celju proslavita danes ob 8 dopoldne na grobu junaka Malgaja v št. Jurju pri Celju 20 letnico njegove smrti. K tej proslavi vabimo vse zavedno slovensko javnost!

Dijaki celjske gimnazije prirede v torek, 9. maja v celjskem mestnem gledališču akademijo s pestrim spredom. Vabljeni!

Invalidi bodo zborovali danes ob 8 dopoldne v Narodnem domu.

Ob 20 letnici smrti junškega nadporočnika Malgaja bo priredila krajevna organizacija Legije koroških borcev v Guštanju v spozorazumu s Narodnim odborom 21. maja veliko proslavo: ob 9 bo na trgu v Guštanju slovesna sv. maša, ob 10 odkritje spominske plošče Jovu za Pundžiču, ob 11 odhod k vojaškemu grobovom, ob 2 popoldne zbor na trgu v Guštanju in odhod k Malgajevemu spomeniku. Ob 3 spominski govor ob spomeniku. Ob pol 5 koncert slovenske pesmi.

Zdravniško dežurno službo za člane OUZD ima danes g. dr. Hočevar, Kolenčeva 4.

Občni zbor Olespevalnega društva in Turjokoprometnega društva v Celju bo v sredo, 10. maja ob 8 zvečer v restavraciji Beli vol.

Potresni sunek so mnogi Celjani občutili včeraj zjutraj ob 5.10. Potres je spremljal podzemeljsko bobnenje in je trajal 6 do 8 sekund.

Jesenice

Osebnost ved. Pred dnevi je bil imenovan za upravnika tukajšnje pošte g. Marušič Gabrijel, ki je že nekaj mesecev nadomestoval obolelega g. upravnika Avserja, vsem poznanega kot dobrega in uslužnega šefa.

Trgovske knjige, papir vseh vrst dobite v trgovini Krokovega doma.

Smrt člana reševalne ekspedicije. V četrtki zvečer je umrl v bolnišnici Bratovske skladnice g. Albin Čop v 41. letu starosti. Pokojnik je brat pokojnega Jožeta Čopa. Bil je agilen član reševalne ekspedicije v raznih težkih in nedostopnih krajih Triglavskega pogorja. Udeleževal se je tudi kot član pri ASK »Skalac«. Pred dnevi se je prehladil in obležal pri sestri Jerci v Rovtuh. Pridružila se je še pljučnica, kateri je v nekaj dneh podlegel. — Ob številni udeležbi prijateljev in znanec so ga pokopali na župnem pokopališču na Jesenicah. — Naj v miru počiva! Sorodnikom naše iskreno sožalje.

Ure in druga birmanska darila najceneje pri

M. Levičnik, Jesenice

urar in juvelir

Čevlje za birmo najugodnejše kupite pri

BATA Jesenice

Botri in botrice!

Ob priliki birmo dobite najceneje blago, molitvenike in razne druge potrebščine pri:

I. delavsko konzumno društvo na Jesenicah

Ob tej priliki je poseben popust! Pri omizju naj ne manjka kozarec dobrega vina, katerega dobite iz naše gostilne čez ulico Din 2' — ceneje.

Za birmo ugodno kupite pri

GOGALU na Jesenicah

Za birmo

vse potrebne stvari dobite pri

ZVEZDA IVAN na Jesenicah

Zadnja pot Frica Noota

Javornik, 6. maja.

V petek popoldne so položili k počitku v njegovi rojstni vasi na Koroški Beli čele 32 let starega Frica Noota, edinega sina gen. ravnatelja KID g. Karla Noota. Pokojnik je prišel s svojega službenega mesta iz Belgrada v svojo rojstno vas na Koroško Belo na tridnevni dopust — sredi najlepšega razpoloženja v planinah, ki jih je tako rad obiskoval, je nenadoma umrl zadet od srčne kapi. Na njegovi zadnji poti je pokojnika spremljalo vse ljudstvo. Pogrebno sprevedo je prisostvovalo nad 3000 ljudi. Pokojnik je bil tu tako rekoč domačin, tu obiskoval ljudsko šolo, tu rojen in je tukaj bival. Pogreb je pokazal, koliko prijateljev je imel simpatični in z vsakim dobri prijatelj ter s kakim sočutjem do dobrega očeta je ljudstvo sprejelo vest o nenadni smrti.

V sprevedu smo opazili predsednika g. Avg. Praprotnika, upravnega svetnika KID g. dr. Fr. Windischerja iz Ljubljane, dalje gospodarstvenika in zastopnika KID v Srbiji g. I. K. Paniča, župnika z Rovt g. Krašno, bivšega ravnatelja KID g. inž. Hoffmanna, preštivilne prijateljke Nootove družine iz vseh krogov in stanov in krajev. V sprevedu so bile formacije gasilskih čet, kovinarske šole in lovcev, ki so pokojniku izkazali poslednjo stražo. Pogreba se je udeležilo skoraj vse prebivalstvo kraja. V sprevedu so korakale vse tri kovinarske godbe, ki so zaigrale poslednji pozdrav mlademu prijatelju. Spreved je bil dolg od graščine pa do groba. Na grobu se je od Frica poslovil najprej evangelijski župnik, ki je opravil pogrebne obrede, nato pa je v imenu prijateljev pokojnika in lovcev imel lep poslovilni nagovor upravitelj g. K. Lukmann. Med njegovim govorom je lovski tovariš spustil na krsto smrekove vejice z naših planin, lovska formacija pa je odala poslednji pozdrav s salvo. Zadnja pot pokojnega Frica je bila dokaz, koliko prijateljev je imel v rojstni vasi mladi rojak in kako sočutje ima ljudstvo do resnično dobrega gen. ravnatelja ob tej bridki izgubi edinega sina.

Vrhnika se pripravlja na svoj praznik

Prosvetno društvo na Vrhniki je začelo bližnje priprave na svoj veliki praznik, ki bo dne 11. junija ob blagoslovitvi novega, veličastnega Prosvetnega doma. S to slovesnostjo je združena celodnevna prireditev Podzveze fantovskih odsekov za Notranjsko, kakor je letos določen tudi drugi tak velik nastop za Gorenjsko in tretji za Dolenjsko. Do tega praznika je le še 5 tednov. Zato bo v ponedeljek, 8. maja v društveni dvorani ob 8 zvečer o prireditvi razgovor, na katerega so vabljeni vsi člani in prijatelji društva, ki so voljni kaj doprinesti za čim lepši uspeh. Na ponedeljkovem večeru bo razdeljeno posameznim odsekom delo, da bodo šle priprave tem bolj pospešeno od rok. Kakor se je ob otvoritvi Doma pokazala požrtvovalnost, tako naj sedaj pripravne za naš veliki praznik nudijo priliko za tekmovanje v delu vsem, katerim je pri srcu zdrav napredek in rast slovenskih fantov in deklet in z njimi celokupnega slovenskega naroda. Vse odseke iz Notranjske, kakor tudi iz Ljubljane in okolice vjudno prosimo, da se v teh petih tednih v svojih telovadnicah pripravijo za javen nastop na Vrhniki.

Kranj

Pred nakupom pohištva, si oglejte

mojo zalogo vsakovrstnega pohištva od preprostih do najsodobnejših izdelav nedosegljivih v kvaliteti nudi le **strojno mizarstvo**

Kos Anton, Kranj - Klanc

Zaloga pohištva Jezerska cesta 16, nasproti hotela »Kranjski dvor«

Med. univ. dr. Vinko Vrbnjak

se je preselil v hišo ge. Dore Mayerjeve

(gostilna pri Jahaču)

in odvarja privatno prakso.

Ordinira popoldne.

Ptuj

Danes vsi na tombolo v Ptuj, ki jo priredi ptujski Fantovski odsek! Sreča vam ponuja 25 krasnih tombol, kakor motorno kolo v vrednosti 5.400 din, moderno spalnico, v vrednosti 3000 din, krasno klavirsko harmoniko v vrednosti 2.700 din, nevestino balo, vredno 1.500 din, 6 moških ozir. ženskih koles, obleke, drva, ure, fotografski aparat, moko itd. Poleg tega je še okoli tisoč drugih lepih in praktičnih dobikov. Kupujte tablice po 2 din! Tombola bo ob 3 popoldne na živilskem trgu. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, vas ptujška slovenska katoliška mladina prosi, da podprete njeno delo!

Trbovlje

Prireditve prvoobhajancev svojim staršem bo danes popoldne ob treh v Društvenem domu.

Koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske ba danes ob 16 v Sokolskem domu. Zbor sodeluje v celoti pod vodstvom svojega zborovodje ravnatelja Mirka Poliča. Začetek bo točno ob 16.

Društvo Rejec malih živali, Trbovlje, priredi 4. junija tombolo (če bo slabo vreme, 18. junija). Vsa društva se naprošajo, da bi prireditve ne ovirala. Čisti dobiček je namenjen za nakup plemenitih živali. Nakup erečk priporoča odbor.

Zadružna elektrarna bo imela svoj letošnji redni občni zbor 22. maja 1939 ob pol 4 popoldne v dvorani ge. Ane Forte na Vodah.

V kinu Društveni dom v Trbovljah se vršijo kinopredstave tekom majnika ob nedeljah in praznikih zaradi šmarnic ob treh, petih in osmih. Danes kinopredstava ob treh odpade zaradi prireditve prvoobhajancev. Danes in jutri se predvaja pevski film v naravnih barvah: Ciganska kri z Anna Bello v glavni vlogi.

Sv. Florjana, zavetnika gasilcev, proslave vse štiri gasilske čete trboveljske občine danes pri Sv. Katarini, kjer je tudi en oltar posvečen njihovu močastniku.

Murska Sobota

Znižana voznina za sezonske delavce na poštenem avtobusu. Ministrstvo za pošto in telegraf je z odlokom št. 22.822 od 28. aprila odobrilo 50% popusta na voznini vsem sezonskim delavcem, ki potujejo v inozemstvo na sezonsko delo. Ugodnost velja za poštne avtobuse, ki vozi iz Dol. Lendave čez Mursko Soboto v Rogoševce. Polovična voznina velja enkrat tedensko, in sicer takrat, ko je transport. Veak delavcev, ki se želi

okoristiti s to ugodnostjo, naj zahteva na Bord dela objavo, na podlagi katere mu bo dovoljena polovična voznina.

Za sirotišnico v Šmihelu

Šmihel pri Novem mestu, 5. maja

»Združene bivše učenske šmihelskega zavoda za zgradbo dolenske sirotišnice v Šmihelu so imele svoj III. letni občni zbor v nedeljo 23. aprila t. l. Iz poročil posameznih funkcionarov smo posneli, da šteje društvo 18 ustanovnih članov, 285 rednih in 810 podpornih. Tudi za bodoče poslovno leto je občni zbor ponovno izbral za svojo predsednico ljubljansko odbora veletrgovko gospo Irmo Stupica, ki je društvu že od vsega početka velika dobrotnica in skrbna predsednica, za novomeški odbor je bila ponovno izvoljena mag. ph. Bergmannova. Na novo so bili v odbor izvoljeni: gg. šmihelski župnik Anton Bergant, prof. Bajuk, župan Franc Brule ter gospe Skalickijeva, dr. Ropasova, Rusova, Kokaljeva in Mrvarjeva, drugače pa je ostal ves ostali odbor.

Ko čitamo zdaj v tem, zdaj v onem časopisu, kako se vse povsod odvijajo nova zavetišča oziroma sirotišča, katera podpirajo oblasti, se upravičeno vprašujemo, kdaj bo padel pogled mero-dajnih činiteljev v Ljubljani in Belgradu tudi na Dolenjsko, ker tu imamo tudi neobglijene, zapuščene, brezposelne sirote, katerim je treba od-pomoči... Prejšnjo nedeljo je na šmihelskem pokopališču ob odprtem grobu pretresljivo jokalo sedem sirot, ki so jim možje zagnili mlado mater, očeta pa že par let krije hladna ruša. Kam s sirotami, ki so ostale kakor ptički brez gnezda? Po pogrebu so »glijhal« zanje kot za mlado živinico! Dajte, pomagajte nam, da vsaj za silo spravimo skupaj malo sirotišnico, da bo za prve potrebe!

Prodaja belokrajnskih pisanic za sirotišni fond se je lepo obnesla ter se tem potom lepo zalvaljujemo vsem, ki so jih kupili. To navado bo društvo obdržalo za prihodnja leta.

Za junji pripravila društvo veliko javno tombolo v Novem mestu in že sedaj prosimo vse ugledne tvrdke, na katere se homo obrnil še za dobitke, naj naše prošnje ne prezro, ker je čisti dobiček namenjen bodoči sirotišnici.

V zadnjem času beleži naša blagajna sledeče prispevke: za velikonočne belokrajnske pisanice 2100 din, ga. Irma Stupica, Ljubljana, 500 din, g. župnik A. Bergant iz Šmihela 100 din, g. župan občine Šmihel-Stopiče Brule 100 din, Zalka Kerin, Sv. Križ pri Kostanjevici 200 din (jub. knjige), g. dr. Juro Adlešič (za pisanice) 200 din, g. A. Jenko star., Ljubljana, Gosposvetska, 500 din, neimenovana gospa iz Juljske Benečije 200 lir, Vzajemna zavarovalnica, Ljubljana, 1000 din. — Vsem imenovanim dobrotnikom pristrčna hvala, druge pa še prosimo! — Odbor.

Darujte za kongres Kristusa Kralja!

ZAHTEVATE BREZPLAČNI CENIK

HÖHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

Tovarna pletenin sprejme perfektne

žensko moč

za svoj konfekcijski oddelek. Izkušene moči, ki so popolnoma uvedene v ustvarjanje in izdelovanje jopic (žemperjev) srednje vrste (genre) in ki se čutijo dosti samostojne za samostojno upravljanje, razdelitev dela in za nadzorstvo — naj pošljejo svoje pismene ponudbe na »Publicitas«, d. d., Zagreb, Ilica 9 pod oznako »Directrice«.

Otroški vozički naj-novejših modelov

Dvokolesni motorji, tricikli, pogrešljivi

Šivalni stroji pogrešljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franco!

»TRIBUNA« F. BAJTEL, LJUBLJANA, Karlovačka 4

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28

JAVNA ZAHVALA

Podpisana se gospodu dr. Franu Zupanu, banovinskemu in kopalniškemu zdravniku na Dobrni pri Celju, iskreno zahvaljujem za izdatno in požrtvovalno zdravniško pomoč, obenem pa še za razumevanje gmotnega položaja učiteljskega s tem, da me je odvezal nadaljnega plačevanja honorarja, s čimer je dokazal tudi še svoj socialni čut. — Zdravilišče Dobrna pri Celju.

MARA PETZ, učiteljica.

Gnojnice črpalke

brzoparilniki

štedilniki

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje

Podržaj Ciril, lg 147 pri Ljubljani

BRITJE — MUKA?

Naj Aho uporabljate WILLIAMS kremo za britje, a po britju osvežite kožo z nekaj kapljicami AQUA VELVA, ki takoj odstrani razice, ki jih povzročata britev. Dobiva se v vseh boljših strokovnih trgovinah.

Za Britje

WILLIAMS

Otroški košček.

Končl Ahažič

Nosan in Zalika

Bumburumbum! Z velikim hruščem treščita zrakoplov in Brumček v sobo nazaj. Bumček jokal »Rebebe! kaj takega pa še ne! Rebebe! Vse kosti me bole.« — Kaj se je zgodilo? Luna je ob oknu opazovala veselo početje. Zrakoplov je treščil v njem rado-vedni obraz in se zrušil na tla. Tako žoga ni mogla izpolniti ukaza vsemogočnega Čirečarove brade. Zato je Čirečare zelo užaljen in jezen.

Dobro uvedena trgovina stekla in porcelana

na zelo prometnem kraju v Zagrebu, naprodaj pod poveljnimi pogoji. Potrebna gotovina ca. 500.000 din. — Ponudbe pod »Porcelan P-5891« na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova ul. 28

ZOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT CAJ proti žolčnim kamenčkom in bolečinam žolčnega mehurja se dobiva pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. — Prospekte o zdravljenju pošiljamo zastonj. O. r. s. br. 27870-1936. Rn. 3487.

Moško pisarniško moč

prvovrstno, samostojno, z večletno prakso in perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika, sprejemmo. — Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe, dosedanje zaposlitve in zahtevkov v upravo »Slov.« pod »Res zmožen« 7012.

V 67. lefu svojega zemeljskega življenja je v Gospodu umrl

Franc Vraber

posestnik v Kapli, odlikovan z redom sv. Save V. razreda

Njegova duša se je preselila v večnost, njegovo telo bo položeno v skupni družinski grob na župnijskem pokopališču v Kapli v ponedeljek, dne 8. maja dop. Dobrega brata in očeta priporočamo v molitev.

Kapla, dne 5. maja 1939.

Dr. Vraber Maks, lavantinski stolni prošt, brat; Elizabeta Vraber roj. Gril, žena; Franc, Maks, Jakob, Anton, Rajko, Marija, Roza, Kunica, Veronika, Lizika, Pepca, sinovi in hčere. — Zeti in snaha, vnuki in vnukinje.

Neveljsko branje

ZGODBA IZ TEME

Srednjevelika muha je zlezla sodnem svetniku Gaginu v nos. Bodi, da je zašla tjakaj iz rado-vednosti, bodi iz lahkomišelnosti ali zaradi temè — res je, da nos ni mogel prenesti pričujočnosti tujega bitja in se je zato pritožil z znakom za kihanje. Gagin je kihnil, kihnil je iz dna duše, z vresčočim, žvižgajočim zvokom, in takó na glas, da se je postelja stresla in da je zazvenela vzmet, ki se je vznemirila. Gaginova soproga Marija Mihajlovna, mogočna, močna, plavalosa žena se je prav tako stresla in se zbudila. Nekaj časa je gledala v temo, zavzdihnila je in se obrnila na drugo stran. Čez kakih pet minut se je spet obrnila in je bolj močno zamižala, toda spanec se ni več povrnil. Ko je še nekajkrat zavzdihnila in se obrnila s te strani na drugo, se je dvignila, stopila preko soproga, smuknila v copate in stopila k oknu.

Zunaj je bilo temno. Vidni so bili samo obrisi dreves in temne strehe skednjev. Vzhod je prav prav malo pobledel, a tudi to medlo bledico so oblaki že skoraj prepoznali. V spečem, v temo zavitem ozračju je bila tišina. Tihó je bil celo podeželski nočni čuvaj, ki je denar prejemal zato, da je s svojim klicanjem prekinjal ponočno tiho. Močala je tudi prepelica, edini ptič, ki se ne boji bližnje mestnih letoviščarjev.

Tišino pa je Marija Mihajlovna sama prekinila. Ko je stala pri oknu in gledala na dvorišče, je nenadoma zakričala. Bilo ji je, kakor da se plazí z vrta, kjer je rasel mršav, obrezan topol, temna postava proti hiši. Spočetka se ji je zdelo, ko da je krava ali konj, potem pa, ko si je pomencala oči, je dobro razločila obrise moške postave.

Nato se ji je zazdelo, ko da se je temna postava približala kuhinjskemu oknu in je ondi obstala, ne vedoč, kako bi, pa je potem postavila nogo na okensko polico in... je izgnila skozi odprtino.

>Tatle ji je šinilo v glavo, in mrtvaška bledica se je razlila po njenem obrazu.

Bliskovito naglo si je njena domišljija zanovlala tisti prizor, ki se ga ženske na letovišču tako bojijo: tat se plazí v kuhinjo, iz kuhinje v jedilnico... v omari je srebrni pribor... potem je spalnica... sekira... roparski obraz... zlatina... Kolena so se ji zašibila in mrzlica jo je stresla.

>Vasja! je stresla moža. >Bazil! Vasilij Prokofij! Oh, ti moj Bog, on ti pa spi ko mrič! Tak zbudi se, Bazil, lepo te prosim!

>No, no? je zamrmral svetnik, globoko zajel sapo in zacmokal.

>Za božjo voljo, tak zbudi se! Pri nas je tat v kuhinji! Stojim pri oknu, gledam ven, pa ti nekdo zleze skozi okno. Iz kuhinje se bo splazil v jedilnico... v omari so žlice! Bazil! Pri sosedovih so lanč prav tako vdrlí v stanovanje.

>Ka... Kaj praviš?

>Moj Bog, še ne poslušaj me! Tak razumi že, tepec trapasti, da sem pravkar videla, kako se je neki moški splazil v kuhinjo. Pelagija se bo prestrašila in... srebrnina v omari!

>Prava reč!

>Bazil, to je strašno! Pripovedujem ti o nevarnosti, ti pa spiš in godrnjaš! Ali bi res rad, da bomo vsi okradeni in poklani?

Gagin se je počasi dvignil in se usedel na rob postelje, pri čemer je na ves glas zdehal.

>Vrag vas vzemi, le kakšni ljudje ste to! je zamrmral. >Ali človek še ponoči ne bo imel miru? Zaradi vsake malenkosti me budiš!

>Prisežem ti, Bazil, da sem videla, kako se je neki moški splazil skozi kuhinjsko okno!

>No, prava reč! Naj se splazi... To je bil brčkone Pelagijin gasilec, ki je k njej prišel.

>Ka—ka—kaj? Kaj praviš?

>Pravim, da je prišel tisti gasilec k Pelagiji.

>To je pa še huje! je vzkljnila Marija Mihajlovna. >To je še huje ko tat! Vendar ne bom v svoji hiši nobenega cinizma trpel!

>Glej, glej... Nobenega cinizma... Ali je to cinizem? Zakaj se pa onegaviš s tujkami, ki jih ne razumeš? To je vendar že od zdavnaj v navadi, draga moja! Zato je pa gasilec, da hodi h kuharicam vasovat!

>Nak, Bazil, slabo me poznaš! Niti misliti si ne smem, da bi se v moji hiši... kaj takega... in sploh! Prosim, da takoj stopiš v kuhinjo in mu ukažeš, da naj se pobere! Takoj! Jutri bom Pelagiji povedala, kar zasluži! Ko bom mrtva, si lahko dovolite cinizem v moji hiši, a dokler sem še živa — nak! Prosim, pojdit!

>Za vraga, no... je jezno zagodrnjal Gagin.

>Tak premisli vendar, počemu naj pa grem v kuhinjo!

>Bazil, meni je slabo! Oh, srce, srce... je Gagin je pljunil, si nataknil copate, še enkrat pljunil in je odšel v kuhinjo. Tema je bilo ko v rogu, in Gagin je moral tipaje iti navzdol. Spotoma se je dotipal do otroške sobe in je zbudil pestunjo.

>Vasiljka, je dejal, zvečer si vzela moje spalno haljo, da bi jo očistila. Kje je?

>Oh, gospod, Pelagiji sem jo dala, da bi jo ona osušila.

>Zakaj pa tak nered! Vzamete že še kaj, a

da bi kdo nazaj prinesel in dal na svoje mesto — nak — tega pa ne!... Zdaj naj ti brez halje romam okoli...<

Ko je prišel v kuhinjo, je krenil tjakaj, kjer je Pelagija ležala na skrini pod žličnikom.

>Pelagija! je začel in jo stresel za ramo.

>Ti, Pelagija! No, le nikar se nič ne delaj! Saj itak ne spiš! Kdo pa je pravkar zlezel k tebi skozi okno?<

>Hm!... Dobr... jutro! Skozi okno, k meni? Kdo pa naj bi k meni — skozi okno?<

>Ti, slišiš... Kaj bi se delala! Rajši povej tistemu svojemu potepencu, da naj se koj pobere z vrta! Slišiš! Pa precej! Tu nima kaj iskati!<

>Ali uma grešate, gospod? Dobr jutro... Prava tápica sem jaz, saj vem... Ves ljubi dan se človek muči in gara, ni ga miru še za trenutek ne, potlej pa slišiš ponoči še takele očitke... Pa za tiste uboge denarje na mesec... pa pičla hrana... in razen takihle besed... nobenega spoštovanja... Sem služila, res da, pri trgovcih, ampak take sramote pa le še nisem doživela.<

>No, no... le nikar ne misli, da si uboga Pepelka! Glej, da mi pri priči izgine tvoj požaron! Si slišala?<

>Gospod, greh je to, česar me dožitel! je rekla Pelagija in po glasu je bilo spoznati, da je bila v solzah. >Gospoda je izobražena... je plemenita, a nobenega razumevanja nima za reveža... za takole življenje... Začela se je jokati. >Vsak nas sme žaliti. Nobeden se ne zavzame za nas.<

>No, no... saj je meni vseeno. Saj me je gospa poslala... In skoraj bi se bil Gagin začel opravičevati, da jo je prišel buditi.

>Pelagija, je nadaljeval čez čas, >mojo spalno haljo si vzela, da jo označiš. Kje pa je?<

>Oh, gospod, oprostite, pozabila sem vam jo dati na stol! Tamle pri ognjišču visi na žeblju.<

Gagin je dotipal pri štedilniku haljo, dal si jo je nase in je tiho odcapljal v spalnico.

Marija Mihajlovna se je po odhodu svojega moža ulegla na posteljo in je čakala. Tri minute je bila brez skrbi, a potem se je je polastil mučen nemir.

>Koliko časa ga ni je pomislila. >Se dobro, če je tam tisti potepin... cinik..., a kaj, če je tat?<

In spet je zažvela pred njo ista podoba: njen mož stopi v temno kuhinjo... udarec s sekiro... umrje, ne da bi dal kak glas od sebe... mlaka krvi...

Preteklo je pet minut, pet in pol minute, slednjč šest minut... Mrzel znoj ji je orosil čelo.

>Bazil! je zakričala. >Bazil!

Božidar Jakac: Na Turjaku.

Ste že bili kdaj na Turjaku? Ne še? No, potem še ne poznate vseh prelepih naših krajev, ki so posebej zaznamovani na zemljevidu lepót slovenske zemlje. Pojdite tja na dolensko sonce, med holme bukovja, grmičevja, brez, hrastovine, čez travnike v gmajne in pašnike. Pojdite v zdrave smrekove gozdove, v objem pohlevnih holmov, med livade in polje in bele domove, kjer prebivajo krotki, gostoljubni in zdravi ljudje. Ob mirnih potokih boste poslušali ropot skritih mlinov, ki meljejo ta sladki, dobri kruh.

Skozi vedre vasi se boste vozili po belih cestah ali pa hodili peš po mehkih kolovozih. Ozirali se boste v višine: videli silne gradove, upirali boste pogled v divje strmine: tam molče ruševine trdnjav in gradičev.

Na samem Turjaku so še posebno prijazni ljudje, tako da si človek zaželi še in še porajzati tja gor. Sicer je pa kraj tudi primeren za letovišče. Ni tu kdo ve kako udobnih hotelov, samo dve prijazni gostilni sta: pri županu in pri Pajerju. Postrežljivi Aheč vam postreže v izborni kuhinjo in izvrstnim evičkom, kar je ljubljancem za korajžo. Na razpolago ima pa tudi snažne, novo opremljene sobe za letoviščarje.

Dvakrat dnevno vozi avtobus iz Ljubljane na Turjak, kar je dovolj udobno. Ako pa želiš potovati peš, se pa potegni z vlakom do Škofljice, potem jo pa mahaš slabe tri ure skozi tihočno želimeljsko dolino in po rajdah navkreber. Nekoliko daljši ovinek je pa z vlakom do Velikih Lašč, potem pa urico hoda do Turjaka. Lepa je tudi pot s postaje Predole, koder je komaj pol-drugo uro hoda do Turjaka ali pa še krajša iz postaje Dobrepolje skozi čarobno lepo dolino Rašice.

Od Lašč te pelje pot mimo Trubarjeve Rašice skozi gozd Smrečje proti Turjaku. Ko prideš od severnovzhodne plati do prvih hiš trga, ne

Španski slikar Ignacio Zuloaga: Klavrna vrnitev z veselice

>No, kaj pa vpiješ? Saj sem tukaj... je zaslisljala glas svojega soproga in hkrati njegove korake. >Ali te koljejo?<

Gagin je pristopil k postelji in se usedel na rob.

>Tam ni nikogar, je dejal, >Strahove si videla, ti trapasta ženska, ti. Kar pomiri se. Tista tvoja norica, Pelagija, nima nobenega vasovalca. Uf, da si tako strahopetna!<

Gagin se je začel nortevati iz svoje žene. Bil je dobre volje in mu ni bilo več do spanja.

>Tak zajec! se je zasmeljal. >Jutri pojdi kar k zdravniku in naj te začne zdraviti zoper halucinacije. Strahopetnica!<

>Po katranu mi je zadišalo... je rekla njegova žena. >Po katranu ali... ali po nečem, po nečem takem — po čebuli... po zelenjadni juhi.<

>Hm... V ozračju je nekaj takega... nič

več ne bom spal! Več kaj, svečo bom prižgal. Kje so pa vžigalice? In pri tej priliki ti bom pokazal sliko državnega pravdnika. Včeraj se je poslavljaj od nas in je dal vsakomur svojo sliko. Pa svoj podpis.<

Gagin je prižgal svečo. A še preden se je za korak prestopil od postelje, da bi šel po sliko, se je za njim oglasil vresčoč, presunljiv krik. Ko se je obrnil, je zagledal dvoje razprtih oči svoje žene, ki so bile uprte vanj polni groze, začudenja, jeze...

>Ali si v kuhinji slekel svojo spalno haljo? je vprašala ves prepadena.

>Zakaj?<

>Tak poglej se vendar!<

Gagin se je pogledal in je od začudenja krčknil. Z ramen mu je bingljaja gasilska suknja namesto spalne halje...

(Anton Čehov)

Pojdimo na Turjak

Božidar Jakac: Na Turjaku.

uzreč še gradu, ki ti ga zakriva še drevje Strmca. Sele ko prideš prav na rob, zazija pred tabo strma in globoka kotlina, obdana z visokimi in goslimi smrekami. Skozi zelenje se ti pa zasveti belo zidovje, skrito v drevju in bršljino. Kot ogromno gnezdo je, zidano na pečini, povezano z debelim pasom. To je turjaški grad, mogočen, a tihoten. Zahodno plat mu zastira zopet košato drevje, proti jugozapadu ga skrivajo mogočne stoletne lipe, glavno pročelje gradu pa je obrnjeno proti jugu, kamor pada strmina navpično v Šturkovo dolino in v Tráco. Od te strani je odprt diven razgled v želimeljsko dolino, v kotlino Petelinjek, na Kurešček, tja na Veliki Osolnik in sega prav do Velike gore. Mogočen grad na mogočni strmini. Ob njegovem silnem zidovju so ohromeli upori tlačanov ter se zlomili zaleti vojsk. Zidne debeline niso mogli pregledati vekí — in grajski stanovaleci verno hranijo še vse znamenitosti nekdanjih časov. Pred leti je rekel neki očanec ob spominu na nekdanjo gospodo: >Ja, tedanji gospod grof so bili velik gospod. Ko so šli mimo nas in smo se jim do tal pripognili, nas še pogledali niso, sedanji grof pa govori z... sako babo...<

Sicer pa ima Turjak mimo gradu še drugih znamenitosti, izletov in sprehodov. Ako se hočeš malo razgledati, se spneš na Pungart, kjer se ti odpre razgled na vse strani. Potem se sprehajaš po razsežnem Volovskem borštu in prideš v dobri uri in pol k Sv. Aheč, kjer je starodavna in znamenita cerkev. Drugič kreneš na daljšo turo: spustiš se v Šturkovo dolino, odkoder porajša na Kurešček, na Rob ali na Krvavo peč. Potem morda k slapu Krnica, k staremu gradu, v Strmec; ali se spustiš po beli cesti proti Ločniku, Osolniku in v Lašče.

Kamorkoli kreneš, kjerkoli se mudiš, povsod te objema samo ljubo zdravje in prirodna tišina, ki se tako dobro prilaga tvojim zdelanim živcem.

Kaj pa naj povem?

Vsi mi pravijo, da sem boječa, preponižna in preveč molčča. Kaj pa naj povem, da vam bo všeč? Sami veste dosti in preveč!

Kar pripovedujete, saj poslušam, vse v spominu obdržati skušam — saj je v kupu plev navadno skrit tudi zrnje kleno zlatih žit.

Glávu prisluškujem, ne besedam; ne v oči, globoko v dušo gledam. Mislí v lepo vrsto uredim, v dno srca zaklenem in — molčim!

(Marija Brenčič)

Vsa lepa si, Marija!

Kak človek bi zmeraj le zrl in zrl tvoji ljubi obraz, Kraljica žená! Kako ti je čelo tak čisto in jasno, kako tvoj smehljaj ko sonca odsev, tako ves in ljubezni, miru ves prepoin, da tolažba iz njega v dušo kar vré. O, čista Devica, na tebi lepota je vse.

Kak lepe, Nevesta, so tvoje oči! Gledale čudež so svete noči, videle muke so smrti na križu, Zveličarja slavo vstajenja. Kar mi le zaslutimo in se iz dalje zavemo, ti v luči Boga vse si že videla, kjer v hipu nobene temine ni — O, Devica in Mati, kak lepa si ti!

Vse bele in nežne so tvoje roké, v plenice so Dete povijale, dajale mu piti in jesti lepó, se utrujale Zanj vsa leta tako. Zdaj v nebesih tam zgoraj se dvigajo v prošnjah za svet ne mirujoče, ker v ljubezni pokoja jim ni — O, Devica in Mati, kak lepa si ti!

Številnica

13. 8. 12. 15. — 14. 12. — 16. 12. 5. 9. — 11. 14. 12. — 10. 12. 16. 12. 5. 8. 12. — 2. 9. 7. — 14. 12. — 14. 15. 12. 4. 9. — 7. 3. 7. 6. — 1. 12. 5. 8. 12.

Ključ:

- 1. 2. 3. 4. — žival;
- 5. 6. 7. — gorenjski kraj;
- 8. 9. 10. — starorimski bog;
- 11. 12. 13. — razdobje;
- 14. 15. 16. — jeza.

Če namesto zgornjih številk vstaviš ustrezajoče črke, dobiš slovenski pregovor.

Nepojmljivo

Dva petletna otroka sta se šele seznanila in se pogovarjata:

- >Kje si bil pa ti rojen?<
- >Na kliniki.<
- >Ti revež, ti! Kaj ti je pa bilo?<

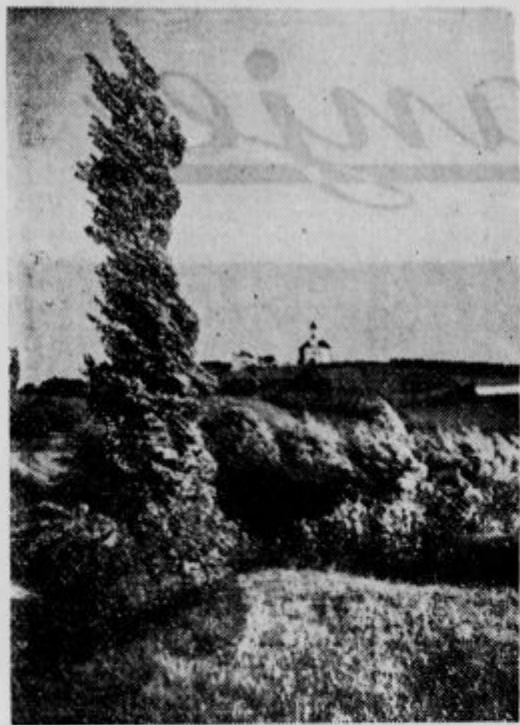

>Poglej, kako sta ta dva starčka drug drugemu podobna!<

>Morda sta dvojčka?<

>Beži no! V teh letih!<

Kapela - biser Prlekije

Dragocen prag, preko katerega moraš, ako hočeš odpreti visoka pozlačena vrata, ki ti nudijo z ene same točke prekrasen, pregleden in poučen pogled v blesteči vrt naše Prlekije. In nič manj se ti ne bo prikupil veselji, inteligentni in delovni rod, ki biva pod ter obdeluje polja in vinograde, svobodni in samozavestni kakor nekdanji v svobodni Kočljevski kneževini, ko čvrsto in neomajno hrani od stoletja do stoletja sveto izročilo velikega škofa Metoda in njegovih sobratov in sodrušnikov. Ta blagodoneča in nepokvarjena govorica, ki jo čuješ tu kot značilno daleč naokoli, ima na sebi nekaj starega, prvotnega in pristnega, razodeva korenine, segajoče v nekdanjo skupno zemljo južnih in severnih Slovanov v deželi Dudlejšev in ob Blatnem jezeru, ter osvaja hipona in trajno kakor vsa pokrajina. Le nekaj kilometrov južno od naše severne državne meje stoji v nekdanji Pribinovi, Kočljevski, Vitomirovi oblasti!

Iz Ljutomera, metropole Prlekije, gre desna proga železnice čez Muro v središče našega Prekmurja, v Mursko Soboto. Če se vozimo po levih progah v severni smeri proti naši Gornji Radgoni, nas že pred postajo Bučecovi prične pozdravljati z nizkega vinskega grička in nas pozdravlja in spremlja neprenehoma tja do Radincev in še preko njih — Kápela, močno in na široko zidana cerkev z nizkim, močnim zvonom, priljubljena daleč naokoli znana znamenita božja pot.

Z radenskega kolodvora, ki so pred njim napravili majhen, toda okusen »Borkov park«, je do Kápele jedva pol ure hoda. Radenci — vas — so tudi tedaj, ko je bilo kopalnice Slatina Radenci popolnoma nemško in madžarsko, vzdržali skoz in skoz kot zavedni Slovenci, ki so pri Kapeli, njeni cerkvi in šoli, imeli svojo močno oporo. Hodiš skoz vas in z dopadanjem gledaš snažne kmečke domove, snažna gospodarska poslopja in skrbno negovane sadonosilnice; hodiš mimo pobožnih znamenj in kapelic med travniki in njivami, skoz majhen gozdček; potem še nekoliko strmo med vinogradi navkreber in že stojiš na zravnici, jasni zeleni planici gori pri Kapeli — sredi vinogrodov, na Kapelskem vrhu, pa obstojiš in obstrmiš nad veličastnim razgledom in edinstvenim svetom, ki je obrnjen venkaj od vseh strani.

Kapelski vrh, obdan proti severu, zapadu in jugu od Radenskega, Rihtarovskega, Turjanskega, Rožičkega, Račkega, Hrašenskega vrha, od Paričjaka, Murščaka ter Malega in Velikega Kocjana, je dominanten hriboček, postavljen skupno s svojimi tovariši na severozahodno stran Slovenskih goric kakor obmejni stražar in čuvar; gleda s svojega zvišenega svetlega stratišča na pet in dvajset cerkvice, vse Prekmurje, večji del Slovenskih goric, pa se ozira preko nemškega in madžarskega ozemlja tja do Blatnega jezera. Za tako malo truda ni nikjer drugod v naši domovini tako obsežnega, tako veličastnega razgleda in užitka.

Proti severu in severovzhodu vidimo preko Radinskega vrha našo Gornjo Radgono z lepim, blestečim gradom in nemški Radkersburg na levem bregu Mure, v ozadiju pa lahko dvigajoče se hribovje Klek, ki je znano zaradi svoje žilhtne

vinske trte. Tudi petero slovenskih vasi, ki jih loči od našega Prekmurja neznaten poteček Kučnica, zagledamo; to so Potrna, Zretinci, Dedonci, Zenkovič in Gorica, tamkajšnji posestniki so vsi premožni, imajo vinograde v naši državi, njihovi otroci morajo obiskovati nemško šolo v Radkersburgu in nemške pridige v nekdanji slovenski Marijini cerkvi. V zarezih, ki loči vinorodni Klek od obmejnega gorovja severnega Prekmurja, se blešči bela cerkvice svete Ane na Igu, tudi že v Nemčiji.

Impozantna panorama se nam odgrne, ko se ozremo na gorati severni del širnega Prekmurja, na tako zvano »Goričansko«. Iz ploščate nižine raste in se dviga holm za holmom v raztegnjenem polkrogu polagoma vedno višje in višje do državnega tromejnika in do štirih markantnih hribov: Belega, Srebrnega, Breznovega in Kobiljega brega. Bele cerkvice gledajo s teh bregov in hribov na ravno širno polje in na vinograde okoli Kápele. Poleg »papinskih« cerkvic sv. Helene, sv. Sebastijana in sv. Benedikta »evangelizatski« Bodonci, Puconci, Moravci.

»Kápela« — cerkev — nas s svojim prvotnim starim naglasom spominja karolinških časov, ko so misijonarji iz Solnograda stavili pri nas prve lesene in zidane kápele. Staro, prvotno ime je ostalo; iz nekdanje podružnice pražupnije v Rad-

Kočljiva zadeva

Nekatere ženske so ljubosumne ko vrag, a jaz nisem prav nič.

Sedim v sobi in pletem jopico iz svetlozelene volne. Svetlozelena barva mi dobro pristaja k obrazu. In štejemo: tri desne, tri leve, oviti, sneti, in slišim, kako moj mož tamle v ordinacijski sobi »tralalaja«: »Tralala - tramtata - tralala - tramtata«. Doktor Julij Munory nima posluha, pa je neizumetno rad.

Nekatere ženske so ljubosumne ko vrag. Jaz se temu čudim. Moj mož bi lahko počenjal, kar bi hotel; nič mu ne bi rekla. Toda on ni tak; ima preveč dela.

Rajanka, na primer, je tako ljubosumna, kolikor le more biti. Lani si je dala lase razbarvati, včeraj je imela rdeče ko mak. Ji prav nič ne pristaja. Da je le sram ni — v teh letih! Tudi mene je nekoč prišlo, da bi si dala lase rdeče pobarvati, a moj mož mi je to prepovedal. Tri leve, tri desne, oviti, sneti...

Doktor v sosednji sobi pa venomer: Tralala-tramtata Ali nima kaj početi? Tako rada bi si kupila krznen ovrtnik...

Nedavno sem v neki izložbi videla prekrasno bluzo. Zamižala sem, šla naprej in si rekla: Ne bo nič, ljuba moja, štediti je treba! Toda kar potegnili me je nazaj k izložbi. Dejala sem si: Saj ni treba, da že kupiš; saj si bluzo lahko samo ogledaš in greš nato spet dalje. Tisti dan sem bila jako žalostna in slabe volje, ker mi je mama pitala, da boleha. Šla sem torej v trgovino in si kupila bluzo. Prodajalka mi je pokazala še eno. Ko sem to pogledala, ee mi je naredilo kar črna pred očmi, skoraj omedlela sem in sem slišala samo to, kako sem rekla: Zavijte se tol — Ko sem potem bluzo oblekla, se mi je zdelo na svetu še enkrat lepše kot prej. Pozabila sem na mamo in sem se je šele spomnila, ko sem bila v tramvaju. Dejala sem si: Saj ne moreš pomagati, draga moja! Mama je pač stara! Je že prav, da si si kupila obe bluzi, saj tako že leto in dan ne veš, kaj bi oblekla. Rajanka si je kupila nov kostum in lepo večerno obleko...

Tri desne, tri leve, oviti, sneti... Služkinjo moram odeloviti. Ni je moči več prenašati; neramna je in vsako ti odiezli. In zmeraj moram biti za njo. Poslala sem jo k prijateljici, da bi mi prinesla kroj in je prišla šele zvečer domov. Taka nesramnost! Dandanašnja dekleta sploh ne vedo, kaj je dolžnost...

Tri desne, tri leve. Danes bi šla rada z možem v kino. Obljubil mi je, kadar bo utegnil. Dober fant! Ze tri leta eva poročena, pa nisva drug drugemu rekla še nobene žal besede. Pa pravijo, da so moderni zakoni za nič! Zakaj bi pa naj bili za nič? Vse zavisi od žene. Jaz sem že take sorte, da zmeraj popustim. Mirno ee da vse urediti, z jezikanjem pa nič! Sicer pa itak nisem ljubosumna. Nekeč sem vprašala svojega moža, ali je že kdaj imel kako ljubez. »Nikoli ne, duša moja,« je rekel, »ti si edina izvaljenka mojega srca!« Rada verjamem. Saj je to mogoče, čeprav ni popolnoma resnično. Moški so vsi sleparji. Moj mož, doktor Munory, je seveda bolj pošten, kot so drugi. V

goni je nastala v jožefinskih časih samostojna župnija. Leta 1824 pa so zgradili sedanjo, sveti Magdaleni posvečeno prostorno cerkev z visokim kupolskim svodom in znamenitimi slikami in podobami. Ko si kot pobožen romar prisostvoval sv. maši pri Kápele, pa se hočeš na tem posvečenem mestu nekoliko poglobiti v one čase pred dobrimi sto leti, si moraš ogledati nagrobne kamne, vzdane v zunanjo cerkveno steno. Besedilo dveh nagrobnih napisov se glasi:

I.

Tü poshivajo Visokovredni Gospod Martin Kautschitz Oni so bili Zashetek Puvanja tote Zirkvi rojeni 18ga Novembra 1735 toti sveit zapustili tiga 8ga Jánera 1826. Bog njim dal nebeški Lon.

II.

Tü je k spomini Visokovrednega gospoda Andr. Kautshitz Keriga Svon Hvalo popeviva ino Kerega voljeldarslni Feihsheshter sei hvalezhno Smiht mei Rojeni 26ga Novembra 1752 v Grazi Svoje Zhivenji sklenoli so jo 30ga Junij 1826 Prosimo vsi Boga neu on njih polona.

Dr. Fr. M.

svojo medicino je zaljubljen, pa šahira rad. To je njegov konjiček. Kadar dobi, mi zmeraj kupi cukrčke. Najrajši imam čokoladne. Rajanka ima rajši lešnikove. Saj mi je vseeno, katere ima rajši, mene to nič ne briga. Pa bi vendarle rada vedela, ali je tisto res, da se s prukuristom spogledujeta. Če je res, potem je to velika hudobija z njene strani. Saj je njen mož postaven, pa bogat, pa lahko dobi

od njega kar hoče. Rajan ima sladkorno, noče nič ne vedeti, ne slišati in ee le razburja zaradi mednarodnega položaja, kar mu škoduje, zakaj sladkorni ljudje se ne bi smeli razburjati. Moja mož zmeraj trdi, da je razburjenje strup za elhernega sladkornika, in moj mož ve to dobro ve, on je znanstvenik. Zakaj se pa Rajan prav za prav raz-

burja zaradi mednarodnega položaja? Rajši naj bi pazil na svojo ženo! Pa seveda, on pač ni ljubosumen; jaz tudi ne. Te slabosti sploh ne poznam.

Tri desne, tri leve... Nekdo zvoli: Bržkone kak pacient, ker je moj mož nehal tralalati. V zadnjem času je sploh jako dobre volje. Rada bi vedela, počemu. Tako molčec je, prav nič ni zgovoren. Pa bom že to izsledila, potem se me naj pa le boji!

Po hoji sodeč bo pacientka. Aha, zdaje se priklanja in kar žvrgoli; silno je ljubezniv. Brez dvojnica je bogata pacientka

Le kda bi bil? Po glasu je nič ne spoznam. Za hip bom prenehala pletiti in bom prisluškovala.

Nič ne elišim, samo hihitanje. To mi pa ni všeč. Zakaj bi se naj pa pacientka hihitala? Pacijentka naj pove, kaj ji je, pa pika. Nekaterke ženske pozabijo, ko pridejo k mlademu zdravniku, vse boleznin in ee le hihitajo. Goskel!

»Kaj me res ne poznaš, dragec?« pravi ženski glas v ordinacijski sobi. Kaj takega! Pletenje vržem stran in sem kar na mah pri vratih. Pod mojo etreho pa ne bo nobenega spakovanja! Nisem ljubosumna, a kaj takega ne trpim.

Pa če bi bila že mlada in lepa, ne bi nič rekla. A takale starejša oseba in vsa namazana, kot... kot... saj nič ne rečem, če se ženska malo namaže, toda kako, ta je! Tej se prav nič ne prilaga. Doktor je bil ves iz sebe, ko me je zagledal. Do las je zardel; to je znamenje, da ima slabo veest. O, dobro ga poznam!

Zajecjal je: »Minkec, dušica, kaj pa iščeš tukaj? Saj vidiš, da imam tu pacientko...«

»Pacijentko ali ne...«, sem ga nahrulila, »tukaj se bom uedela in tukaj ostala!«

»Ta ne more biti...«, je rekel doktor Munory, »to je proti zdravniški tajnosti...«

»Kaj me briga zdravniška tajnost! Tu ostanim, pa pika!«

Zdravnik si je drgnil nos in je škilil na žensko. A tej ni bilo prav nič sitno. Videti je bilo, da je veega vajena. A jaz ji bom že kos, jaz jo bom že naučila. Ji bom že pokazala, kaj se pravi oženjene moške zavajati!

»Dragec, je zagostolela postarna, napudrana, slabo opremljena ženska. Imela je rjav kostum, ki ji je neznanako elabo pristojal in okrogel hrbet. Moj mož je imel zares izboren okus, to pa, to! Mislila sem, da ee bom pri priči vdrla v zemljo.

»Duša, kaj ee prav nič več ne spominjaš?«

»Ne, nič se ne spominjam.« je zagodrnjal moj mož »Jaz se sploh ne spominjam in ne vem, kaj hočete od mene.«

»Pa saj sem vendar tvoja sestrična Lizika! Ali ne veš, Julij, tiata Lizika, ki ste se toliko norčevali iz nje, ko ste bili še fantaljniki!«

»Oh, saj res!« je zakričal doktor Munory. »Zdaj pa vem!«

Gledala sem zdaj tega zdaj onega. Kakšna sestrična? Katera Lizika? Moj mož mi ni nikoli povedal, da ima kako Liziko v sorodstvu!

»Mama lepc pozdravlja,« je rekla dozdevna Lizika, »pa jo silno trga in ne ve, kako bi to odpravila.«

»To pa je tako,« je odvrnil moj mož, »da bi moral teto prej preiskati...«

In pomislite — res je bila to njegova sestrična; nič takega, kakor bi človek dejal, ni bilo med njima. Vse se je pojasnilo. Pa saj sem koj vedela, da moj mož ni tak! In pa — kaj bi bilo za to? Jaz sploh nisem ljubosumna, kar vsak človek lahko pové.

Sestrična Lizika je prav prikupljiva ženska. Sicer se z jezikom malo zatika, a se bo skoraj omožila; z nekim trgovcem iz njenega mesteca. Dala mi je izvrstno navodilo za vkuhavanje mareljic. Moram ga preizkusiti.

(Češko spisal Karel Polaček, risala Marešova.)

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Dost doug sem ušlašala, zdej vam morem pa useglih puvedat, de sem zadne čase prou resen bou-na. Tak strašen reumatizem mam u nuga, de ni mugoče puvedat. Še na nuge na morem več stopet, tku me buleja. Useortu sem že puskusla, de b m saj mal bulečine udlegle, pa nē na pumaga. Še čezdali slabši m je. Verjamate, de b že zdauini scagala, ee b na bla tku kurajžna. Al kua pa čem? Sej scagajne b m tud nē na pumagu, zatu pa raj mal putpim.

Ke ee m le ni tlu na nubena viža na bulš ubrat, m je pa le unkat moja stara prijatelca, ke me pride večkat ubiskat, nasvetvala, de nej pošlem kar hiter pu kašenga taga dohtarja, ke se na reumatizem zastop, de me na bo konc. Jest se pa že ud nekdej dohtarju strašen bujim, ee prou m ee nubeden ni kej hudga sturu Ampak na smete misl, de jih souzažem. Buh na przaden. Drgač jih mam ja rada, sam za upraut nimam nē rada z nim. Dohtarji vender čluvek še clu rad pumagaja, ee mu le morja. Al saj nalaš nubenmu na škodvaja. Bujim se jih mende sam zatu, ke ta špas precej kušta. Kene, zdej sa pa tak časi, de more člouk na usak krajer gledat, de ga pu ne-potrebnem ven na da. Enga al pa dva kuvača že člouk rad učaseb ofra za kašen prbušček. Dohtarji pa nisa ne za pit ne za jest. Asten, kuga češ pol z nim? Z erncijam pa tudi ni nē drgač. Bl ke za zoperne, draži sa. Jest pa tudi nisem tku nauumna, de b gnar kar brez putrebe ven metala, ke gnar se na pubira kar pu tleh, kakor kašn čiki. Pa še tisteh je zdej bl mal.

Verjamate, de prideja men dohtarji glih tku naprej, koker kašna upuzicija. Kene, ee čja bl pameten gespudi u držaun zborenc al pa u kašen drug organizaci, kej pametenga skleni, de b se ldem pulužaj mal zbulšu, pa hiter kašen ud upuzicije roka uzidgne in začne take klatet, de nisa za nekamer. Tu pa sam zatu, de dela zgaga in pameten ldem nagaja. Lepu vas prosem, ali je tu prou?

No, zdej nej pa eden puve, ee je z dohtarjem kej drgač. Kene, keder ee Buh kerga rešet iz te souzne duline iz usmilejna, ke tulk trpi, in ga puklicat k seb na un bulši svet, pa se prec utakne kašen dohtar umes in začne zgaga delat. Dohtarjem se prou nē lde na smilja, ee ee tulk trpeja u te souzen dulin. Sevede, učaseh se jim pusreč, de reveža še za en čas prdržaja u te souzen dulin, učaseh pa tud ne. No, ali ni pol z dohtarjem glih tku, koker z upuzicija? Al je pol kej čudenga, ee mam dohtarje u želodce?

Glih tkula pr en glih sem soj prijatele puvedala, ke m je svetvala, de nej pošlem hiter pu dohtarja, koker zdejja. Pa miselte, de me je ta mrcina ubugala? Se doug ne. Sej veste, kašne sa nahtere babence. Čez ena dobra ura je biu že en dohtar pr men. Kar na soja pest m ga je prijatelca puslala. Sevede, plačat sam ga mogla pa le jest sama. Veste, de me je mogel tu jeziti, ke sem se mogla prou brez putrebe ločet ud ta zadne krajerju, ke sa bli še pr hiš. Kuku lepe štumfe b jest dubila za ta gnar. Pa kua sem tla naredit družga, koker de sem mu povedala, kua m fali. Rekla sem mu holt, de mam tku hud reumatizem u nuga, de še najne na morem več elopot.

»Oh, milustiva, tu pa ni nē navarenga. Jest vam bol tlela nekaj taga zapisu, de bote pree stekel, koker zajc,« m je reku dohtar in hiter napisu ena tekučina. »Usak juter na teše spite en štamperl tega, kar vam bom zapisu, pa bote panal vaš reumatizem.« m je še reku in ke sem mu plačala vezite, se je pa puslovu in udšou.

Jest res hiter pošlem ena pučka iz hiše z receptam u aputeka, ke sem kumi čakala, de b

se m nuge mal umehčale, ke sem mela čist trde. Veste, reumatizem ni špas. Ta narhužimo sojnu souraženke ga na prvosem. Kdur že ma reumatizem, ta že ve, kua se prau reumatizem. Kdur ga še nima, nej bo pa veseu in Buga zahval, de ga je varvu pred ta pušastja.

Pučka m je kmal prnesla iz aputeke ena flašca rmenkaste tekučine. Kua je bla tu zaena tekučina, pa isem mogla pugruntat, ee sem ja še tku ud useh strani duhala. No, ke tist juter še nisem fruškala, sem s pa hiter natučila en štamperl in kar u enmu duške sem ga izpila. Strašen sam bla ferbēna, ee m bo ta tekučina, ke je bla glih taka, koker kašen vole, res kej pumagala. Čakala sem in čakala, kdaj se bo reumatizem ud mene puslovu, pa use zastojn. Nuge ea m ustale trde, koker sa ble pred. Čez ene pu ure pa kar naenkat skočem pukonc in tku stečem, koker tist, ki usak let za uedinejne tečaja. Če b tud jest tekat za uedinejne tekla, stavem soja glava, de b dubila ta prva udlika. Tku sem bla pa flink, de sem se sama še čudila. Na tihem sem s pa mislela, de ee dohtarji le na reumatizem zastojja. Zdej jih pa spet ubrajtam. Škoda, de na vem, kuku se je ta dohtar pisu, de b ga še drugem takem, ke maja reumatizem, prpuručila.

No, u enmu dobermu tedne je bla pa flašca že prazna. Usak juter sem s ga en štamperl prvušila. Pol sem pa ceu lub lub dan ke pa sem letala, koker de b bla nauumna. Učaseh sem mogla pa še puoč hiter ustati pa steč. Čudovit sa se m nuge puzdraule. Ke sem ta flašca puucala, sem pa kar hiter ee pu ena puslala. Take arenije je dober, ee jih ma člouk pr hiš. Drage pa tud nisa tku, koker sa punavab arenije. Neki s pa člouk tud žiher za zdrauje prvoč.

Ke me je prijatelca čez ene par dni spet prša ubiskat, ke je bla ferbēna, ee me je dohtar pucajtu, in sem jih puvedala, de m nuge spet čist dober funkcuniraja, je bla pa strašen vesela. Ke me je prašala, kašne arenije m je dohtar zapisu, de m je tku hiter udlegel, sem jih pa pukazala tista flašca, ke m je je pučka glihkar iz aputeke prnesla. Koker je prijatelca flašca puduhala, je pa pree rekla: »Neška! Tu je ja ricinus vole. Sevede, pol pa lohka spet letaš.« En čas sem ja prou debel gledala, pol sem s pa mislela: nej bo že vole tak al pa tak, sam de pumaga, pa bogat, pa dober.

Sej jest b vam na prpoudvala ud moja reumatizma tku na doug in šrok. Ampak jest sem tu strila sam iz lubezen du bliženga. Zdej s boja srumaki, ker maja reumatizem, kar sami lohka pumagal, brez dohtarja. Pa precej cnej bo tud pršu, koker ee b se šli kam ke k murji zdraut.

Puglete no! Tku doug je že ud tega, kar se je en gespud u »Sloveč« za stare upukuzene putegvou de b kmal zavle moja reumatizma na tu pužabila. Sej sem že večkrat tud sama premeševala, kuku morja te srumaki s takmu penzjonem žiut. Tud soj jezek sem zavle tega že parkat stegnila, pa ni nē pumagal. Ta gespud je tud čist pameten naredu, de ee je tud zajno putegnu, sam tuje uprašajne, ee bo kej zalegel?

Koker sem slišala, sa pred več letem tem srumakem spuznem res za celeh šest procentu puvažal. Tku, de je pol dubu tist, ke je mou pred petinsedemset dinarčku penzjona na mesec, kar celeh devetinsedemset dinarčku. Vite, ee b te staroupokojenci ted šter dinarčku, ke sa jih več dubil, u kašna držauna banka nusil, b se u eneh par taužent leteh tulk enga gnarja nabral, de b na starast čist lohka brez usagca penzjona komot živel. Sej prauja de ee b Adam tekat, ke ga je Buh ustvaru, sam en dinar naložu u ta al pa una banka, bi blu dons ta narveči bugatin na svet. Sevede, lde sa pa že ud nekdej tak, de raj use zakrokaja, koker pa, de b šparal. Staroupokojencem penzjone puvaživat, pa ni tku ajnfoh. koker s lde dumežujujejo. Gesposka b tu kuštal usak mesec meljone. Gesposka s pa misel, de je useglih bulš, ee s puvažajem penzjona pučaka saj še eneh dvejet let. U dvejeteh leteh se boja pa staroupokojenci ja že na un svet preselli, polli pa jim na bo treba več penzjonu plačvat, ke tam je tku gvışen čist druga valuta. Al b na blu prenaumen, de b gespoda tku z gnarjem frečkala?

Čakte no! Vi b gvışen tud rad ud te ta zadne umetenske zguduvinke razstave kej slišal. No, ud te razstave vam bo že Gusti kej puvedu druga nedela. Veste, jest mam zdej en čas tulk enga dela, de na morem jiti nekamer. Ke sem bla pa tud sama ferbēna, kašna je ta razstava, sem dala pa Gustine tri kuvače, in ga prusila, de nej ja gre on naimest mene pugledat, pa nam bo puvedu, kuku se je kej ubnesla. K. N.

Delo v maju

V sadovnjaku imamo ta mesec največ dela z zatiranjem listnih uši in drugih zajedalcev. Prvo škropljenje je že za nami, a za drugo in tretje je še vedno čas. S tem škropljenjem preprečimo črvičnost sadja. Sadno drevje zalivamo bolj poredko pa takrat temeljito, da premočimo vso zemljo okoli korenin.

V maju se že pojavljajo prve listne uši, zato moramo gledati, da jih čimprej zatremo, da bomo imeli poleti mir pred njimi tudi krvave uši se bodo že pokazale. Takoj po njih, da se ne razmnože!

Proti koncu meseca pričnemo pincirati mlado pritrjeno sadno drevje in privezovati voditeljice. Prejšnje leto sajena in slabo rastoča drevesca gojujimo ob deževnih dnevih z gnojnic.

Tudi na vrtu imamo vse polno dela. Sejemo in sadimo fižol, kumare, pozno zelje, rdeče zelje, karfiolo, podzemeljsko kolerabo, por, zeleno, paradiznike, peso, pa tudi solato in grah.

Maj je najpripravniji čas za presajanje poletnih cvetic. Po 15. maju smemo saditi že vse, tudi občutljivejša rastline, ven na gredice. Na vrt pa prenesemo tudi tiste lončnice, ki jih bomo imeli preko poletja zunaj.

Za majnik pa mora biti tudi vrt v redu. Pota ostrgamo in odstranimo plevel, pokosimo trato, posadimo in obsejemo gredice. Zalivamo zjutraj, ker večerno zalivanje preveč ohladi zemljo. Proti koncu meseca pa se prične že plevel in okopavanje.

Potonika — peonia

Ena najlepših rastlin naših vrtov je gotovo potonika. Vrsta potonik je ogromno število in še vedno pridejo na trg nove sorte vzgojene iz semen. Potonike se odlikujejo po svoji trajnosti, le rasti in po krasnih velikih in živo barvnih cvetih. Nekatere vrste pa imajo tudi zelo prijeten vonj.

Potonike razdelimo po kulturi v dve vrste: v lesnate polgrme in navadne stebelne potonike, katerim čez zimo odmrje nadzemsko steblo.

Vse brezlesnate potonike preneso naše podnebje brez vsake škode. Tudi jih ni potreba pokrivati z listjem in drugim, preko zime. Uspevajo

Potonika, okras poletnih vrtov.

v vsaki zemlji, pač pa jim je nekoliko vlažna, humozna, globoko rigolana zemlja, ljubša. V peščenih zemlji rasto počasi, cveti so manjši in redkejši. Ljubijo pa nekoliko sence. V senčnih prostorih rastoče potonike imajo posebno lepo nasičene barve listov, ki tudi vzdrže mnogo dalje.

Potonike razmnožujemo z delitvijo korenin in pri enojno cvetnih vrstah tudi s semenom. Seme sejemo takoj ko dozori, na senčno gredico, ki jo pokrijemo preko zime z listjem, slamo in slinčnim. Lahko pa sejemo seme potonik v lončce, ki jih postavimo potem na prostor, kjer ne zmrzuje. Ker pa so večina naših vrtnih potonik le vrstni, je dvomljivo, da bodo iz semena vzgojene potonike iste vrste, od katere je bilo vzeto seme.

Polno cvetne potonike razmnožujemo z delitvijo in da vzamemo pojedine koreninice. To koreninice vsadimo v razdalji 15—20 cm na dobro prerahljano gredico. Potonike ne smemo prepogosto presajati, ker jim to zelo škoduje. Čas za presajanje je v avgustu najprimernejše. Takrat sicer še ni popolnoma odmrlo nadzemeljsko steblo, ampak tudi popki in mlade koreninice za prihodnje leto še niso v razvoju. Poznejše presajanje škoduje

popkom in koreninam, tako da trpi cela rastlina še najmanj 2 leti po presaditvi.

Nekatere zgodaj cvetoče potonike, kot Peonia tenuifolia fl. pleno, P. officinalis fl. albo pl., Peonia carnea itd., lahko porabimo za siljenje. V začetku avgusta previdno vzamemo potonike iz zemlje tako, da se korenin drži po možnosti še vsa zemlja in jih vsadimo v primerne posode, ki jih postavimo zaenkrat še na vrt. Po prvi slani prenesemo potonke v klet. Siliti jih pričnemo meseca februarja, a paziti moramo, da jim ne damo v začetku preveč toplote. Lesnate potonike pa so nekoliko bolj občutljive za mraz, zato preko zime nasujemo na zemljo nad koreninami nekaj prsti. V prav hudi zimi zavarujemo tudi stebela s slamo. Spomladi pa moramo čimprej kot mogoče odkriti potonike, da ne odložimo prehitro in bi mladim odganjkom lahko škodovala slana. Posebno pogubonosno vpliva slana na cvečno popje.

Tudi te potonike ljubijo močno na hranilnih smoev bogato zemljo. Posebno dobro uspevajo, če primešamo prsti malo flovice. Rasto na sončnih, kakor tudi na senčnih legah enako dobro.

Lesnate potonike razmnožujemo s potaknjenci in z odganjki korenin. V lepem in suhem poletju napravijo tudi lesnate potonike seme, ki pa ni stabilno in dobimo iz njega le nekaj polno cvetnih rastlin. Seme sejemo takoj v jeseni v lonce, ki jih postavimo preko zime v mrzlo gredo, kjer ne zmrzuje.

S potaknjenci pa jih razmnožujemo v poznem poletju. Potaknjenci napravijo šele prihodnje leto koreninice. To razmnoževanje pa ni posebno hvaležno, ker se prime le okoli 20% potaknjencev.

Posebno lepa je bila potonika Peonia albiflora, ki cvete od maja do julija in je doma iz Sibirije. Od te potonike pa izvira nešteto vrst in variant z vsimi barvami. Prav tako lepa je Peonia arborea, lesnata potonika. Cveti so 25—30 cm veliki, roza in v vseh nijansah. Cveti v maju in juniju.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16			17				18				19			
20				21			22			23				
24			25		26	27	28	29			30	31		
32		33	34				35			36	37		38	
39	40							41						42
43				44				45				46		
47			48	49		50	51	52	53		54	55		
56								57						
58	59		60					61			62			63
64		65	66					67		68	69		70	
71				72	73	74	75	76		77		78		
79			80					81				82		
83				84						85				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začne pri številkah, nehaljo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. tuja beseda za podnebni pas, 5. prijetno vonjajoča snov, 11. vrsta gozdnega listnatega drevja, 16. otroška beseda za očeta, 17. bližnja sorodnica, 18. druga beseda za vzpetino, 19. pesniška beseda za plug, 20. pisalna potrebnost, 21. prebivalec Italije v preprostem govoru, 22. kraj v Vojvodini, 23. kemična prvina, 24. levi pritok Donave in Romuniji, 25. moka iz palmovega stržena, 28. pri divjakih nedotakljiva stvar, 30. druga beseda za pego, 32. kraj na Dolenjskem, 34. druga beseda za predgovor, 35. prebivalec angleškega imperija, 37. kraj ob Donavi pod Fruško goro, 39. vrsta strupenih komarjev, 41. tuja beseda za otožno pesem, 43. desni pritok Save na Gorenjskem, 44. slovenski geograf (1881—1912), 45. vrsta maščobe, 46. nasprotje nerada, 47. najmanjši del vsake snovi, 49. gospodarska potrebnost, 52. starorimski pesnik žalostink, 55. ženska oseba iz svetopisemskih zgodb, 56. znamenit srbski samostan, 57. tuja beseda za soznačnico, 58. pristaniško mesto na zahodnem obrežju Finske, 60. pomrtno prebivališče, 61. tuja beseda za žilo privednico, 62. druga beseda za prižnico, 64. vrsta beloglavih jastrebov, 66. skrajšana beseda za zlatnik, 67. slovenski narodni buditelj izza Vodnika, 69. naslov Sofoklejeve tragedije, 71. velika nestrupena kača, 72. slavnostna poveljujoča pesem, 75. vrsta močvirnih rastlin, 77. tuja beseda za novega pristaša kake vere ali stranke, 79. podzemeljsko prebivališče duš pri starih Grkih, 80. gora na Koroškem, 81. oseba iz svetopisemskih zgodb, 82. druga beseda za razumem, 83. nemški zgodovinar in filozof, Linhartov vzornik, 84. tuja beseda za ljubitelja, 85. naslov Chateaubriandove romantične povesti.

Navpično: 1. druga beseda za zapah, 2. naslov Shakespearove tragedije, 3. zgornji del stopala, 4. grška sveta gora na polotoku Halkidika, 5. zastopnik človeškega stanu, 6. skrajšana ženska krstno ime, 7. vrsta namiznih iger, 8. turški gospodar, 9. druga beseda za napeljava, 10. naslov povesti Pavline Pajkove, 11. pristaniško mesto na zahodnem obrežju Kaspijskega morja, 12. gorovje med Evropo in Azijo, 13. druga beseda za klico, 14. pokrajina v nekdanji Grčiji, 15. branilec domovine, 26. del starogrške vojaške opreme, 27. del gledališke dvorane, 28. tiskarsko opravilo, 29. starogrški bog vojske, 31. nekdanji prebivalec Balkanskega polotoka, 33. industrijski kraj v Jugoslaviji, 34. mesto v nekdanji ruski pokrajini Orenburg pod Uralom, 36. druga beseda za suho zemljo, 37. druga beseda za jarek, 38. slovenski ljudski misijonar (1804—1884), 40. pevsko znamenje, 42. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 43. ženska oseba iz svetopisemskih zgodb, 48. sodobni slovenski skladatelj, 49. druga beseda za gnlost, 50. kuhinjska začimba, 51. otok v Malajskem arhipelu, 52. domača žival, 53. druga beseda za vinogradnika, 54. kraj vzhodno od Ljubljane, 55. naslovna moška oseba iz Vergilovega epa, 59. druga beseda za neumneža, 63. tuja beseda za nadohu, 64. kraj pri Planini na Štajerskem, 65. skrajšana srbsko moško ime, 66. vrsta glasbila, 68. otroška papirnatka kapa, 69. tujka pri kartanju, 70. tuja beseda za poziv, 73. druga beseda za čad, 74. trgovski izraz za predplačilo, 75. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 76. poglavar družine, 78. žensko krstno ime.

Rešitev dopolnilnih črkovic z dne 30. aprila 1939

Z: Zabnlca, Izansko, Rožanci, Domžale, haložan, mlakuža.

Halo?

So ljudje, ki jih kar mraz spreleti, če jim je treba telefonirati. Bližajo se telefonu, drhteč po vsem telesu, znoj jim stopi na čelo in v trebuhu jih popadejo krči. S tresočo roko pritisnejo na napake številke, in če navzlic vsemu dobijo zvezo, potem od strahu vpijejo v telefon, tako da jih zares ni moči razumeti. To so večni začetniki in najbolj prikupni ljudje v telefonski celici, zakaj, zunaj ti je treba samo zakašljati ali malo belo pogledati, pa že obesijo slušalko in odidejo iz celice, mrmrajoče besede oproščanja.

Različni temperamentni so seveda tudi pri telefonu opazni

Sangvinik spremelja svoje besedovanje s kretinami roke, vpije in je zdaj pa zdaj prijazen. Ob koncu se več ali manj globoko prikloni, kakršen je že stan sobesednika na drugi strani zveze.

Sangvinikova ženica se še brž napudra po nosu, ko zasliši brnenje telefona.

Kolerik samo vpije. Med govorjenjem si riše na papir najrajši višlice, dokler ne odloži svinčnikave konice. Telefon mu pospešuje bolezen na jetrih.

Melanholiku visi epodnja ustnica nizdol in pozabi svojo težnjo v telefonski celici.

Ljudje, ki so sicer gostobesedni, so taki tudi pri telefonu. Prav ereda zanje, da so iznašli haló! Če se snideta taka dva na isti žici, tedaj se razvijeta nekakšen takle pogovor:

»Halo?«
»Halo!«
»Haaaaa!«

»Haloooo!«
»Halohalohalo!«
In tako dalje.

Drugi spet so jako temeljiti in hočejo seveda najprej vedeti, kdo je tam. Na primer:

»Halo, jaz bi —«
»Kdo je tam?«
»Je vseeno — jaz bi —«
»Gospod, to ni prav nič vseeno. Kdo je tam?«
»Razboršek. Jaz bi vam le rad...«
»Kdo?«

»Razboršek!«
»Reza Boršnek?«
»Raz—bor—šek!«
»Prevoršek?«
»Ne. Razboršek. R kakor repa, a kakor apno, z kakor zgača, b kakor bik, o kakor osel, z kakor raca, s kakor sleva in ek...«

»Torej Razboršek! No, vidite, zakaj pa zdaj lahko? Pa kaj prav za prav hočete, gospod Razboršek?«

»Samo to bi vam rad povedal, da vam streha gor!«
(R. Urban.)

PEČENE KLOBASICE

Napraviš testo iz 15 dkg kuhane, pretlačenega krompirja, iz 15 dkg moke, 10 dkg presnega masla in ščepe soli. Razvaljaš ga, razrežeš na proge in vanje zaviješ klobasice. Testo namažeš z jajcem in spečeš klobasice v pečici.

V belgrajski skupini je medklubska tekmovalna za državno prvenstvo končano. Zmagal je Klub p. t. t. (poštarji, telefonisti in telegrafisti), ki je dosegel 41 in pol točke ter v vseh matchih zmago. V njegovem moštvu igrajo mednarodni mojster dr. Trifunovič in znani amaterji Rajkovič, Šubarič, Raša Savič, Izvekov, Filipovič, dr. Salom in dr. Drugo mesto z 39 in pol točke je dosegel Zemunski šahovski klub, tretje pa so zasedli srednješolci, kar je dokaz, da Belgrad razpolaga z mnogo obetajočimi šahovskim naraščanjem.

Pri nas bo LSK igral še s Celjem. Nadaljevanje tekem bo v jeseni, ko se bodo v končnih tekmah srečali najmočnejši klubi v državi.

Po lepi zmagi v Margate je dobil Keres povabilo bivšega prvaka dr. Euweja na match 20 partij. Keres je vabilo sprejel in bo ta match poleti na Holandskem in Estonskem. Holandi upajo, da se bo Euwe v tem matchu dobro držal, ker je prav za matche specialist. V primeru njegove zmage bi Holanci zopet priredili match za svetovno prvenstvo med Euwejem in Aljechinom.

Od poljskega mojstra Najdorfa so v Margate vsi pričakovali več, ker je poznan kot izredno nadarjen mojster. Bil pa je to pot v zelo slabi formi, kar nam dokazuje današnja partija, v kateri bi po dobri igri v začetku zaslužil zmago.

Najdorf : Golombek

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. e2—e4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; 4. Dd1—e2, e7—e5 (po teoriji je tu najmočnejša poteza d7—d5); 5. d4×e5, Sb8—c6; 6. Sg1—f3, Lb4×c5; 7. Lc1—g5, Sc6—d4 (to zanimivo nadaljevanje je uvedel v turnirsko prakso Bogoljubov v matchu z Eliskasesom in je imel uspeh); 8. Sf3×d4, Lc5×d4; 9. e2—e3, Dd8—a5; 10. e3×d4, Da5×g5; 11. Lf1—d3, 0—0 (po D×g2, 0—0—0 bi imel beli za žrtvovanega kmeta odločilen napad); 12. 0—0, d7d5; 13. e4×d5, e6×d5; 14. f2—f4 (beli je ovrigel igro črnega, ker je bolje razvit in stoji črna dama zelo slabo) Dg5—h6; 15. Ta1—e1, Le8—d7; 16. h2—h3, Ld7—e6; 17. Te1—e5, Tf8—e8; 18. Dc2—e2, g7—g6; 19. Dc2—f3, Dh6—g7 (grozi Sf6—d7 z napadom na d4); 20. Tf1—e1, Te8—d8; 21. Df3—f2, Sf6—d7; 22. Te5—e7, Sd7—f8; 23. f4—f5, Dg7—f6; 24. Te7—e5, Rg8—g7; 25. Df2—g3, Sf8—d7; 26. Sc3—e2 (enostavneje je bilo f5×g6! s hitro odločitvijo, ker bi beli popolnoma razbil črno kraljevo krilo) Rg7—h8! (črni seveda ni smel vzeti trdnjave, ker bi izgubil damo); 27. Sc2—f4, Sd4×e5; 28. d4×e5, Df6—g7; 29. f5—f6, Dg7—h6; 30. h3h4 (beli naenkrat nima več pravega napada. Na e5 e6 bi sledilo g6—g5) Lc6—d7; 31. Dg3—e3 (grozi Sf4×g6 in na Dh6×h4 e5—e6!, kar pa črni lepo prepreči) d5—d4! 32. Dc3—g3, Td8—g8; 33. Sf4—d5, g6—g5! (črni pravilno igra na napad na g liniji); 34. h4—h5, g5—g6; 35. Sd5—f4, Ld7—e6; 36. Ld3—e4, Tg8—f8; 37. Dg3×g4? (to omogoči napad črnega na g liniji. Beli bi mogel tu igrati Dg3—f2 z grožnjo D×d4 in D—d2, kar bi najbrž odločilo za belega) Tf8—g8; 38. Dg4—h4, Lc6—f3! (grozi s Tg8—g4 dobiti figuro in doseže s tem odločilen napad); 39. Lc4—d5, Tg8—g4; 40. Dh4—f2, Lf3×d5; 41. Sf4×d5, Ta8—g8; 42. Sd5—e7 (beli mora dati damo za dve trdnjavi) Tg4×g2+; 43. Df2×g2, Tg8×g2+; 44. Kg1×g2, d4—d3! (bela trdnjava ne more takoj v napad in črni kmet hitro odloži); 45. Te1—e4, Dh6×h5; 46. Te4—e4, Dh5—e2+; 47. Rg2—h3, h7—h5; 48. Te4—e8+, Rh8—h7; 49. Te8—g8, Dc2—e3+; 50. Rh3—g2, Dc3—e4+; 51. Rg2—f2, Rh7—h6; 52. Tg8—g7, h5—h4 in beli se je vdal.

Zemljepisna zlogovnica

Iz naslednjih 37 zlogov sestavi devet besed s sledečim pomenom:

1. prestolnica Slovenije, 2. gora v Macedoniji, 3. postaja v Slavoniji, 4. mesto v Sloveniji, 5. gora v Macedoniji, 6. kraj na Dolenjskem, 7. kraj na Notranjskem, 8. zdravilišče v Sloveniji, 9. kraj na Štajerskem.

Blja — bo — bre — brod — ca — ča — čiči — do — iz — ja — kaj — ke — la — la — lan — lje — lju — lju — ma — mak — me — me — na — no — pi — po — re — ri — ski — sla — sla — sto — šiči — tin — trg — vo — von.

Če si izbral pravilne besede, vzemi iz vsake po dve zaporedni črki, da dobiš slovenski pregovor.

Rešitev križanke z dne 30. aprila

Vodoravno: 1. patos, 6. proso, 11. Kijev, 16. Omar, 17. era, 17a. četa, 18. ruta, 19. Lot, 20. Amas, 21. Ineni, 22. rez, 23. Irun, 25. Eva, 27. Kola, 28. sura, 30. para, 33. kolovoz, 35. idol, 37. anali, 38. teloh, 40. Erato, 42. ton, 43. Ateneč, 45. Olt, 46. rop, 47. ona, 49. Mal, 50. arjice, 52. oka, 53. mizar, 54. etapa, 56. Nepal, 57. umik, 58. Arabela, 61. pari, 63. Sula, 66. roba, 67. Rab, 69. otok, 71. Oto, 73. Rakek, 75. oves, 76. Abo, 77. roke, 78. kalo, 79. čad, 80. Aron, 81. Arosa, 82. vatel, 83. Atala.

Navpično: 1. polip, 2. Amor, 3. tat, 4. Oran, 5. seme, 6. pravo, 7. ras, 8. oči, 9. Senovo, 10. Otelo, 11. Kana, 12. Iris, 13. Jur, 14. eter, 15. vazal, 24. uran, 26. Alena, 27. koleraba, 29. udar, 31. anonom, 32. Ala, 33. kitara, 34. zelena, 35. irt, 36. Otokar, 37. atom, 38. tele, 39. hoja, 41. opal, 44. Ciper, 48. azil, 49. mak, 51. cep, 52. opat, 55. tabela, 57. Usora, 59. rokov, 60. Laval, 62. ikona, 64. utor, 65. Ares, 66. raka, 68. beda, 69. osat, 70. obol, 72. oko, 74. kot, 75. oče, 76. ara.

Vzameš vžigalico v desno roko in z njo po zraku križem-kražem potegneš, nato kapico povlajšaš med mezinem in palcem leve roke in jo pokoncu postaviš na mizo ali na prt. Tudi drugi skušajo storiti prav tako kakor ti, vendar se nikomur ne posreči. Seveda jim ne poveš, da si skrivši oslinil palec in kazalec leve roke, kjer si pomencal kapico vžigalice, naker te postala kapica vlažna in lepljiva, tako da je lahko pokoncu stala na mizi.

Samuel Johnson, ki je bil najdovetnejša glava med prosvitljenimi glavami stare Anglije, je po dolgem boju prejel od svojega založnika Millerja tole pismo: »Andrews Miller se priporoča mr. Samuelu Johnsonu, mu priloženo pošilja ostanek honorarja in hvali Boga, da nima zdaj nič več opraviti z njim.«

Johnson je odgovoril: »Samuel Johnson se priporoča mr. Andrews Millerju, potrjuje prejem honorarja in se veseli, da je ob tej priliki zvedel, da se more mr. Miller tudi za kaj Bogu zahvaliti.«

Pri očesnem zdravniku.

»Tako, gospa, zdaj mi pa poglejte naravnost v oči, prosim — in mi povejte, zakaj mi lanskega računa niste plačali?«

Z A D R U Ž I N O

Otroci pisanih smučajev pri igri.

Trma

Ce je v družini kak trmast deček ali kaka trmasta deklica, smo koj pripravljani, da nam tak otrok postane kamen sploške v družini in da nas hudo zaskrbi, kaj bo z njim. Slišati je besede staršev: »Temu bomo že trmo izbili iz glave!« — Res je, da taki otroci niso prijetna družba; vendar se upirajo in ugovarjajo in — tako si mislimo — nihče jim ne more do živga. Njih volja je železna in žilava, včasih jim je videti, da se bojujejo sami s seboj, vendar ne popustijo, ne morejo odnehati, zmeraj bodo trdili svojo, in le to se jim dozdeva tudi pravilno. Vse vzgojeslovne modrosti so kot bob ob steno.

Vzgoja trmastega otroka ni lahka, in je obupna, če si prepričan, da moraš močno otrokovo voljo zlomiti. Bolj pravilno je, da otrokovo mišljenje navajamo k dobremu in vodimo njegovo hotenje po pravem tiru. Močno narobe je, da bi trmo izbijali s šibo in palico; po takem vzgajanju postane otrok le še bolj zakrknjen, kljubovalen in zahrbtn. Ljubezen in razumevanje sta potrebni za

vodstvo takega mladega bitja, in večidel so ženske bolj pripravne za to kot očetje. Ženske pripravljajo otroku in si dajo s pametjo razložiti, zakaj le mora biti kaka zadeva vprav tako in tako in ne drugače. Večkrat se nam posreči, da otroka razumemo in mu mirno in s potrpežljivostjo dopovemo, da nima prav.

Vsak otrok je človek zase. Pododovane posebnosti otroka ne moremo kar izbrisati, njegove volje ne moremo zlomiti, ne da bi oškodovali s tem njegove duše. Tu pomagata samo pametna skrb. Ker bo otrok občutil, da ga imamo radi, nam bo tudi bolj zaupal in nam verjel, da je naše znanje in mnenje bolj pravilno kot njegovo. Trmastega otroka ne smemo skoraj nikoli dejansko tpesti; bolje je, da njegovo močno hotenje, njegovo trdno voljo naravnamo na druga pota in mu z zaupljivostjo pripomoremo do celega človeka.

Vprav trdnih ljudi z železno voljo nam v življenjskih borbah nedostaja.

Čevlji so se spuntali

Pravijo, da se v predpisih mode ni v poslednjih letih ničesar tako spremenilo, kot se je oblika čevljev. Saj smo že zdavnaj mislili, da je dokončna, idealna oblika čevljev že dosežena. Toda kraljica mode, muhasta, kakor je, je drugačnega mnenja. Leto 1939 nam je čevlje popolnoma spremenilo. Seveda s tem ni rečeno, da ne bi ženske nič več smele nositi prejšnjih čevljev. Vendar je bolj moderno, da kupiš novotarske čevlje, ki imajo debele in še bolj debele podplate. (Kdo se zmeni, da je to grdo in je noga v njih kot konjsko kopito!) Debeli podplati so iz plutovine ali iz gumija, kar je, recimo, praktično. — Najmodernejša barva športnih ženskih čevljev je naravna barva telečjega unja.

Za tako zvane popoldanske šolne seveda niso primerni debeli plutovinasti podplati, zato je jih je treba prikriti. Večidel so podplati pokriti z isto snovjo, iz katere so čevlji. Ti čevlji segajo do členka in se zavzvejujejo ob strani.

Za večerne prireditve so moderni čevlji najčudovitejših oblik, sandali, ki imajo le podplat in velikanski podplati, ki so okrašeni s kovinastimi okraski. Vse diši nekam po orientalsko. Resnično, vse traparije, kar si jih kdo izmislil v bolni domišljiji, so že prilične za modo. Ženske, ki se predpisom na slepo pokoravajo, so pa vredne obžalovanja.

O krojih, ki si jih naročiš

Ker ni skoraj dveh oseb, ki bi imeli prav enako postavo, ni čudno, če tudi kroji, ki si jih zase naročiš, niso vprav do pičice tebi primerni. Zatorej se ne smemo ravnati točno po njih, marveč jih je treba zmeraj malce spremeniti, če želimo, da nam bo obleka dobro pristojala.

Posamezne kose kroja je treba natančno pregledati, preden se spravimo k šivanju. Ko je sleherni del proučen in toliko spremenjen, kakor zahteva naša postava, sešijemo poedine dele, si jih pomerimo in šele nato urežemo blago.

Posameznih delov pa ne smemo popravljati kar tjavanđan, ampak samo na tistih mestih, ki so na risbi posebej zaznamenovani. Če je treba obleko, na primer, večjo napraviti, je treba kroj natančno na določeni črti prerezati, nakar moramo poedine dele toliko oddaljiti drugega od drugega, kolikor je potrebno za našo mero. V nastalo vrzel prilepimo potrebno velikost papirja. Če pa je treba kroj zmanjšati, pa na določenih mestih

papirnati kroj zapognemo, nakar gubo zlepiamo ali z bučkami pritrđimo. Na risbi vidiš, kako moreš kroj povečati ali zmanjšati. Na št. 1 je sprednji del; na št. 2 je hrbet; na št. 3 je rokav; na št. 4 gladko krilo in na št. 5 zvončasto krilo. Pri tem krilu je sprememba precej težka.

Devet desetih naše srče temelji samo na zdravju. — Schopenhauer.

Nov način konserviranja živil. Učiteljica na državni kuharski šoli v Stockholmu Ubba Virgino, je napravila važno odkritje, ki bo omogočilo v konservah ohraniti do 92 odstotkov vitamina C. Namesto dosedanjih konservirajočih pripomočkov uporablja Virginova raztaljeni parafin, v katerega polaga sadje, zelenjavo itd. Po najboljših dosedanjih konservirajočih načinih je bilo mogoče ohraniti kvečkemu 50 odstotkov vitamina C. Virginova je učenka slovitega profesorja kemije na vseučilišču v Stockholmu in nagrajenca z Noblovo nagrado Euler-Chelpina.

Kožuhe in kožuho v časopisni papir

Hvala Bogu, da je že toliko toplo, da moremo dati kožuhe in krzno s seboj. Vendar ni, da bi jih kar tako obesili v omaro ali kam na obešalnik, ampak treba je ravnati z njim jako varno, da jih ohranimo za več let, saj je kožuho tako draga, da si je ne moremo kupiti kar vsako drugo leto. Ravnati se moramo po posebnih pravilih.

Predvsem ne smemo kožuho nikoli krtačiti, tudi z najmekkejšo krtačo ne. Če hočemo kožuho temeljito izčistiti, jo dajmo s trsovo palčko iztrpavati. To kožuho ni nič škodi, toda ne smemo pa točiti po njej, po dlaki, z navadnim iztepačem, ker se dlaka zamota med posamezne šibe in se izpulji, da nastanejo v kožuho prazne lise, ki jih ni moči nikdar popraviti.

Kožuhovina svetle barve je konec zime že zamazane in motne barve. Lahko jo sami očistimo. Položimo jo gladko na mizo in jo drgnemo z otrobi, ki so se namakali v vroči vodi. Nato jo s krpo osušimo. Potem kožuho drgnemo s suhim otrobi. Slednjič jo iztepravamo, dokler ni popolnoma osušena.

Kožuhovina je najbolje spravljena tako, da jo damo v velike škrdelje, da ne pridejo molji do nje. Sicer bi jo morali dati v lesene zaboje, kamor ne pride prah, potresti z naftalinom in zaviti v časopisni papir. Časopisni papir je splošno izvrstno sredstvo zoper molje.

Pokrivalo iz črne tančice s pičkici, cvetjem in črnim pajčolanom.

Skrili pomladanski sovražniki

Na sprehojih je treba paziti na otroke, ko trga cvetice in jih brez misli vtikajo v usta in žvečijo. Potem pa imajo v rokah kos kruha ali kako drugo jestvino. V obeh primerih morejo zaiti sokovi cvetlice in rastlin v telo, kjer povzročajo manj ali bolj nevarno zastrupljenje, ki se javlja z bljuvanjem, drisko in drugimi boleznimi.

Predvsem je treba paziti pri šmarnicah; cvet in stebelce vsebujeta gremko snov, ki povzroča zastrupljenje. Prav tako strupen je regrat, mleček, zlatica, narcisa itd. Zatorej ne devajmo v usta nobenih rastlin!

Toplomer v domači lekarni

V domačo lekarno spada tudi toplomer. Če se živo srebro dvigne do 37,5 stopinj, je še vse v redu. In če se dvigne še više, do 38 stopinj, ne moremo še nič govoriti o kakih nevarnostih, pač pa o povečani temperaturi. Šele tedaj govori zdravnik o vročini in takrat je tudi potrebno, da ga pokličemo. — Važno je, da merimo vročino dopoldne ob devetih in popoldne ob petih in da si zapišemo število stopinj in čas merjenja in to pokažemo zdravniku, ko pride. Nevarno je, če smo sami v vlogi zdravnika; nevarno je tudi, da pokažemo vznemirjenje. Bolniku je treba od misli na bolezen odvračati, svoje lastne skrbi prikriti in rajši poskrbeti za to, da zdravnik brž pride.

Knjige

Knjige so kakor otroci: lepo je treba ravnati z njimi.

Preveč vlage ne prenesejo in suhe vročine tudi ne. Ljubitelji knjig jih goji in pazi nanje prav tako vestno, kakor pianist na svoj klavir. Klavir ne postaviš k oknu in še manj k peči. Dognali so, da knjigam tudi v omarah ni nič všeč. Najrajši so na policah, ki imajo hrbet. Police pa naj bodo ob notranjih stenah.

Mislimo, da usnjati vezavi ni noben sovražnik kos. A vprav ta vezava je jako občutljiva za vlago in vročino in sonce. Od suhe vročine postane usnje krhko in se začne drobiti. Zato pa so usnjati hrblji tolikrat razcefrani.

Nov grah na pariški način

Duši do mehkega v malo vode nov, svež grah s 3 do 5 šalotkami skupaj. Čim je grah mehak, osoli, dodaj malo sladkorja in košček presnega masla in slednjič potresi z malce moke. Zraven daš na mizo prekajen goveji jezik. — Če pomešamo in dušimo na ta način grah, korenje, beluš in cvetačo, dobimo zmešano zelenjavo, ki je po vsem svetu znana z imenom »lipska zmes«.

Skrbite za redno stolic.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Šp. br. 999 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Telečji zrezki v gobovi omaki

To jed, ki je zlasti primerna za kake slovesne prilike, je moči izlahka prirediti in bo zmeraj pohvaljena.

Potrebujete: pusto teletino, jajca, drobtine, gobe, smetano, presno maslo in moko.

Gobe očistiš tako, da jim odrežeš stebel in jih v slani vodi z mehko ščetko dobro operesh. Nato jih s krpo osušiš, jih razpoloviš in zarumeniš v ponvi na presnem maslu. V ponvi še prekuhaš smetano, doliješ malo vode in s tem obliješ gobe.

Teletino razrežeš na zreske, jih malo polotičesh, povajš v jajcih in drobtinah in opečeš na obeh straneh. V kozici narediš iz vode in smetane omako. Zrezke daš z gobami vred v skledo, poliješ z omako in dušiš do mehkega na posodi z vrelo vodo. — Lahko pa dušiš tudi v pečici v lončeni posodi za peko. Dušiš pol ure.

Modrosti iz starih kuharskih knjig

Čeprav so današnje ženske jako moderne in prosvetljene, vendar rade uporabljajo v gospodinjstvih in kuharskih opravkih navodila, ki so se še njih babice okoriščale z njimi.

Dandanašnja dekleta se prav tako učijo kuhe in vseh drugih gospodinjstvih del, kakor dekleta iz časov, ko je bilo gospodinjstvo edini poklic žensk. Le s to razliko: da zna moderna ženska mimo svojega poklica izvrševati tudi še vse gospodinjstvske opravke.

Izobrazba, ki jo prejmejo mlada dekleta, ne vsebuje samo tega, kako je treba razna jedila pripravljati, marveč tudi, kako je treba pravilno servirati. Zlasti so pa važne tiste podrobne malenkosti, ki nas obvarujejo marsikakih neprilic v kuhinji in gospodinjstvu.

Kakor so te stvari res preproste na prvi pogled, pa je vendarle jako važno, da jih poznamo. Samo po sebi umevno je, da je treba moko in tudi sladkorni popr h pred uporabo presejati, da ju je moči pravilno razporejati. Zunanji videz in okus jedi največkrat zavisita od takih malenkosti, ki se dozdevajo brezpomembne. Lešniki, na primer, bodo imeli okus po mandeljnih, če jih pred uporabo v pečici opravimo in jih nato s krpo popolnoma oluščimo. Vsakovrstne, majhne skrivnosti obdajajo tudi rozine in ocvebe, če nečemo, da se ne bodo pogrezile na dno in ondi obstale. Brez dvoma je potrebno, da rozine dobro operemo, jih popolnoma osušimo in jih nato malce povajamo v moki. Tako jih je lažje razporediti in so tudi bolj izdatne. Preizkušene kuharice tudi vedo, da je treba rozine dati šele na koncu v testo, da ima potem dotični šartelj lepo, svetlo barvo in da ne postane rjav.

Tudi tega, da je čokoladna torta včasih tako »špehatac«, je kriva le neka malenkostna nerodnost. Čokolada ne smemo nastrgati, marveč le segreti in potem je treba vse dodatke med mešanjem dostavljati. Tudi za pitno čokolado moramo dati čokolado samo v toplo mleko in pustiti, da se počasi raztaja. Tako postane bolj okusna, bolj gostljata in tudi lepše barve, kakor pa, če jo nastrgamo. Če uporabljajš namesto čokolade rajši kakao, ga smeš raztopiti samo v topli tekočini.

K poglavitnim navodilom spada tudi dejstvo, da je treba rumenjake, za pripravljane vsakovrstnih močnatih jedi, najprej pomešati s sladkorjem in potrebno maščobo, in dokler ni ta zmes enakomerna in gostljata, ne smemo primešati nobenih drugih dodatkov.

Brez težav

Nadevani rogljiči

Dobro zamešaj 50 dkg moke, 20 dkg presnega masla in 6 dkg sladkorja in dodaj jajce, 3 rumenjake, 3 dkg kvasa (ki ga v mleku razmehčaš) in ščepec soli; iz tega narediš testo (dokler se izlahka ne odloči z deske). Pusti nato, da testo 10 minut počiva. Potem razdeliš testo na majhne kepe po 5 dkg težke, te razvaljaš, napolniš z orehovim nadevom, zviješ in na obeh koncih zapogneš. Rogljjiče dvakrat namažeš z jajcem in jih počasi pečeš.

Z blagom prevlečena stara, nato pa kar nova omara.

Pomladanska juha

Vzameš liste raznih pomladanskih zeljš, kot regrata, kopriv, peteršilja itd in jih sesekljaš. Potem narediš prežganje iz 50 g masti in 2 žlice moke, dodaš zeljša, naliješ 1 l vode, osoliš in kuhaš do mehkega. Slednjič razvrklaš v mleku rumenjaka in daš v juho.

Naš domači zdravnik

I. G. K.: Operacija je bila nujna. Za šport takih operacij ne delamo. Brez dvoma je zdravnik, preden se je odločil za operacijo, točno preiskal tudi leve ledvice in ugotovil, da so zdrave, sicer ne bi bil odstranil desnih. V tem mu delate krivico. Nadloga se je morala pojaviti šele po operaciji. Iz opisanih znakov se ne morete sklepati, da so ledvice res resno bolne. Svetujem vam, da greste na pregled k operaterju samem, ker vas najbolje pozna. Ne poznam nobenega primera, ki bi mu vcepili ledvice na ta način, kakor vi opisujete. Vendar pa vam zaradi tega ni treba obupavati. Zaradi prehrane naj odloži zdravnik sam, ker imate poleg tega še črevesni in želodčni katar. Kravovo blato izvira lahko od črevesne pike. Ni potrebno, da bi morali imeti zlato žilo, čeprav ponavadi črevesna pika spremlja zlato žilo.

»Sumljiva bolezen.« Kako bi zdravili svojo 52 letno ženo? Čišča je prenehala pred desetimi meseci. Pogosto jo muči vročina, ki se menjava z mrazom. Nadleguje jo kašelj z izmečki. Ponoči se poti, iztreblja se redno.

Menim, da so težave v zvezi z nastopivšo mreno. To je nekaj naravnega in se ne da preprečiti. Mogoče pa je to nekoliko zavlačevati. Vendar pa s tem živčevje bolj obremenimo kakor pa mena sama. Potrebno pa je, da smo čuječi, ker se v zvezi s tem pojavljajo v tej dobi prav rade še druge nadloge. Zato priporočam, da gre k zdravniku, ki bo preiskal zlasti pljuča in pa ugotovil, ali se morda ni pojavila pri njej golša. Če ne bo najti ničesar, naj se v splošnem ravna po temle: Večkrat naj se koplje v mlačni smrekovi kopeli. Potrebna zdravila za pomirjenje ji bo napisal zdravnik. Hrano pa naj uživa predvsem rastlinsko, da si ne nabere preveč masti. Sprizniti pa se mora z dejstvom, da temu nobena ne uide in da te težave minejo pri nekaterih preji, pri drugih pozneje.

A. B. Lj.: Prav, da skrbite in ste pozorni. Površnost se v takih primerih dostikrat hudo mašuje. Če vam je po večkratnem pregledu zdravnik povedal, da ni več nevarnosti, mu verujte. Če pa ste izcedek opazili šele zadnje dni, poiđite ponovno k zdravniku.

K. P. J.: Pojav, ki ga opazite redno, preden nastopi čišča, in ki vas vznemirja, da ne bi bili morda sposobni za zakonski stan, naj vam ne dela skrbi. Zaradi tega, pri vas skoraj naravnega pojava, boste lahko prav srečna žena in mati.

G. B. Lj.: Če si nečak obrije glavo, nič ne škodi to njegovemu lasišču. V tem stanju, v kakršnem je, je to še priporočljivo.

K. T. C.: Lansko leto ste imeli paratifus. Imeli ste hudo obložen jezik. Od takrat pa se vam jezik noče očistiti več. Sedem let vas muči zapeka. Iztrebljate se samo s pomočjo zdravil za odvajanje. Nekaj časa vam je pomagala Franco-Jožefova grenčica, zdaj pa tudi ta ne več. Poskusili ste s Hersanovim čajem. Po tem pa vas žene. Imate tudi nekoliko zvišano temperaturo, t. j. do 37°C.

Obložen jezik opazimo pri boleznih prebavil, zlasti želodca. Tudi pri vas prebava ni, kakor bi morala biti. Človek potrebuje določen čas, v katerem prehodi prebavljena hrana debelo črevo. Če je ta čas podaljšan, nastopi stanje, ki ga imenujemo zapeka. Zaradi dolgega zadržavanja blata v črevesu, se blato močno izsuši. Iztrebljanje je potem težko. Vzrok tej nadlogi pa so različni. Največkrat je krivo to, da iz tega ali onega vzroka zanemarimo dražljaj, ki se pojavi, ko se nabere blato v danki. Črevo se na pritisk blata potem navadi. Ščasoma sploh ne zaznavamo več dražljajev. Zapeka je tu. Ljudje si skušajo potem pomagati z zdravili za odvajanje, ki se ponavadi zelo močna. Teh zdravil se polagoma tako navadijo, da se brez njih sploh ne iztrebljajo več. Izkušenj vemo, da nekatera hranila pospešujejo premikanje hrane skozi črevesje. Jedilni list takih bolnikov mora predvsem vsebovati taka jedila. Vam bi priporočal tole: Na tešče kozarec hladne vode ali glatine (rogaška, radenska), ali sadni sok s tremi žlicami mlečnega sladkorja. Zajtrk: Bela kava, ržen kruh, surovo maslo, med, marmelada. Predjužnik: Sadje ali kisel mleko. Jourgurt. Kosilo: Postna juha (iz fižola, leče, graha), kuhane ribe, solata, ohrovt, gobe, zelje, majhen košček mesa, surovo sadje ali pa kompot. Zraven pijte cviček, kisel vodo, sadni sok. Južina: Kakor zjutraj, večerja podobna kosilu. Če ne bi bilo s to prehrano uspeha, si pomagajte z lahкими odvajalnimi sredstvi. Vzemite jih redno ob določenem času, ker se morate navaditi na to, da se redno dnevno ob določenem času iztrebljate. Šele ko boste to dosegli, polagoma zmanjšujte količino odvajalnega sredstva, tako da polagoma preide do tega, da se boste iztrebljali brez zdravil.

C. K.: V svoji nadlogi se ravnaite točno po navodilih zdravnika, ki vas zdravi. Ubogajte, če

smatra za potrebno, da se zdravite še naprej. Vem, da je hudo, prav tako za bolnika, kakor za zdravnika. Vendar potrpežljivosti ne smete izgubiti, ker bi se lahko to pozneje hudo maševalo. V tej dobi ni toliko nevarnosti za okuženje. Najbolje ve zdravnik, ki vas zdravi. Vprašajte še njega.

K. K. Sv. P. M.: Po dolgem čitanju ali pisanju vas zaženejo boleti oči in se vam blešči kljub temu, da sicer dobro vidite. Šli ste k izprašenemu optiku, ki je ugotovil, da so sicer oči zdrave, le levo je nekoliko slabše od desnega. Svetovaj vam je naočnike, ki naj bi jih nosili pri učenju. Menite, da je nadloga v zvezi s prehladom. Naočnikov ne bi radi nosili, zato želite vedeti, ali bi se bilo mogoče temu izogniti.

Zares se čudim, kako more mlada, moderna izobraženka biti tako neprevidna in tako malo ceniti tak dar božji, kakor so oči, da stopi do laika in ga vpraša za svet, namesto da bi se obrnila na zdravnika-strokovnjaka. Dandanes so

že redki očanci in stare matere, ki izbirajo naočnike kar na stojnici. Pa to je še nekako razumljivo. Da pa ne ve izobraženka, ki sicer pozna vseh 99 vrst pudrov in krem, kam naj se obrne, mi je popolnoma nerazumljivo. Obrnite se vendar na strokovnjaka Lepota ne bo zaradi tega prav nič trpela, če vam predpiše naočnike.

K. J. St. V.: Kako bi odpravili bolečine v križu? Kadar telovadite ali pa če se nagnete preveč naprej ali nazaj, vse v križu tako zaboli, da se komaj vzravnote. To traja že od lanske jeseni, ko ste ves dan cepili drva.

Menim, da prav in koristno napravite, če greeote do zdravnika. Potrebna bo tudi rentgenološka slika. Sumim namreč, da imate poškodovano hrbtenico.

P. S. Jj.: Pri svojem osemletnem sinu ne morete odpraviti garji. Poskušali ste že z različnimi mažami, in jih le za nekaj časa pregnali. Pojavljajo pa se vedno iznova. Ker kljub ponovnim poizkusom z mazili niste uspeli, bi vam svetoval, da pošljete sina v bolnišnico, kjer bo odredil radikalno zdravljenje, če vam je to po navodilih zdravnika doma nemogoče. Skušajte tudi dognati, kje je izvor (morda v šoli).

Pravni nasveti

Amnestija. K. A. — Vprašate, na koga se naša zadnja amnestija? — Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objavljati v celoti amnestijskih ukazov. Zato bo najbolje, da sami preberete navedene ukaze, ki so bili objavljeni v »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine. Tako sta bila objavljena »Ukaz o splošni amnestiji za monopolna kazniva dejanja« v 98. številki »Službenega lista« z dne 7. decembra 1938 leta. V 25. številki »Službenega lista« z dne 29. marca 1939 pa je objavljen »Ukaz o obli amnestiji za kazniva dejanja, za katerih preiskavo in razsojo so pristojna oblastva občne uprave«.

Potrdilo o dobrovoljski službi. J. H. — Potrdilo o priznanju dobrovoljskih svojstev je izdalo ministrstvo za vojsko in mornarico. Prosilec je moral pač dokazati, da je vstopil med vojsko potovoljno v srbsko ali črnogorsko vojsko do vstopa 5. decembra 1918 in ostal v vojaški dolžnosti do demobilizacije. Pravico do državnih obveznih vojnih dobrovoljcem namesto agrarne zemlje, imajo dobrovoljci, katerim je bilo dobrovoljsko svojstvo priznano s potrdilom ministrstva za vojsko in mornarico do 8. decembra 1938, ki pa zemlje še niso dobili; ki so dobili zemljo, a so opreženi naselitve po čl. 5. zakona o dobrovoljcih; ki so dobili zemljo, a se v zakonskem roku niso naselili.

Gradbeno dovoljenje za novo hišo. M. K. L. — V vsakem primeru si morate izposlovati gradbeno dovoljenje za gradbo nove hiše. To velja tudi tedaj, ako gradite hišo na mestu, kjer stoji stara hiša.

Nadležna mačka. P. J. K. — Če vam sosedova mačka dela nadlego na vrtu, opozorite sosedu, naj jo zavaruje. Če to ne bo pomagalo, lahko tudi kaj na vrtu natanite, da vsiljivega gosta ne bo več nazaj.

RADENSKO KOPALISCE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopalisce v Jugoslaviji
zdravi z uspehom boleznii srca, ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez.

Cenena pavšalna zdraviljenja! — Maj, junij 10 dni 750 — dinarjev. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopalji in zdraviliške takse).

Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Putniku ali naravnost od uprave kopalisce

SLATINA RADENCI

Odpoved službe trgovskemu nameščencu. — M. G. C. — Dne 1. januarja t. l. ste bili sprejeti kot poslovodja za vodstvo podjetja. Dne 15. marca pa so vas brez razloga odpustili in vam izplačali 6 tedensko plačo vnaprej. Mnenja ste, da bi se vam bila morala služba odpovedati na tri mesece in to samo na koncu četrtletja. Vprašate, ali službodajalec lahko tožite za razliko na plači in pri katerem sodišču? § 332. obrtnega zakona predpisuje, da smeta službodajalec in službonajemnik službeno razmerje razdreti s pretekom vsakega koledarskega četrtletja po predhodni 6 tedenski odpovedi, če ni dogovorjeno drugače, ali če ni krajevne običaja, ugodnejšega za službonajemnika. Po dovršenih petih letih službe znaša odpovedni rok tri mesece. Službodajalec bi vam torej moral odpovedati že 15. februarja za konec marca. Službene odpovedi za konec aprila torej

niste bili dolžni vzeti na znanje, ampak bi bilo pravilno, da se vam sedaj odpove 15. maja za konec junija. Če ste bili brez tehtnega razloga predčasno odpušteni, imate pravico zahtevati odškodnino. Tožbo bi bilo vložiti pri sodišču, ki je pristojno za službodajalca.

Nepredpisana parcela. V. B. J. — Pred 14 leti ste prevzeli od očeta posestvo. Sedaj ste ugotovili, da ni bila takrat na vas prepisana ena parcela v sosednji občini, dasi ste to parcelo tudi uživali in plačevali davek od nje. Oče je med tem umrl. Parcelo bi radi prodali, pa je še prepisana na očeta. — Zaradi te parcele, ki je še vedno last pokojnega očeta se bo morala vršiti zapuščinska razprava. Če boste nasproti sodedičem mogli dokazati, da vam je oče izročil vse posestvo in da sedaj sporne parcele ni izvezl, bodo sodediči najbrž brez pravde pristali na to, da se ta parcela v zapuščinskem postopanju vam prisodi in na vas prepíše. Sicer boste morali svojo pravico uveljaviti s tožbo. Lahko se pa sodediči tudi drugače poravnate.

Dva vojna invalida. S. T. R. Bolezenski invalidi imajo po sedanjih invalidih uredbi pravico do invalidnine, v kolikor njihov pridobitna nesposobnost dosega vsaj 20 odstotkov. Napravite prijavo po § 69 invalidske uredbe (ki jo upoglejte na občini) na pristojno okrožno sodišče v Celje.

Zastarel dolg. N. N. — V letu 1904 dano posojilo je po preteku 30 let zastaralo. To zastaranje pa je bilo prekinjeno, če je dolžnik pred potekom zastaralne dobe ta dolg izrecno ali molče priznal. Za predvojnih 2000 K lahko sedaj zahtevate le 5000 din. Obresti pa zastarajo že za 3 leta.

Odpravnina za nezakonskega otroka. P. T. G. Nezakonski oče lahko plača s poravnavo, ki jo mora odobriti za nedoletnega otroka varstveno sodišče, enkratno odpravnino za dolžno preživnino svojemu otroku. Če bi se pa kasneje izkazalo, da ta odpravnina ni bila zadostna za otrokove potrebe, ima otrok še vedno pravico, da zahteva nadaljno preživnino od očeta. Kot otrokova varuhinja stavite tak predlog pri varstvenem sodišču, ki bo o tem po izvršenih poizvedbah odločalo.

Posmrtnina za otroke ločencev. J. F. L. — Če se ločena žena in mož ne moreta z družveno upravo sporazumeti, kdo bo izmed zakoncev prejel posmrtnino po smrti otrok, potem morate pač izposlovati odločbo sodišča, komu da se dajo otroci: ali materi ali očetu. Tistemu bi po našem mnenju pripadala posmrtnina. Lahko pa kot društveni član predlagate za vaš primer potrebno spopolnitev društvenih pravil, da bo za vas in vse druge slične primere v bodoče vsak spor izključen.

Zelezniški sprevodnik. F. V. — Po veljačih predpisih in praksi ni mogoče, da bi bil prosilec takoj sprejet za sprevodnika. Prosilec naj se zgleda najprej pri najbližjem progovnem mojstru o odnosu pri šefu bližnje progovne sekcije in naj prosí za službo sezonskega delavca. Ko bo že v službi, se bo v prostem času lahko pripravljval na strokovni ali vsaj uporabnostni izpit. Šele po položitvi izpita more biti sprejet za vršenje stalne službe, n. pr. pri prometu itd. Samo na opisan način more po položitvi nadaljnjih strokovnih izpitov prosilec postati sprevodnik, ako ima potrebno šolsko kvalifikacijo, t. j. vsaj dva razreda srednje šole ali nje enake strokovne šole, ali pa vsaj dovršeno osnovno šolo (za zvančnika II. kategorije). Za sprejem v finančno službo naj prosilec vloží prošnjo pri finančni direkciji; za sprejem v policijsko službo pa pri banovini.

Izročitev posestva in plačevanje davka. I. G. — Oče namerava izročiti posestvo sinu tako, da si do smrti pridrži gospodarstvo. Kdo bo dolžan plačevati davek. Ali bodo po očetovi smrti ostali otroci lahko kaj zahtevali. — Davek obremenja zemljišče. Plačevati ga mora oni, ki uporablja zemljišče kot svoje. Če pa gre za užitek, pa uživalec. V vašem primeru bo oče uživalec posestva in bo pač on dolžan plačevati davek. Svetujemo, da ostalim otrokom izgovori primerne deleže, da ne bodo ob njegoví smrti pričeli tožariti prevzemnika zaradi izplačila dolžnega deleža. Isto velja tudi za hčerko, ki ima službo. Koliko bi bilo primerno, je odvisno od vrednosti posestva. Morda se otroci sami sporazumejo z očetom in napravijo pogodbo pri notarju.

Stavbišče v okolici premogovnika. N. C. — O gradbah v okolici rudnika, kakor o vseh ostalih, odloča gradbena oblast. Če gradbeno oblastvo smatra, da je na mestu, kjer ste kupili stavbišče, nevarno graditi, vam ne bo izdalo gradbenega dovoljenja. Zato mora v dvomljivih primerih zaslišati strokovnjake. Po rudarskem zakonu lastnik rudnika tedaj ne odgovarja za poškodbe na zgradbah in drugih napravah v okolišu rudniškega revirja, če so bile postavljene brez obvestitvenega dovoljenja.

Dolžnik v Ameriki. J. K. — Ako ima vaš dolžnik, ki živi v Severni Ameriki, pri nas kakšno imovino, ga lahko tožite na plačilo pri domačem sodišču, v čigar območju je njegova imovina. Če pa tega nima, bi ga pač morali tožiti v Ameriki. V to svrhu bi morali v Ameriki poiskati zastopnika. Zdi se nam pa, da bi se vam takšna tožba ne izplačala, ker bi imeli ogromne stroške.

»Mojster v tovarni.« F. G. — Odgovor smo objavili v nedeljo, dne 23. aprila 1939 pod »Nadure G. L.«

Drevje ob meji. Z. N. — Nikjer ni predpisano, koliko metrov proč od meje sme sosed zasadi drevje. Zasadi ga naj pač tako, da ne bodo veje in korenine silile v tuje zemljišče, ker jih v tem primeru sosed lahko odseka.

Vrtnarski nasveti

K. M. M. — Imate azelejo, ki vam je lansko leto cvetela, letos pa ne. Radi bi vedeli, kdaj se presajajo in kam z njimi čez poletje. Gotovo ste azelejo šele lansko leto kupili od vrtnarja, kjer so jo v rastlinjaku prisilili k obilnem cvetenju. Zato vam tudi letos ni tako cvetela. Presadite jo v dobro gozdno in listno zemljo, postavite jo čez leto na vrt v senčno lego, da požene popke.

Kdaj se vzame odcvetele hijacinte in tulpe iz zemlje in kaj naj sadite na njih mesto, da vam bo cvetelo vse leto. Radi bi imeli trajnice.

Čebulice hijacint in tulp vzamemo iz zemlje, ko so se dobora pozorile in prične listje rumeneti. Čebulice posušimo v senci in jih hranimo preko zime na suhem prostoru. Na isti gredi ni praktično imeti trajnice in tulpe, najbolje naredite, če sadite preko poletja lepe enoletnice, ki vam bodo cvetele vse leto. To so, verberna, tagetes, cinije, petunije, strožniki, astre itd.

Glede potonk, ki vam že več let ne cveto, je vprašanje dokaj nejasno.

Potonka sicer raste v vsaki zemlji, ljubi pa dobro, težjo prst. Spomladi jo zalivamo z gnojico. Če potonka bujno raste in razvija samo liste, poizkusite z enkratnim presajanjem. Je res, da je treba »roženkravtu« potrgati cvetje?

Nekateri imajo sicer to navado, da potrgajo popke, češ da drugače rastlina preveč oslabi, kar pa ne drži posebno.

Kako uničiti mravlje na vrtnicah? Mravljev na vrtnicah ni potreba prav nič uničevati. Pokončajte in zatrite le listne uši, ki so na njih in služijo mravljam za »domače kravice«. Sok, ki ga izločujejo, je namreč posebna slaščica za mravlje, ki kar v procesiji romajo na tako rastlino.

Ušive vejice pomakajte v mešanico 2% raztopine tobakovega izvlečka in 2% raztopine mila. Ker se pa uši hitro množe, morate to storiti tekom poletja večkrat. Listne uši zatro vrtnicam popolnoma rast.

Mravlje v vrtu lahko poparite ali pa jim nastavite mešanico medu in pelike ali mešanico enakih delov sladkorja, boraksa in moke. Dalje bi radi vedeli, kakšen rože naj posadite na balkon z vročim popoldanskim soncem.

Vse poletne cvetice preneso popoldansko sonce, a najbolj vam bodo uspevale petunije, pelargonije, kapucini, lobelija itd., le zalivati jih morate pridno.

Kmetijski nasveti

Njiva, zasenčena po smrekah. A. Z. B. — Na spodnji strani vaše njive rastejo na sosedovem svetu smreke, nasajene pred kakimi 40 leti, ki tako zasenčujejo vaš svet, da na njem ne more ničesar rasti. Tudi korenine segajo skoraj do sredine njive. Pod smrekami raste sam mah. Sosed jih noče posekati, ker vam nagaja in hoče, da mu to njivo prodaste, četudi ima sam veliko posest. Kako bi to njivo obdelali, da bi imeli kaj krme na njej? — Na od smrek zasenčenem svetu ne more pač ničesar rasti, ker brez sonca ni življenja. In četudi kaj pod njimi zraste, je malo vredno. Zato je škoda kaj tamkaj selati, dokler delajo smreke senco. Toda nekoliko si vendar lahko pomagate, da pridete do sonca. Po državnem zakonu sega meja zemljišč od vrha zemlje navpično navzgor in enako navzdol v globino brez konca. In vse, kar v tem prostoru raste, je last tistega, čigar je zemljišče. Torej imate vi pravico čez smrekove veje, ki segajo nad vaš svet, kakor tudi čez korenine tujeja drevja, ki poganjajo v vašo zemljo. Vi torej svojo zemljo lahko prekopate tako globoko, kakor hočete, četudi pri tem posekate korenine tujeja drevja. Ravno tako lahko obsekate veje sosedovega drevja, če rastejo čez vaš svet. Vendar vam svetujemo, da najprej pozovete sosedu pred pričami ali s priporočenim pismom, da sam obseka veje, ki zasenčujejo vašo zemljo, ter ga opozorite, da boste sicer sami to storili. Šele če sosed tega ne bo storil v določenem roku, smete sami to izvršiti. Njivo pa globoko prekopajte in uničite korenine, ki črpaajo hrano iz vaše zemlje, ter jo potem zasejte s kako primerno travno mešanico. Seveda prej jo morate dobro zagnojiti, če hočete, da bo na njej kaj uspevalo.

Zitni molj. V. I. K. — V shrambi za žito imate že nekaj let žitnega molja. Meseca majnika se prikažejo metuljčki, ki kmalu zginejo; jeseni se pa pojavijo drobni 1 cm dolgi beli črvčki, ki razjedajo žito. Čez zimo se pa skrivajo da se potem spomladi spet pojavijo metuljčki. Kako jih je zatirati? — Na slično vprašanje smo odgovorili na tem mestu v nedeljskem »Slovenecu« od 23. apr. letos. Tam dobite vsa potrebna pojasnila za zatiranje tega škodljivca. Zdej maja meseca je najprikladnejši čas za to, ker v tej dobi lahko polovite največ metuljkov tega molja in zatrete zalego.

Tobačni izvleček se strdi. I. D. B. — Tobačni izvleček kupujete po 5 kg skupaj. Ker ga ne porabite vsega naenkrat, se vam oni, ki ostane v kanti, kmalu strdi, da ni več uporabljiv. Kako bi to preprečili? — Tobačni izvleček se strdi, ker izpuhti iz njega voda. To preprečite, če ga iz kante prelivate v steklenice, ki jih dobro zamazate, da ne pride zrak do njega, ter jih shranite v temnem hladnem prostoru. Že strjen tobačni izvleček pa raztopite s toplo vodo, toda ne z vrelo, sicer izpuhte iz njega učinkovite snovi.

Fižol ne škoduje doječim svinjam. A. N. F. — Zelite vedeti, če škoduje fižol svinjam z mladiči. — Stročnata krmila, in tudi fižol, ugodno učinkujejo na mlečnost svinj, ki po njem dobe več in bolj tečnega mleka. Vendar brijim svinjam ga ni dobro pokladati, ker se po njem preveč debele, medtem ko se mladiči v njih slabše razvijajo. Fižol pa morate pokladati kuhanega in pomešanega skupaj z drugo krmo. Tudi preveč na dan in glavno ni koristno. Najbolje bo četrtil kilograma kuhanega in zmešanega z oblogo in s koruzno moko.

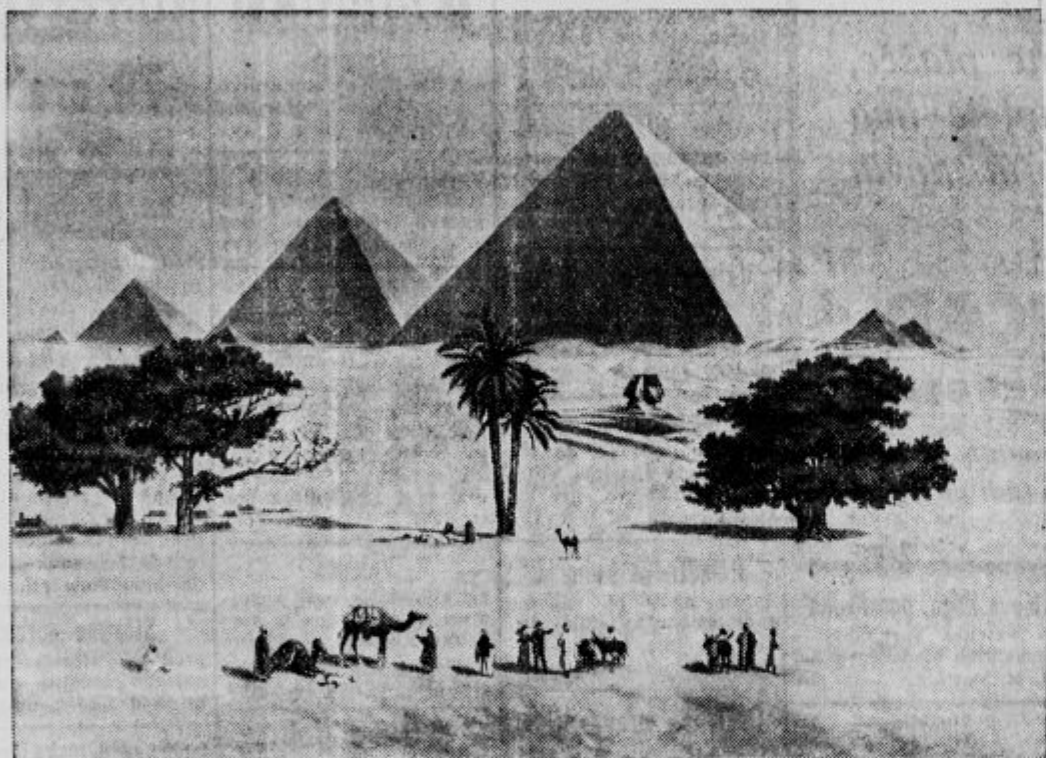
Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Zahtevajte povsod naš list!

ODREZITE
„SLOVENEČ SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.
„Slovenec“ 7. maja 1939

Grobovi egiptovskih faraonov

Uganka, kako so armade sužnjev gradile te velikanske stavbe - brez škripcev

Vrsta piramid pri mestu Gizeh v Egiptu. Pred piramidami — stinja.

Odkar so evropski znanstveniki ugledali v Nilovi deželji sredi puščavskega peska mogočne piramide, so jih te stavbe živo zanimalo. Cela vrsta vprašanj se je odkrila zaradi njihove notranjosti, prav tako zagonetna in v marsičem še nepojasnjena na pa je njihova zunanost. Najstarejša med njimi je spodaj po vsaki strani dolga 222 m in visoka 242 m. Največja pa je po vsem svetu znana Keopsova piramida, ki je spodaj po vsaki strani dolga 240 m, visoka pa 151 m. Zgodovinarje zlasti zanima, kako so Egiptčani gradili tako visoke stavbe, ki so zgrajene iz težkih, lepo obdelanih granitnih kosov, ko še niso poznali nobenih modernih pripomočkov, s katerimi bi mogli tako težke skale dvigati v te višine.

Grški zgodovinar Herodot pripoveduje, da je n. pr. pri gradnji slavne Keopsove piramide bilo stalno zaposlenih sto tisoč delavcev in da so na vsake tri mesece vso to trumo delavcev zamenjali z novimi. Najnovejša raziskavanja egiptovske zgodovine pa so pokazala, da so ti podatki malo verjetni in da je Herodot v poveličevanju egiptovske veličine šel nekoliko predaleč. V času, ko je faraonski Egipt gradil take velikanske stavbe, je bil gotovo vesela tedanjega sveta, pa kljub temu ni mogel razpolagati s tako velikim številom delavstva, čeprav so bile pri teh delih zaposlene, večinoma množice podjarmljenih narodov kot sužnji. V okolici piramid so poleg tega odkrili tudi ostanke delavskih barak, ki kažejo, da so mogle sprejeti le kakih štiri tisoč delavcev. Čas za največje delo pri gradnji je bil edino v dobi najvišjih poplav Nila, ker v dobi, ko je Nil upadel, so morale te množice sužnjev obdelovati polja in le takrat, ko je Nil pokrival rodovitna polja, so

mogli faraoni poslati k piramidam do sto tisoč delavcev.

Najtežje vprašanje pa je bilo, kje dobiti dovolj primernega gradbenega materiala, ker v svetu v neposredni bližini take množine kamena ni bilo mogoče dobiti, ne v dobi faraonov in kakor ga tudi danes ni. Tu je namreč le pesek, iz katerega so dobivali le material za vrhno, gladko plast piramid. Granitne skale, ki so glaven element piramid, pa so morali prevažati zelo od daleč, verjetno iz Assuana. Samo prevoz teh skal je zahteval skoraj toliko časa in rok kot gradnja piramid sama. Posebno vprašanje, ki gradbenike danes zanima in še danes ni povsem zadovoljivo pojasnjeno, pa je, kako so te velikanske skale, od katerih posamezne, že obdelane, tehtajo do šest ton, spravili v take višine. V času faraona Keopsa pa še niso poznali škripca ne kakih drugih naprav za dviganje bremen in so morali torej vso to težo spraviti v take višine z golimi rokami. Nekateri se pri tem opirajo na Herodotovo poročila in si to delo razlagajo na ta način: Ob piramidah so zgradili velikanske odre, po sto metrov dolge, dvajset metrov široke, ki so bili strmo izpeljani proti vrhu piramide in so jih podaljševali kakor je piramida rastla. Na vrhu so ti odri segli v višino do 60 m, s podaljškom tudi do 65 m. Herodot pripoveduje, da je samo gradnja enega takega odra trajala deset let. Po teh odrih so potiskali sužnji navzgor velikanske skale na vzvod kot z vesli. Nižji so jih z vesli, močnimi drogovi, podajali višjim in tako so se skale pomikale proti vrhu. Tako se je na teh odrih vse gibalo kot na galejah.

Drugi pa si ta dela razlagajo tako, da so

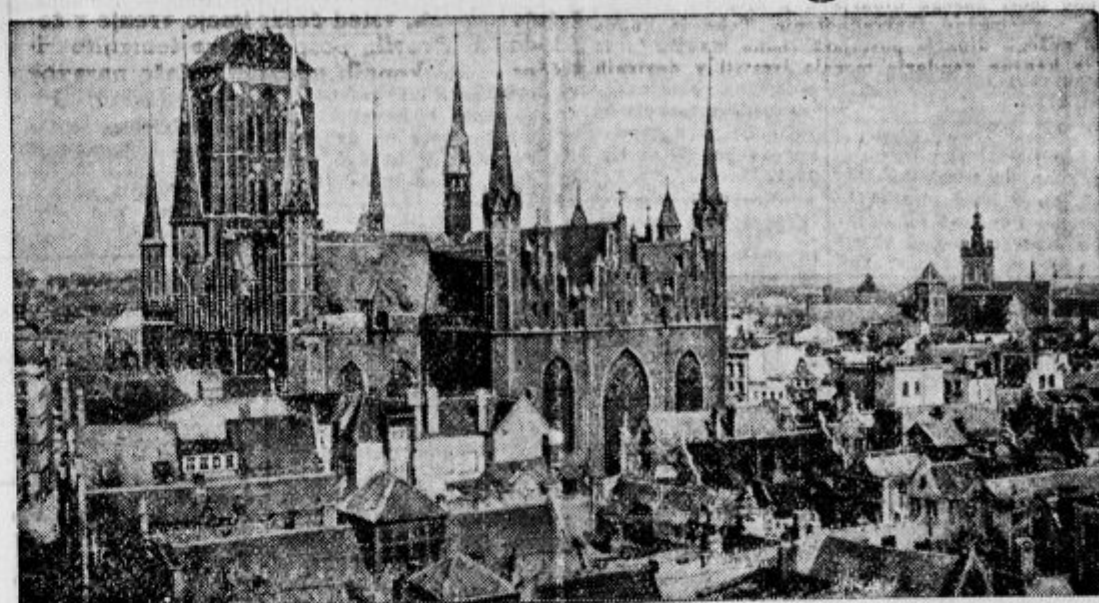
najprej zgradili spodnjo plast in nekaj zgornjih, do katerih so skale pač mogli dvigati s preprostimi napravami, potem pa so okrog in okrog piramide nasipali klanec, po katerem so cele trume sužnjev potiskale skale v višje lege. Ko je bila piramida zgrajena do vrha, je bila prav za prav vsa zasuta in ni bilo videti drugega kot velik grič. Potem pa so za seboj spet grič odkopavali, na piramidi opravljali zunanja dela in ko so prišli do dna, je stala sredi ravne egiptovske zemlje prosta piramida, grob za faraona in njegovo najožjo družino. Naj so gradili po enem ali drugem načinu, vsekakor je bilo to velikansko delo, ki je zahtevalo na tisoče rok in ga je bilo treba graditi dolgo dobo — vso dobo, ko je vladal tisti faraon, ki je piramido naročil.

Druga velika skrivnost egiptovskega stavbarstva pa je v tem, kako so mogli te ogromne skale tako lepo zgladiti in izbrusiti, da so se tako dovršeno prilogle druga na drugo. Še danes ti skalnati skladi tako dovršeno leže drug na drugem in se tako tesno prijemajo drug drugega, da se ostrina noža le z velikim trudom more potisniti med nje. Raziskovalci domnevajo, da so egiptovski kamnoseki delali z žico iz bronu, s katero so žagali in brusili granitne sklade. Na robovih se namreč tu in tam še poznajo sledovi, ki kažejo, da so bili prežagani. Ko so nekatere sklade odvalili, so med njimi našli tudi sledove zelenega volka (zeleni rja, ki se napravi na zvonovih, kotlih itd.), ki nikakor drugače ne bi mogel priti tu vmes. Na nekaterih mestih pa se poznajo tudi luknje nekih svetrov, ki so bili verjetno utrjeni s diamanti. Te bronaste žice so morale biti čudovito tenke in dolge nad dva metra. S tem orodjem so kamnoseki in inženirji dosegli čudovite uspehe: pri Keopsovi piramidi n. pr. razlika v dolžini severne in južne stranice ne znaša niti 1 cm! Sploh je ves spodnji del zgrajen silno točno in popolno, tretji zgornji del pa kaže večjo naglico in površnost. Skladi se ne ujemajo tako gladko. Najbrž je faraon Keops medtem že umrl in je bilo treba z delom hiteti. Dognanega pa doslej še ni nič, ker so se vsi zapisani sledovi, ki so bili gotovo shranjeni poleg faraonovega trupla v notranjosti piramide, izgubili z vso ostalo faraonovo pogrebno opremo. Puščavski roparji so najbrž pred znanstveniki prodrli in notranjost in odnesli vse, kar je bilo kaj vrednega.

Snaga k zdravju pomaga

Trpežne in lepe kopalne kadi že od 130 din dalje pri Čokert, klepar, Ljubljana, Gregorčičeva 5. Tel. 24-70

Gdansk — Danzig

Pogled na Gdansk, zlasti na Marijino cerkev, ki je bila zgrajena med leti 1240—1502 in je najznamenitejša gotška stavba na severu.

V zvezi z mednarodnimi dogodki se spet čimdalje pogosteje omenja mesto Gdansk ob izlivu Visle.

Gdansk, po nemško Danzig, se omenja prvič v zgodovini l. 997. Leta 1227 je mesto dobilo mestne pravice in je bilo v 12. in 13. stoletju glavna mesto pomorjanskih vojvodov. L. 1308 je prišlo v posest nemškega viteškega reda. Kot član Hanse, ki je imela v rokah skoro vso trgovino srednje in severne Evrope in je bila tudi mogočna pomorska veselila, je mesto začelo pridobivati na političnem in gospodarskem pomenu in je kmalu postalo važno trgovsko središče. Ohranilo je svojo samostojnost tudi še potem, ko je red začel propadati in tudi proti Poljski, s katero je bilo od leta 1454 združeno po osebi enega vladarja personalna unija). Okrog l. 1600 je bil Gdansk na višku

svoje slave in moči, z razpadanjem poljske države pa je tudi mesto izgubljalo na pomenu. Ob drugi delitvi Poljske l. 1793 je Gdansk pripadel k Prusiji. Napoleon ga je z mirom v Tilsitu l. 1807 povzdignil v »svobodno mesto«. L. 1814 je spet pripadlo Prusiji in 1887 je postalo glavno mesto Zahodne Prusije. Versajski mir je mesto ločil od Nemčije in 15. novembra 1920 je postalo »svobodno mesto« s svojo državnopravnostjo.

Gdansk priستانišče je važno križišče blagovnega prometa proti vzhodni Evropi in glavno oporišče angleške vzhodne trgovine. V cerkvenem oziru je Gdansk samostojna škofija, od 30. decembra 1925. Poljski zunanji minister Beck je Gdansk imenoval »nemško mesto, ki prospava od poljskega zaledja«.

Nemški listi objavljajo ti dve sliki mesta Danzig. Prva naj pokaže pogled na mestne ulice na dan 1. maja, druga pa isti pogled na dan 3. maja, ko je poljski narodni praznik. Nemški listi sliki opremljajo s pripadajočimi razlagami, k drugi sliki pa pravijo: Ulice kaže svoje vsakdanje lice. Visi samo ena poljska zastava (označena s krogom).

Na vnebohod bo šel rimski škof-papež v svojo stolnico

Rimski list »Il Messaggero« poroča, da bo sv. oče na vnebohod 18. maja slovesno odšel v baziliko sv. Janeza v Lateranu na Monte Celio in tam slovesno prevzel to baziliko kot svojo škofijsko katedralo.

Ze kmalu po njegovi izvolitvi se je začelo govoriti, da bo prišlo do tega slovesnega sprejema v Lateran, za katerega je sedaj končno veljavno določen dan Kristusovega vnebohoda. Po pogodbah iz leta 1929 med sv. stolico in Italijo spada Lateran, ki je katedrala rimskih škofov, k vatikanski državi. Skoraj tisoč let je bila tu tudi rezidenca papežev. Tu je bilo tudi pet cerkvenih koncilov.

Lateranska bazilika, ki je posvečena Odršeniku in sv. Janezu Krstniku, je prva patriarhalna bazilika katoliškega krščanstva in ima ponosen naslov »Mati in glava vseh cerkva«. Zrastla je na razvalinah cerkve, ki jo je zgradil še cesar Konstantin in je bila že v srednjem veku večkrat prenovljena. Danes so pod njo in okrog nje velika odkopavanja, da bi ji dali nekdanjo zgodovinsko obliko.

Slovesnosti bodo potekale po naslednjem redu: sv. oče se bo odpeljal iz Vatikana v zaprtem vozu z majhnim spremstvom. Mimo velikega obe-

liška, ki je največji na svetu, bo odšel v »dvorano mučencev« in nato v Sikstinsko dvorano, kjer ga bodo pričakovali kardinali. V tej dvorani je bila leta 1929 podpisana tako imenovana lateranska pogodba, s katero je bilo rešeno »rimsko vprašanje« med sv. stolico in italijansko državo. Od tu bo šel sprevod na trg pred baziliko. Pred glavnim vhomom se bodo člani stolnega kapilja poklonili »rimskemu škofu«. Za duhovščino in rimsko spremstvo bodo na trgu pripravljene posebne tribune.

Ob vohodu v cerkev bo papež v veži poljubil križ in nato odšel v stransko kapelo, kjer ga bodo oblekli v obredna oblačila. Po molitvi pred sv. Rešnjim Telesom in počastitvi apostolskih poglavarjev sv. Petra in sv. Pavla bo sv. oče odšel k škofijskemu prestolu, na prestol rimskih škofov. Peveci bodo zapeli »Te Deum« in s tem bo obred, v katerem bo sv. oče prevzel v svojo posest svojo škofijsko katedralo, končan. Nato bo sv. oče imel slovesno sv. mašo, pri kateri bodo peli nalašč zato uglasbeno mašo glasbenika Perosija. Po sv. maši bo odšel v ložo nad glavnim vhomom, s katere bo »mestu in svetcu« podelil svoj blagoslov. V zaprtem vozu se bo nato spet odpeljal v Vatikan.

Bazilika sv. Janeza v Lateranu, škofijska cerkev rimskih škofov.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Službe iščejo

Pekovski pomočnik
vojašine prost, 18če službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 724/7274.

Kuharica
18če službo v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7214. (a)

Dekle
vajena kuhe in šivanja, 18če službo v mestu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6995. (b)

Krojaška pomočnica
izveščana v damski in moški stroki, 18če službo. Česen Cirila, Tacen 39, St. Vid nad Ljubljano.

Fant s trgovsko šolo
vojašine prost, želi primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7245. (a)

Pek - poslovođa
18če službo pomočnika ali vzame v najem pekarnjo. Volkar Milan, Zg. Tušinj pri Kamniku. (a)

Tkalski mojster
jugoslovanski državljani, 18če službo. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 726/7275. (b)

Odlitna pisarniška moč
sprejme vsako službo. Priporočilo župnega urada. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7215. (a)

Manufakturst
verziran v kontekstih in galanteriji, želi premetiv. Dopise v upravo »Slov.« pod »Večletna praksa« št. 7117. (a)

Pomočnik
mesarski in prekaževalski, vojašine prost, 18če službo v kjerkoli. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7177. (a)

Pisarniška moč
z znanjem nemščine 18če službo v kakšni pisarni in slifno. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tudi na deželno 7245«. (a)

Avto-mehanič
z večletno prakso, v stroki dobro izurjen, vojašine prost, 18če službo za takoj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Avto-mehanič 99 - 7232«

Strojnik - kurjač
izprašan, z večletno prakso pri stabilnih in lokomobilnih strojih, zmogel popravit, 18če službo. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7287.

Kuharica
želi stopiti v službo s 15. majem. Najrajši v restavracijo ali hotel ob morju. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Zmožna 729/7336«. (a)

19 leten fant
absolvent mešč. šole, 18če zaposliti v tiskarni, tovarni, skladišču ali kjerkoli v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7364. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, vojašine prost, želi namestitve kjerkoli. Zaradi izpopolnitve gre več mesecev brezplačno, oziroma le za hrano in stanovanje. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7000. (a)

Gospod
sigurnega nastopa, zanesljiv, z odlično prakso v trgovskih in administrativnih poslih, organizator in zaključevalec, samostojen vodja podjetja — sprejme mesto v večjem podjetju, tovarni, zadrugi ali banki. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Redka prilika« št. 7120. (a)

Čitajte in širite »Slovenca«

Službo dobe

Mizarskega pomočnika
dobrega, sprejemem takoj. Sever, Gregorčičeva 17 b.

14-16 letno dekle
iščem za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7380.

Natakarica
tudi začetnica, dobi službo. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (b)

Hlapca za kmetijo
vajenega konj in vseh poljskih del, sprejemem. Plača od 300-325 din. — Rupa 10, Kranj. (b)

Prodajalka
mlajša, za modno trgovino, iščem za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7382. (b)

Služkinjo
pridno in pošteno za hišna dela sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7267. (b)

Mizarskega pomočnika
sprejemem z znanjem sprejanega, politiranega in stavbnega dela. Zglasiti se je osebno pri: Janez Logar, mizar, Zeleniški.

Plačilna natakarica
mlajša, izveščana, kavčije zmožna, slovensčino in nemščino dobro obvladujoča, se sprejme s 15. majem v gostilno »Judenci« v Ptuj.

Skladiščnika
za kolesarsko stroko s kavčijo iščem. Nastop takoj. Ponudbe s curiclovim vitae na upravo »Slovenca« pod šifro »Natančnost«. (b)

Moškega
zgovornega, poštenega, vojašine prostega, neozjenega, sprejemem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kavčija 35« 7361. (b)

Kleparskega pomočnika
in vajenca, kateri se je že učil te obrti, sprejemem takoj proti plačilu ali oskrbi. Zibret, kleparstvo, Rače pri Zidanem mostu. (b)

Kuharico
samostojno, večje gospodinjstva in vseh notranjih del, sprejemem. Ponudbe samo z dobrimi referencami. Pismene ponudbe istotja. Osebno se je predstaviti dnevno med 12. in 13. uro. (b)

18 letno dekle
z dežele, zdravo, pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejemem takoj k tričlanski družini. Polzve se: Ljubljana, Dolenjska cesta 48 c. (b)

Strojni ključavničar
mlad, vesten, pošten, vojašine prost, kateri zna nekoliko delati na kovinskih strojih in ima zanimanje se izveščati v strojnem risanju - dobi mesto s hrano in stanovanjem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7037. (b)

Gospodično
ev. začetnico s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika kakor tudi nemške stenografije se sprejme kot pomoč v pisarni in skladišču blizu Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfektna stenografinja« 7294. (b)

Staršem
ki bi trgovsko izobražena, sposobna in vojašine prostega sina radi preskrbeli za bodočnost, se nudi prilika pri konfekcijskem podjetju, pri katerem pride svoječasno v poštev soudeležba ali pa prevzem in bo za to potreben kapital. Natančne ponudbe s prepisi pričeval, sliko sina in navedbo razpoložljivega kapitala na upravo »Slovenca« pod šifro »Sotiden in marljiv« 7250.

Trg. pomočnika
vsestransko zmožnega manufakturstista in izločbenega aranžerja, veččega tudi špecerijske in deloma železn. stroke, poštenega in ambicioznega, vojašine prostega, sprejme s 15. junijem t. l. tvrdka Franjo Kac v Slov. Bistrici, kamor je poslati pismene ponudbe s sliko in navedbo doseganje službe ter zahtevka. (b)

Damske pomladne plašče, kostume in komplete ima na zalogi v svojih novih prostorih tvrdka

F. I. GORIČAR
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 29

Na zalogi lepa izbira modnih tkanin, ter se izdeluje konfekcija tudi po meri!

Hlapca h konjem
tako sprejme Suštaršič, lesna trgovina, Medvode.

Šoferja-mehnika
neozjenega, sprejemem takoj. — Ivan Prešeren, Kranj. (b)

Samostojna kuharica
stara 30 let, dobi dobro, stalno službo. Drogerija Hermes, Miklošičeva 30.

Krojaški pomočnik
dobi delo takoj. Lužovec Janez, krojač, Zg. Brnik št. 8, p. Cerklje pri Kranju. (b)

Vrtnarja
mlajšega, samekega — sprejemem takoj v službo. Ponudbe na graščino Ortnek. (b)

Dobro uvedeni zastopnik
tekstilne stroke, kateri potuje z avtom, se sprejme za Slovenijo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 7155. (b)

Prodajalka
srednjih let, resna in poštena, s kavčijo, dobi takoj mesto na deželi. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Dobra moč« 7112.

Potnika
upokojenca, sprejemem. — 5000 din premije za avtopotovanje. — Ponudbe v upravo »Slov.« v Celju pod »Agilen« 7058. (b)

Natakarja
s prvovrstno izobrazbo in dobrimi referencami sprejme s 15. t. m. kavarna »Emona«, Ljubljana. Pismene ponudbe istotja. Osebno se je predstaviti dnevno med 12. in 13. uro. (b)

18 letno dekle
z dežele, zdravo, pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejemem takoj k tričlanski družini. Polzve se: Ljubljana, Dolenjska cesta 48 c. (b)

Strojni ključavničar
mlad, vesten, pošten, vojašine prost, kateri zna nekoliko delati na kovinskih strojih in ima zanimanje se izveščati v strojnem risanju - dobi mesto s hrano in stanovanjem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7037. (b)

Gospodično
ev. začetnico s perfektnim znanjem slovenskega in nemškega jezika kakor tudi nemške stenografije se sprejme kot pomoč v pisarni in skladišču blizu Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfektna stenografinja« 7294. (b)

Staršem
ki bi trgovsko izobražena, sposobna in vojašine prostega sina radi preskrbeli za bodočnost, se nudi prilika pri konfekcijskem podjetju, pri katerem pride svoječasno v poštev soudeležba ali pa prevzem in bo za to potreben kapital. Natančne ponudbe s prepisi pričeval, sliko sina in navedbo razpoložljivega kapitala na upravo »Slovenca« pod šifro »Sotiden in marljiv« 7250.

Čevljarskega pomočnika
sprejemem takoj. - Lovro Zagar, Lesce 23. (b)

Fotografski pomočnik
dobi stalno službo pri Foto-Hermes, Miklošičeva c. 30. (b)

Pošteno dekle
16letno, sprejemem k otroku. Gortanova ul., nova hiša ob Ljubljani, Kodeljevo. (b)

Pomočnika
slikarskega in ploskarskega, sprejemem takoj. Ivan Homar, Kamnik.

Kamnoseškega pomočnika
sprejemem v stalno službo. Sprejemem tudi vajenca z vso oskrbo v hiši. - Kuhar, kamnoseški mojster, Slovenj Gradec.

Pošteno dekle
čisto in zdravo, vajeno gospodinjstvih del in vrta, sprejemem k tričlanski družini. — Ponudbe pod »Marjiva« na poštni pred. 234, Ljubljana. (b)

Strokovnjaka
farmaceutske stroke z najmanj 2 letno prakso v tej stroki, se išče. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Praksa 7237«. (b)

Zastopnike
za rajon Ljubljana, Maribor, Celje, za obkroževanje trgovcev. Predmet tiskovine in blagajniški bloki. Sprejme tvrdka Baj, Zagreb, Draškovičeva 16. (b)

Hlapca
mlajšega, sprejme h enem konju s 1. junijem trgovce in gostilničar. — Biti mora pošten ter vreden drugih hišnih in vrtnih del. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Stalna služba« št. 7184. (b)

Kovaškega pomočnika
in vajenca sprejemem. — Stebe, Zg. Zadobrova 50, D. M. Polje. (b)

Služkinjo
za domača in poljska dela, sprejemem. Vodnikova c. 215, p. št. Vid nad Ljubljano. (b)

Služkinja
do 25 let stara, se sprejme za Bihač. Plača 400 do 500 din. Polzve se: Pisarna inž. Dukič, Bohorična 24. (b)

Pridno dekle
ki ima ljubezen do živine, sprejemem s 1. junijem h kravam. Ima lahko tudi večjega otroka. — Vprašati: Trubarjeva ul. št. 15, Maribor. (b)

Strojni ključavničar
mlajši, z vlogo 10.000 din, ki bi se specializiral za montažo vodnih turbin in parnih strojev — se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7252.

Kuharico
srednjih let, s lepimi spričevali, sprejemem takoj v stalno in dobro službo. — Ponudbe na: Arbeiter Alojz, Dravska št. 15, Maribor. (1)

Hlapca
mlajšega, sprejme h enem konju s 1. junijem trgovce in gostilničar. — Biti mora pošten ter vreden drugih hišnih in vrtnih del. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Stalna služba« št. 7184. (b)

Pečarski pomočnik
za postavljanje, samostojen delavec, dobi takoj službo pri Karner, Stritarjeva 23, Maribor.

Hlapca
17- do 20-letnega sprejemem k živini. — Anžič, Dobrunje 87 pri Ljubljani. (b)

Vajenca in pomočnika
za torbarsko obrt sprejemem takoj. J. Forenta, torbar, Vermaše 16, pošta Škofja Loka. (b)

Vežalko vencev
vajenko in dekle za vsa hišna dela sprejme Vatovac, vrtnarstvo pri sv. Petra mostu. (b)

Pomožnega kuharja
dobro moč, ki razume tudi močnata jedila, takoj sprejme hotel »Bellevue« Ljubljana. (b)

Pošteno, zdravo dekle
ki zna kuhati, dobi stalno službo pri meščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7211.

Pošteno dekle
zanesljivo, katera zna kuhati in opravišati vsa hišna dela, sprejemem. — Plača 150 din. Ponudbe po možnosti s sliko na Zora Grote, Novska. (b)

Podjetje Visung A. D.
v Beogradu, Karadjordjeva št. 81, sprejme mizarske delavce za izdelovanje pohištva. V poštev pridejo samo dobri in vestni delavci, ki lahko nastopijo takoj. (b)

Zasluzek
V vsakem srezu nudim dvema osebam dober zaslužek s samoprodajo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalen zaslužek« 7206. (z)

Vsaki osebi, družini
nudimo stalni zaslužek doma. Pisate: Anos, Maribor. (r)

Lep zaslužek
nudimo potnikom, potnicam in upokojenecem v vseh krajih Jugoslavije. Dopise upravi »Slovenca« pod »Zbiratelj« 6996. (z)

Lep zaslužek
nudimo potnikom, potnicam in upokojenecem v vseh krajih Jugoslavije. Dopise upravi »Slovenca« pod »Zbiratelj« 6996. (z)

Lep zaslužek
nudimo potnikom, potnicam in upokojenecem v vseh krajih Jugoslavije. Dopise upravi »Slovenca« pod »Zbiratelj« 6996. (z)

Vajenci

Vajenca
sprejme vrtnarstvo Raner Konrad, Maribor, Dalmatinova ulica 7. (v)

Ključavnič. vajenca
sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošten« 7376. (v)

Vajenca
za mesarsko obrt, sprejemem takoj. Vergies Ivan ml., mesar, Jesenice, Gorenjsko, Obrtniška. (v)

Učenca
za moško krojaštvo takoj sprejemem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7258. (v)

Vajenca
za kleparsko obrt sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Bohinc, kleparski mojster, Radovijska 19. (v)

16 leten fant
priden, pošten, sin trgovca, vešč v trgovini, želi nadaljevati učenje pri trgovcu na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7296. (v)

Učenko in učenca
sprejemem takoj v trgovino z meš. blagom v mestu na deželi. Učenka mora biti zmožna voditi blagajno. Oboje ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Računar« 7280

Nov radio-aparat
znamke »Philips«, 3+1, prodam. Helena Jereb, Vodnikova c. 58, Zg. Sliška

Radio
Nov radio-aparat znamke »Philips«, 3+1, prodam. Helena Jereb, Vodnikova c. 58, Zg. Sliška

Radio-aparat
5 cevni Super-model 1939 za 7 okrožij, kratke valove, visoko selektivni, napredaj s popustom 1000 din na Rimski c. 13, prtlj., levo. (1)

Denar
Družabnico iščem za prav dobro vpejlan dam, modni salon v večjem industrijskem mestu na Gorenjskem. Potreben kapital potrebujem za otvoritev lastne konfekcijske trgovine. — Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Meni enaka pomoč« št. 7174. (d)

Družabnico
iščem za prav dobro vpejlan dam, modni salon v večjem industrijskem mestu na Gorenjskem. Potreben kapital potrebujem za otvoritev lastne konfekcijske trgovine. — Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Meni enaka pomoč« št. 7174. (d)

Ureditev premoženja
Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkasno terjatev, (tudi kmetskih!) nabavo posojil in družbenikov, dobičkanosno in varno naložitev kapitala. Ureditev uprave in književodstva, bilance, kalkulacije, upravo nepremičnin, nadzorovanje soudeležb. — sploh vse trgovsko-obrtniške zadeve poverite zaupno strokovni pisarni

ZAJC LOJZE
Ljubljana, Gledališka ul. 7

Posojila
različna, preskrbiti nitro in brez kakvega predplačila

Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnjim gotovini. Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka ul. 13. Znamka 5 din

Posojilo
20.000 din iščem za dograditev hiše blizu postaje D. M. Polje za enosobno stanovanje. Poleg hiše lepi gozdovi. Končar Janez, M. D. v Polju 137.

Hranilne knjižice
3/4 obveznice
In druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO. KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

BANČNO. KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

Posestva

70 oralov
krasne planine
za 49.000 din

Nad Dravogradom je na prodaj 70 oralov krasne planine z dvajsetletnim smrečnim gozdom. Lahka sprava lesa na splava

Najbolj varna
in donosna naložba
denarja!

Za ogled pisati g. Ivanu Kusterju, po domače Lonhter, pošta Dravograd — in določiti dan ogleda ter znak srečanja na kolodvoru ali v trgu.

Stavbne parcele
prodam. Informacije: mizarstvo Zivalič, Guncelj, St. Vid nad Ljubljano.

Enodružinska hiša
vsa podkletena, 520 m² vrta, napredaj v Ljubljani. Ponudbe v upravi »Slov.« pod »100.000« št. 7111. (p)

Majše posestvo
v kamniškem, kranjskem ali radovijskem okraju, kupim. Leskovic, Cigliarjeva 16, Ljubljana. (p)

Ugodna prilika!
Dne 17. maja 1939 ob 9 bo pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 16, dražba hiše v Hrenovi ulici št. 12. Hiša je cenjena na 62.675 din, najmanjši ponudek je 31.340 din, varščina 6300 din.

»Imobilija«
ima v prodaji vsako hišo, vsako stavbišče in vsako vilo, ki je resno napredaj, razpela z organizacijo za upravljanje imetja, dolgoletno delo, prvovrstne reference.

1,600.000 din
gotovine

In 800.000 din hipoteko, dohodkov 270.000 din, nova palača, v najstrožjem centru, 6 nadstropij, s luksuznimi stanovanji s do 4 in 5 sob z vsem udobjem, etažno kurjavo in z vsem, kar imajo moderne, luksuzne hiše. Mednarodne konstrukcije iz armiranega betona, osebno in tovarno dvigalo, vhod in del pročelja v naravnem marmorju itd. To je najboljša prilika za gotovo in donosno investicijo kapitala.

1,200.000 din
gotovine

500.000 din hipoteko, dohodkov 220.000 din. Nova palača v eni najprometnejših ulic prestolnice, s lokali in modernimi stanovanji po 2-3 sobe s vsem udobjem, luksuznimi stranskimi prostori v ploščah, vzdignimi kadmimi itd.

320.000 din
gotovine

In 300.000 din hipoteko, dohodkov 72.000 din. Nova hiša v bližini glavnega centra. Zgradba je posebno masivno zidana, stanovanja pa so lepo in moderno opremljena. Samo svet in zidava bi stalo mnogo več kot gornja vsota.

»Imobilija«
Knez Mihajlova 17
Tel. 26-167 in 26-260
3954 1-1

STOLI in parketi

REMEC-Co. KAMNIK

Domači delavci
Domač kapital
Domač les

Na cesti prevladujejo motorji:

NSU • BIANCHI • PUCH

To Vam je najboljši dokaz za visoko kvaliteto, za minimalno porabo in za udobno vožnjo

IGN. VOK - LJUBLJANA, Tavčarjeva 7

Posestva

Kunaver Ludvik
 gradbeno-strokovno obračunski posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago.

Štiristanovanjsko hišo
 pripravno za vsak lokal, na prometnem kraju — prodam. Leskovic, Ljubljana, Cigliarjeva 16. (p)

Enostanovanjsko hišo
 novo zgrajeno, ob cesti blizu Domžal, prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7127. (p)

Manjše posestvo
 smokroženo, v ljubljanski okolici, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7157. (p)

V Kamniku
 blizu župne cerkve, se prodaja samo proti gotovinski lepo urejena

stanovanjska hiša
 pripravna vlasti za upokoženca ali obrtnika. — Pojasnila daje: Supni urad v Kamniku.

Zidana hiša
 s gostilno in trafikko, hlevom, njivo, vrtom, sadonosnikom, v bližini Rogaske Slatine, se prodaja ali odda v najem. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod št. 75.000 din. št. 6753. (p)

Izredna prilika
 varno nalozitev denarja je, ako kupite parcelo na prometnem kraju v izmeri 2000—5000 m², ob državni cesti, s vodovodom in elektriko, po ugodni ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji. — Vižmarje 59. (p)

LEPA HIŠA V BELI CERKVI
 (pri Novem mestu)
 pripravna za gostilno in trgovino, s lepim sadonosnikom, ležeča poleg cerkve in šole — ugodno naprodaj. Obrniti se na Zadržno zvezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 38.

Dvostanovanjsko hišo
 na Glincih, Cesta V, št. 16 — prodam. (p)

Dvostanovanjsko hišo
 po dve sobi, podkleteno, v bližini Bežigrada, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Šiška« št. 7208. (p)

Lepo hišo
 tristanovanjsko, s lepim, urejenim vrtom, prodam v D. M. v Polju, poleg postaje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7207. (p)

Posestvo
 80 oralov, 50 oralov gozda za sekanje, ugodna sprava lesa, poceni naprodaj. Spes, Juršna vas št. 7, p. Tinja, postaja Slov. Bistrica. (p)

Hišo
 z obsežnim vrtom v Vodmatu, Društvena ulica, prodam. Polzeve se Stari trg 21, v trgovini »pri Lojzetu«. (p)

Prostov. javna dražba
 njihve skupaj ali za stavbišča bo danes ob 3 popoldne. Sestanek zainteresovanih v gostilni pri »Zimovicu«. Istotam naprodaj voz mrve in slame. Filip Tornič, Sp. Kašelj, Zalog.

Parcela
 prodam po niski ceni v bližini kolodvora št. Vid-Vižmarje. — Vodovod in elektrika ob parcelah. — Pojasnila: Vižmarje 78, nasproti Mizarске zadruga. (p)

Pozor pekl!
 Hiša s moderno urejeno parno pekarno, dobro vpeljana, se zaradi boljših takoj ugodno prodaja. Vpraša se oziroma naslov v upravi »Slov.« pod št. 7187. (1)

Dvondropna hiša
 novo zidana, v bližini parka, je pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj iz zapuščine. — Pojasnila v pisarni dr. Blanke O. in dr. Brandstetter Fr., odvetnika v Mariboru, Aleksandrova 14. (p)

Enonadropna vila
 tridružinska, s gospodarskim poslopijem in lepim vrtom, v najlepšem kraju Gorenjske, ugodno naprodaj. — Tramvajska, železniška in avtobusna zveza. Sjajna posest za zdravilne in trgovce. — Posredovalci izključeni. — Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 7256. (p)

Prodaj gradbišč
 plodonosno, v krasnem, zdravem letoviskem kraju. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Graditec« št. 7203. (p)

Parcelo
 800 m² blizu dravelske šole prodam za 26.000 din. Vodovod na parceli. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7311. (p)

Stavbne parcele
 zelo ugodno naprodaj (od 15 din naprej). — Lega krasna, pri gasilnem domu ali v bližini gostilne Vodnik v Podutku. Polzeve se: Ljubljana VII, Drenikova ulica 44/I. (p)

Vilo
 lepo, dvostanovanjsko s velikim sadnim vrtom na cesti v Rožno dolino — ugodno prodam. Hipoteka 100.000 din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7269. (p)

Krasna stavbišča
 tudi blizu kolodvora Vižmarje, vodovod, elektrika na parceli, poljubna izmera, na obroke, knjižice — od 3 din naprej naprodaj. — Pojasnila: Vižmarje 31. (p)

Parcela
 prodam po niski ceni v bližini kolodvora št. Vid-Vižmarje. — Vodovod in elektrika ob parcelah. — Pojasnila: Vižmarje 78, nasproti Mizarске zadruga. (p)

Pozor pekl!
 Hiša s moderno urejeno parno pekarno, dobro vpeljana, se zaradi boljših takoj ugodno prodaja. Vpraša se oziroma naslov v upravi »Slov.« pod št. 7187. (1)

Dvondropna hiša
 novo zidana, v bližini parka, je pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj iz zapuščine. — Pojasnila v pisarni dr. Blanke O. in dr. Brandstetter Fr., odvetnika v Mariboru, Aleksandrova 14. (p)

Enonadropna vila
 tridružinska, s gospodarskim poslopijem in lepim vrtom, v najlepšem kraju Gorenjske, ugodno naprodaj. — Tramvajska, železniška in avtobusna zveza. Sjajna posest za zdravilne in trgovce. — Posredovalci izključeni. — Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 7256. (p)

Njiva
 2000 m² v Dravljah naprodaj. Pojasnila: Debeljak, Ljubljana-Dravje, Vodnikova 240. (p)

Krasno posestvo
 majhno, s 3 orali zemlje, v hiši je bila trgovina, se prodaja v bližini Sv. Jurja ob juž. žel. Kirbiš, Celje.

Hišo
 rentabilno, v centru mesta ali v bližini ali stavbno parcelo kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tako 7271«. (p)

Novo vilo
 v Petrovčah, z velikim vrtom, 5 minut do postaje, cerkve, ugodno prodam. Jože Žagar, Petrovče. (p)

Krasna vila
 z gospodarskim poslopijem (z garažo itd.) s krasnim vrtom v bližini dež. bolnišnice naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7327. (p)

Dve hiši
 s 13 stanovanji, skupno ali posamezno, v trnovskem predmestju, v bližini projektirane Jadranske ceste, ugodno naprodaj. Pojasnila se dobe v Ljubljani, Mala Čolnarska ulica 4. (p)

Solidno hišo v Ljubljani
 ali Mariboru kupimo. — Cena do 450.000 din. Točne ponudbe v podružnico »Slov.« v Celju pod »Dobre obrestovanje«. 7190.

Zidana hiša
 vrtovnik, sadonosnik in travnik ter gozd, naprodaj za 35.000 din. Informacije: Valentin Metličar, Grobelno. (p)

Novo hišo
 tristanovanjska, lep vrt, krasna lega v Vižmarjih, prodam. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nizka cena 7226«. (p)

Lepe stavbne parcele
 pod Rožnikom v izmeri 2707 m², skupaj ali posamezno prodam. Sigurno naložba denarja. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6333. (p)

Novo hišo
 prodaja v Dravljah v bližini nove šole, dve dvosobni in eno enosobno stanovanje, Kmetška posojilnica v št. Vidu. Pojasnila daje dr. Srečko Goljar, Dalmatinova 1. (p)

Hiša z gostilno
 z velikim vrtom, v sredini mesta, takoj naprodaj. — Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 7387. (p)

Parcela
 ob bežigradski soli naprodaj. — Peščen raven svet, lega sončna, brezprašna, mirna. Pojasnila daje čuvaj Stadiona. (p)

Weeekend - hišico
 leseno, dvodružinsko, s večjim vrtom in lepim razgledom v ljubljanski okolici prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7264. (p)

Lepa stanovanjska hiša
 z vrtom, stavbnim prostorom, blizu 1 orali zemlje, tik ob glavni cesti, blizu kolodvora, primerno tudi za trgovsko podjetje, je naprodaj. Cena se poizve pri cerkovniku pri Sv. Petru v Gor. Radgona št. 17.

Vnajem
ISČEJO:
 Mizarске delavnice
 vzajem v najem. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Delavnica« št. 7173

Mesnice
 na prometnem kraju vzajem v najem. Ponudbe v podružnico »Slovenca« v Celju pod »Kavelje zmožen« št. 7188. (n)

ISČEM
 večje delavniške prostore za kovinsko industrijo v centru Ljubljane za takoj ali pozneje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 7210. (n)

ODDAJO:
 Dve delavnici
 se oddata na dvorišču. Lesjak, Selenburgova.

Parno pekarno
 v Ljubljani oddamo. Tehna, Ljubljana, Mesni trg številka 25/I. (n)

Tovarniške prostore
 v Ljubljani, primerne za vsako industrijo, oddamo s 1. junijem. Naslov v upravi »Slov.« pod 7149.

Trgovina
 v okolici Celja, na prometni točki in industrijskem centru, se takoj odda. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju pod 7057

Prostore za delavnice
 ali skladišče, oddam. — Prodaj rabljeno ledno omaro. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7175. (n)

Trgovino čevljev
 v prometnem kraju, oddam v najem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »15.000—7384«. (n)

Lokal
 2 prostora in nekaj inventarja oddam takoj ali kasneje. Najemnina nizka. — Ljubljana, Tabor 4. (n)

Delavnice
 velike, svetle, v Ljubljani, eventualno tudi stanovanja ugodno oddamo ali tudi prodamo. — Ponudbe pod »Prostorno dvorišče 7341«.

Hišico
 s sobe, vrt in njiva poleg cerkve in šole v Cerkljah na Gorenjskem, oddamo ugodno v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Obrtnik ali upokoženec« 6008. (n)

Lepo trgovino
 z mešanim blagom na deželi oddam v najem. Dnevni izkupiček 1500 din. Interesanti, ki bi imeli gotovino za odkup zaloge, naj se javijo pod šifro »50.000-7385« v upr. »Slovenca«.

Stanovanja
ISČEJO:
 Stanovanje
 eno- ali dvosobno, 190cm v centru ali blizu centra za takoj ali junij. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Odrasli« 7366. (6)

Dvosobno stanovanje
 kabinet, 190cm mat in hči v mirni hiši za julij. Ponudbe pod »Velik kabinet 7270« na upravo »Slovenca«.

Učiteljica
 samica, išče enosobno stanovanje s kabinetom, komfortno ali dvosobno stanovanje. Okraj Sv. Jakob, Mirje. Naslov na upravo »Slovenca« pod 7273. (6)

Komfortno stanovanje
 2-4 sobno, v sredini mesta, 180cm za termin avgust za tričlansko družino. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stanovanje« št. 7152.

Štirisobno stanovanje
 iščem za junij v bližini centra. Ponudbe pod »Sigurnost 7309« na upravo »Slovenca«. (c)

Enosobno stanovanje
 iščem za takoj v Mostah ali na Kodeljevem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7201. (c)

Trisobno stanovanje
 z vsemi pritiklinami iščem kadarkoli. — Ponudbe pod »Zakon brez otrok 7285«. (c)

ODDAJO:
 Dvosobno stanovanje
 manjše, oddam. Moškerčeva 18, Zelena jama. 6

Enosobno stanovanje
 oddam. Kupim prenosljiv štedilnik. Rudnik 74. (6)

Dvosobno stanovanje
 oddam z avgustom. — Celovška 106. (6)

Sobe in kuhinjo
 z vsemi pritiklinami oddam. Stožice 140. (6)

Enosobno stanovanje
 oddam takoj ali za 1. junij. Ob Zeleni jami 17. Moste. (6)

Naj-novejši blagovi
 za damske in moške obleke, izredno velika izbira!
R. MIRLAUC
 »PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
 Lingarjeva ulica 3
 Pred škofijo 3

70 letnica obstoja zato reklamne cene!

Stanovanje
 sobo, kuhinjo in pritikline oddam s junijem. — Poljane 42, št. Vid. (6)

Enosobno stanovanje
 elektrika, parket, oddam mirni in snažni stranki. — Hrenova ulica 5/I. (n)

Enosobno stanovanje
 oddam s 15. majem ali 1. junijem. Ogleda se od 1-2 popoldne, Bolgarska ulica št. 17. (6)

Stanovanje
 obstoječe iz dveh sob, kuhinje, shrambe, oddam s 1. junijem. Celje, Gosposka ulica 27/I. (c)

Petsobno stanovanje
 s pritiklinami, oddam s 1. avgustom. — Stari trg št. 17-II. Oglašiti se pri hišniku. (6)

Trisobno stanovanje
 lepo, parket, s kopalnico in pritiklinami oddam za 1. avgust na Cesti 29. oktobra (Rimski) št. 23. (6)

Trisobno stanovanje
 lepo, kompletno, oddam čisti maločlanski družini s 1. junijem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7212. (6)

Dvosobno stanovanje
 komfortno, z vsemi pritiklinami, oddam v novi stavbi v centru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Tako 7345«. (6)

V Zlebeh
 oddam stanovanje s vrtom in njivo, sončna lega - krščanskim ljudem iz premožnih krogov ali z boljše pokojnino. Vprašati: Hafner, Preška, p. Medvode. (6)

Štirisobno stanovanje
 s centralno etazno kurljavo, v sredini mesta oddam za 1. avgust. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sončna lega« 7383. (b)

Štirisobno stanovanje
 sončno, parket, poselsko sobo, z lastnim stopniščem in kopalnico ter pritiklinami, celo nadstropje zase, oddam v I. nadst. na Cesti 29. oktobra (Rimski) št. 23 za 1. avgust. Ogled dnevno od 16-18. (6)

Čitaite in širite »Slovenca«

Aleksij Pelipenko:

Ukrajina joka...

Trije častniki

Čeka je zaplenila deklško gimnazijo v Vinici. Zato so jo zaprli. Zapori Čeke so bili na drugi strani reke Buh, na oni strani mosta. V to ječo so zaprli župnika Nikandra. Peljali so ga skozi dolg hodnik, mimo mnogih podzemeljskih skrivališč in ga končno pahnil v mal prostor, ki ni bil nič drugega, kakor ozka, za moža visoka luknja, ki so jo šele pred nedavnim izkopali. Tu so bili zaprti že trije jetniki. Bili so častniki ruske carske armade.

V zaporu ni bilo nobene postelje. Na tleh ni bilo lupin sončnih rož, za katere bi bil župnik Nikander sedaj kar hvaležen. Ležali so na goli, vlažni in mrzli zemlji. Tudi nobenega okna niso imeli. Le mala potrolejka, ki je visela na stropu, je medlo svetila. Toda pri tako slabi luči, je bilo komaj mogoče spoznati sojetnike. Na sveži zrak sploh ni bilo misliti.

Župnik Nikander je pozdravil navzoče z besedami: »Mir v vami! Vi nesrečni možje!«

Častniki so vlijudno odzdravili na njegov pozdrav.

»Očka,« je govoril eden izmed njih, »veselimo se, da imamo pred seboj spoštovanega duhovnika in da moremo z njim odkrito govoriti. Mnogo nam boste morali pripovedovati, kako je kaj zunaj, kajti mi smo zelo radovedni. Ze mesece dolgo smo v tej luknji in ničesar ne vemo kaj bo z nami.«

Rad vam bom pripovedoval,« je odgovarjal župnik Nikander, »toda ne bom vam mogel povedati nič dobrega. Nastopilo je kraljestvo teme. Toda najprej mi povejte, zakaj so vas zaprli?«

»Zato, ker smo častniki in smo pošteno služili svoji domovini. Način tovariš tu v kotu je bil v vojski štirikrat ranjen.

18 Njega posebno obtožujejo, da je preveč vneto branil buržujstvo in tako pomagal pri zatiranju proletarijata.«

Ko je župnik pripovedoval, da je skrnil cerkveni zaklad, da mu ga ne bi bilo treba izročiti rdečim, je bilo mnenje častnikov različno. Dva sta menila, da bi bilo boljše, predmete izročiti in si tako prihraniti poznanstvo s Čeko v Vinici. Tretji je pritrdil Nikandru in je rekel:

»Boljše je umreti, kakor popustiti zločincem in brezbožnikom, da bi ropali po krščanskih cerkvah.

Nastopila je noč. Župnik Nikander se je vlegel na mokra in mrzla tla in se je pokril s svojo duhovniško obleko. Ležali so zelo na tesno. Trije možje so se še mogli iztegniti, za štiri pa ni bilo prostora. Ko so ležali, je bilo tako tesno, da se ni mogel nihče premakniti.

Prva noč je pretekla hitro. Komaj da so spali, ker so tako napeto poslušali, kaj jim bo župnik povedal o položaju v Rusiji.

Okoli devete zjutraj se je med vrati ječe pojavil čekist in peljal župnika k preiskovalnemu sodniku. Peljal ga je skozi dolge podzemeljske hodnike na dvorišče in nato v veliko poslopje, kjer se je vgnezdila Čeka. Na hodniku sta s čekistom dolgo časa, dokler ni prišel drug čekist, ki je sodniku javil, da je župnik Nikander tukaj. Nato sta čakala zopet dve uri, dokler se niso odprla vrata in zaslišal se je hripav glas:

»No pošlji ga sem.«

Čekist ga je peljal v pisarno preiskovalnega sodnika. Župnik Nikander je vstopil v veliko, razvlečeno sobo. Za pisalno mizo, ki je bila pokrita s papirjem, je sedel mlad mož in držal v roki polo papirja. Župnik je videl, da je bil to seznam cerkvenih predmetov iz Volovodivke. Od časa do časa je mladi mož vzel v roke debel svinčnik in pričel računati. To je dolgo ponavljal in je pri tem gubal čelo. Menda mu je računanje delalo težave. Nato je zopet odložil papir in segel po cigareti.

Župnik Nikander je imel dosti časa, da je mogel opazovati preiskovalnega sodnika. Imel je uniformo rdečega vojaka in na glavi je imel takozvano budjeni kapo z ogromno rdečo zvezdo. Kapo je imel malo postrani, tako, da so črni, kodrasti lasje silili izpod nje. Njegov obraz je bil bled in ozek in na svojem dolgem nosu je nosil velike naočnike. Župnik Nikander je videl, da je škilil, očitno je hotel z naočniki to napako popraviti. Ni pa bil starejši od devetnajstih let.

To je bil preiskovalni sodnik Arnold Nus. Za njegovo ime je izvedel pri častnikih. Preje se je imenoval Aron. Saj ni treba takoj vedeti, da je Jud. Zato si je tudi ime spremenil. Doma je bil iz Dunaja in je bil tam brivski pomočnik. Ko pa je slišal, da se v Rusiji dobe dobre službe, se je odpeljal tja, izdajal se je za radikalnega komunisto, bil je sprejet v stranko in je postal kmalu preiskovalni sodnik za posebno važne zadeve pri gubernijski čeki v Vinici.

Dolgo je stal župnik Nikander pred pisalno mizo. Ko je sodnik pregledal seznam, je dvignil glavo in motril župnika s škilastim mrzlim očesom in pričel lomiti rusko pomešano s poljščino in mnogimi nemškimi besedami. Pri govorjenju je mlakal z jezikom in iz ust mu je brizgala slina. Župnik Nikander je sklepal, da tudi gubernijsko Čeko zelo zanima cerkveni zaklad in ga hoče brezpogojno dobiti v roke.

»Sedi tovariš duhovnik,« je dejal sodnik in pokazal prazen stol.

Rad je ustregel župnik Nikander temu ukazu, ker sta ga pot po nepreglednih hodnikih in dolgo čakanje utrudila.

»Torej, tovariš duhovnik, v mojih rokah ste. Zelo trdo vas moram kaznovati, če mi ne poveste, kam ste skrili cerkveni zaklad. Torej govorite! Kje so stvari?«

Župnik Nikander je mladiča gledal in si mislil:

»Moj Bog, kakšna stvar sedi tu pred menoj? To naj bo preiskovalni sodnik? Kaj ni to opica? Boljši bi bil za strašilo med proso. Njemu naj izročim cerkveni zaklad? Nikoli!«

(Pohištvo)

Dve orehovi spalnici moderni, prodam. Kregar Jakob, mizar, Vižmarje 2

MODROCE

otomane, kauče itd. dobite poceni in solidno pri

Ivan Habič-u tapetnik Kopitarjeva ulica 1 nasproti Ničmanac

Mreže za postelje izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradiscu).

POHIŠTVO

Moderno in kvalitetno kuhinja, spalnice, jedilnice in drugo, zajamčeno po konkurenčnih cenah. Rabljene spalnice in jedilnice, orehov les, že od 1500 din naprej. Sprejemamo naročila po lastnih in danih načrtih.

OPRAVA

Ljubljana, Celovška c. 50

Spalnice

v orehovi korenini, sprejamo, poltrirano, s jamstvom, ugodno in poceni prodaja mizarstvo Živalič, Guncija, St. Vid n. Ljubljana.

Mreže

za postelje najceneje pri Andlovic, založnik pohištva, Komeškega ulica 34.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik - Mostni trg 12 Ugoden nakup morske trave, žime in cvilha za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

Razglas

Uprava zavoda »Čačak« sprejme večje število strojnih kovačev

ki bodo zaposleni kot dnevničarji. Pogoji so dostavljeni vsem Borzam dela, se torej dobe pri njih. Prošnje se bodo sprejemale do 20. maja t. l. Pisarna Uprave zavoda »Čačak«, T. št. 2033/39.

Velika razprodaja

hišne opreme in posteljnine v vili Zori na Bledu bo 7. maja ob 17, dne 9. in 11. maja od 16-18 in dne 14. maja od 9-12. - Bližje informacije daje hišna posestnica.

Bled, dne 5. maja 1939.

Županstvo občine Bled.

OTROSKE VOZICE KOLESA ŠPORTNE PREDMETE najugodnejše kupite **Banjai** LJUBLJANA Miklošičeva c. 20

Botrice in botri

za vas in vaše birmance kupite manufakturno blago, novo došle modne vzorce za obleke najceneje samo v manufakturi

»Pri zvonu« — I. Strojanshek Ljubljana (poleg magistrata)

Zalostnega srca naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je Vsemožni poklical k sebi našega predbrega moža in očeta, brata, strica, gospoda

Viktorija Bajec

previdenega s tolažili svete vere. Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 7. maja ob pol 16. uri iz mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, 8. maja ob 6 zjutraj v magdalenski župni cerkvi. Maribor, dne 6. maja 1939.

Zalujoči ostali.

Modroce

vrhne in spodnje, mreže, posteljne odoje in perje puh najceneje v veliki izbiri prodaja

SEVER, Marijin trg 2

nasproti frančiškanske cerkve.

Kupimo

Voz zapravljivček kupim. Ponudbe pod »Slovenca« pod št. 7282. (k)

Rabljen štedilnik

prosto stoječi, kupim. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7220. (k)

Vsakovrstne

zlato kupuje po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Stare letnike

mesečnika »Die Austere« kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ohranjeno« 7325. (h)

Stare zlato, zlato zobovje in srebrne kronc

kupujem po najvišjih cenah A. KAJPEZ

trgovina s urami in slatnino precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Gunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčje volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbelter, Maribor, Dravska 15. (k)

Pozvedbe

Izgubil sem v ponedeljek 1. maja v Krcanju od živinekega sejmišča do vrh Jelenovega klanca močno »plobo« za voz. Najditej naj jo proti dobri nagradi vrne Ramovž Janezu, Koseze 28, p. Vodice. (e)

Prodamo

Otroški voziček dobro ohranjen, se prod. Dvoržakova 13/III. (l)

Otroški voziček

globok, naprodaj. Smartinska c. 16, Vizjak. (l)

Moške srajce

že od 14 din. I. Tomšič, Sv. Petra c. 38. (l)

Sobna ptičja kletka

velika, stoječa, naprodaj. Groharjeva 8. (l)

Otroški voziček

globok, prodam. Moste — Na klančku 2a. (p)

4 gumi kolesa

za voz s konjsko vprego, kompletna, prodam. Riharjeva 6, Ljubljana. (l)

Otroško posteljo

kompletno, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7202. (l)

Naprodaj

različni vozovi, slamosenica na ročni pogon in mrva. Kralj, Tyrseva 12.

Mlekarno

vpejano, prodam zaradi družinskih razmer. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko »7290«. (l)

Voz (diro)

na preših, nosilnost 2000 kilogramov, prod Centralna vinarna Ljubljana. Frankopanska 11. (l)

Motorni čoln

šestsedeen, rabljen, prodam po smerni cen. — Vprašati v upravi »Sl.« pod št. 7154. (l)

Vozove na gumi

vsakovrstne, dobite najugodnejše pri Fajfar, Ljubljana, Trnovska ulica 25. Telefon 24-10. (l)

Novo kolo

najboljše znamke in eno rabljeno zelo poceni naprodaj. — Florjanska 13, trafika. (l)

Gostilno

z vrtno in gospodarskim poslopjem zaradi službenih razmer prodam. Prevzame se nekaj hipoteke. Maribor, Tezno, Ptujška ulica 87. (l)

Poceni naprodaj

več prvovrstnih živalskih strojev, koles, otroških vozičkov in raznih drugih predmetov pri »Promete« nasproti križevniške cerkve. (l)

Predno kupite kolo

oglejte si zalogo prvovrstnih tovarniških znamk Viktor Bohinec, Ljubljana, Tyrseva c. 12, dvorišča. (l)

Za birmance in birmanke

prilagojena ročne torbice, denarnice, aktovke, nogometne žoge, nahrbtnike itd. Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Za hišni vodovod

je naprodaj kompletna elektro-avtomatska sesalnika, tovarniško nova, po jako nizki cen. Vprašati pri Ludovik Heršič, Ljubljana, Rimska c. 13.

Botrcam in botročkom

se priporoča staroznana slaščičarna in medičarna. Nudi veliko izbiro sladkih birmanskih daril po najnižji cen. Za obilen obisk se priporoča T. Novotny, Gosposvetška cesta 2 poleg kavarne Evrope. (l)

Lepe obhajilne sveče, lect za birmo, med in vosek in medeno pecivo

dobite najbolje in najceneje pri »SVEČA«

Ljubljana, Stritarjeva ul. 6.

oglas
Slovenca
-gotov uspeh!

Auto-motor

Motor do 200 ccm dobro ohranjen, malo vožen, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod 7277. (l)

Rabljeni Sachs

98 ccm in BSA 350 ccm motorci, po nizki cen. pri O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (l)

DKW motorno kolo

200 ccm, zelo dobro ohranjeno, prodam za 3500 din. Florjanska 12, trafika. (l)

Motorno kolo

s priklopec 500, v bresihem stanju prodam. Garaža Jugo-Auto, Jurkovič, Tyrseva c. 36. (l)

Eifel Ford limuzina

poraba 9 l benzina, ima 14.000 km, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7322. (f)

Osební avto

štirisedeen, v zelo dobrem stanju, takoj kupim. Ponudbe v podružni. »Slov.« na Jesenicah pod »Dobro avto« 7020. (f)

Obrt

Slikarstvo — pleskarstvo V. Zveglj, Celzova c. 1. Novi vzorci! Cene vsem dostopne. (t)

Milostiva!

Damske kroje vseh vrst izdelujem prvovrstno in poceni. Kreutzer A., Trnovski pristan 14/I. (l)

Priporočam se

cenjenemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Oroslav Slapar, modni krojač za dame in gospode, Smartinska c. 8. Naprodaj je tudi marenog obleka s modnimi hlačami. Cena nizka. (l)

Franc Jager

tapetništvo Ljubljana, Sv. Petra c. 17 telefon 20-42

Velika zaloga vseh vrst žimnic, otoman, najmodernejših couch-zof. - V zalogi vedno vseh vrst žima, gradl za modroce, blago za prevleke pohištva itd. - Solidno delo! Točna postrežba! Konkurenčne cenel

Zivali

Prodaj 6 fazanov in jajčeca. Dimnik Jakob, D. M. Polje 7.

Nemške voltjake

mlade, prodam Homan, Sv. Petra c. 81. (j)

Ovčarja

dobrega čuvarja, prodam. Poljanska 57. (j)

Prodaj

6 tednov stare čistokrvne škotske Gordonsterje. — Karel Šerak, Celje, Breg št. 26. (j)

Zamenjam

lahkega temperamentnega konja za težkega konja ali kobilu. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zamenjame« št. 7125. (j)

LETUVISCA

V mirnem gozdnem kraju morda pri kakem lovskem čuvaju, tje gospa za dobro junij, julij in avgust sobo s popolno opremo. — Cenj. ponudbe pod šifro »Letovišče št. 6931« na upravo »Slovenca«.

Glasba

Klavir rabljen, prodam po smerni cen. Vprašati v upr. »Slov.« pod št. 7153. (g)

Priložnostne prodaje

na isčite, ker dobite tovarniške nove plošče v poljubni izbiri že po 100-200. Zahtevajte seznam.

elektrotón

PASAJA NEBOREČNIKA

Klavirsko harmoniko

novi, komaj pol leta rabljen, prodam. Ima 34 tipk, 80 basov, ter je triglasna s registrom in solo. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 7233. (g)

Harmoniko

skoraj novo, trivrstno s poltoni, moderno, prodam za 1000 din, tudi zamenjam z drugo. Zurbil, Glinca, St. Vid pri Ljubljani. (g)

KUPUJTE PRI NASIH INSERENTIH!

Ženitbe

32 let star mladenič

z dobro izočenim mlinom na Dolenjskem - poročil gospodično 25-35 let z 70.000 din gotovine. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sreča« št. 7099. (z)

Vdova

45 let stara, z lastne hiše, želi poročiti pošteno osebo s stalnim dohodkom. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ljubljana« 7213. (z)

Gospoda

akademsko izobraženega 40-46 letnega, poročil državna uradnica, ki ima 2000 din mesečne plače in 100.000 din dote. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »114« št. 6992. (z)

Mlad mojster

z dobrodočo obrtjo, v večjem kraju, želi spoznati resno dekle, staro 22-28 let, s primerno doto. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Maj 7« št. 7253. (z)

Podjeten obrtnik

mlad, z 1400 din čistega dohodka mesečno, v prometnem kraju v Sloveniji, poročil kuharico, ki ima veselje do gospodinjstva, staro 24-30 let s primerno doto. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sreča« 7254. (z)

Vdovec

49 let star, posestnik v podeželskem kraju, želi poročiti 30-45 let staro dekle ali vdovo brez otrok, ki razume gospodinjstvo, z gotovino 15.000-30.000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sreča« 7388. (z)

Pouk

Mandolino in gitaro poučujem po najhitrejši in praktični metodi. Poseben pouk za solo gitaro. Antunovič, Vodnikova, nasproti št. 31, nova hiša, II. nastr. (u)

Objave

Preklic

Podpisani pseklicujem kot neresnično in obzalujem vse, kar sem neresnično govoril o gospodični Snaj Anici, hčerki posestnika iz Lip št. 13 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. - Rudolf Lavriša, posestnik in sediar, pomočnik, Ljubljana, Izanska cesta 424.

Pozor!

Naše cenj. odjemalce opozarjamo, da naj ne plačujejo niti najmanjših zneskov nikomur, kdor se ne izkaže s posebnim pooblastilom za inkaso.

Kleindienst & Posch

Maribor Aleksandrova cesta 44.

STROJI

4 srednji parni stroji ugodno naprodaj. Celje, Cesta na Dobravo 12. (l)

Stroj

za dvozvezno cementno opeko, model Lipsia s podlogami se ugodno prodaja pri M. Omahen, Višnja gora

Motorni drobilec

za kamenje, kompleten, in 10-15 ton težak valjar za ceste — kupimo. Ponudbe poslati na naslov: Gradsko poglavarstvo, Virovitica. (k)

Mizarski univerzalnik

600 mm, s elektromotorjem, nov, takoj naprodaj za 19.000 din in 8000 din mizarskega dela, in brusilni aparat za les. — Vprašati: Ludvik Heršič, Ljubljana, Rimska c. 13.

Prodaj

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Prodam

popolno kompletno garnituro strojev in jermenice za precej veliko tovarno usnjo, na električni pogon, ter dva parna kotla s mnogim pripadajočim inventarjem. Vse se lahko ogleda še do 10. maja montirano na licu mesta, ker je tov. obratovala v Mariboru. Lastnik Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 1

HOTEL „BELLEVUE“

najlepša razgledna točka v Ljubljani. Priznana prvovrstna kuhinja, izborna vina in pivo, lepe čiste tujske sobe s tekočo mrzlo in toplo vodo. Udobne kabine za sončne kopeli in prho. Pension od Din 60.— do Din 80.—. Krasne terase, lastni gozdni park, avtogaraže. V seziji večkrat koncert.

Izreden užitek za letoviščarje.

Zahtevajte prospekte.

Telefon internabna 80-42

Se priporočam **P. STERK**, hotelir

ALEKSANDROVO

na otoku Krku je znano in priljubljeno kopališče domačega in tujega občinstva, ki išče sonca, morja in miru. Peščeno kopališče je zelo primerno za otroke in neplavače. Ljubitelji ribolova in jadrnanja imajo dnevno priliko za lepo zabavo. Prijetni so sprehodi po obrežnih potih okoli zalivov. V hotelih popolna oskrba z vsemi taksami in postrežbo vred Din 45 do 55.

Informacije daje turistični odbor.

HOTEL FRANKOPAN vodilno poslopje v mestu. Dunajska kuhinja. Oskrba taksami in postrežbo vred 55.— din v sezoni. Prospekte zastoj

ALPEKO-plošče

Hidravlično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tlakovanje in oblogo sten, obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna, izdelane s pomočjo modernih strojev, dobavljiva v prvovrstni izdelavi in kvaliteti;

„ALPEKO“, industrija umetnega kamna
Ljubljana, Tyrševa cesta 48 • telefon 29-30

Ljudska posojilnica

v Celju

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%
na trimesečno odpoved pa po 5%

*

Izplačuje točno vse vloge — stare in nove!
Dovoljuje posojila in trgovske kredite

Zahvala

Vsem, ki ste spremili našo nepozabno sestro, teto in svakinjo

Margareto Podkrajšek

na njeni zadnji poti, jo obsuli s cvetjem in vencel, nam izrazili sožalje, iskrena zahvala. Posebno pa smo dolžni zahvaliti se g. dr. Jos. Volavšku za skrbno zdravljenje, preč. g. župniku p. dr. Angeliku Tomincu za versko tolažbo in čast. sestri Školastiki za požrtvovalno postrežbo v bolnici.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 8. maja ob pol 8 zjutraj v farni cerkvi sv. Jakoba.

Ljubljana, dne 7. maja 1939.

Žalujoči rodbini Alexandrovits, Smolič

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je umrl naš ljubljani soprog, oče, brat in tast, gospod

Ivan Konte

poštni inšpektor v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 7. maja 1939 ob 5 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, Metlika, dne 6. maja 1939.

Konte Kati roj. Krivičič, soproga;
inž. Vilibald, Ivan, por. boj. br. II. kl., sinova, in ostalo sorodstvo.

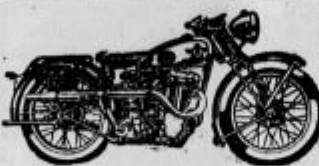
NAJVEČJI SLOVENSKI
PUPILARNOVARNI ZAVOD

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog Din 420,000.000.—
Lastne rezerve Din 28,650.000.—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi — Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Predno se odločiš
za nakup motor-
nega kolesa ali dvo-
kolesa, ne zamudi
prilike in si oglej

zalogo motornih koles znamke

ARDIE in HOREX

najnovjših tip od 100 do 350 ccm pri trdnici

J. PRAPROTNIK

Domžale, Ljubljanska cesta 108

Istotam imaš veliko izbiro najrazličnejših damskih in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro ohranjenih rabljenih motorjev.

Najnižje cene! Oddaja se tudi na obročno odplačilo!

KOLESA

kupite dobro in poceni
tudi na obroke pri

H. SUTTNER
Brezobvezna ogled!

Ljubljana
Aleksandrova 6.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Varujte se potvoril!
Zaščitni znak

Razglas

Uprava zavoda »Čačak« potrebuje precejšnje število spodaj naštetih delavcev, in sicer:

1. prvovrstnih orodničarjev,
2. varilcev (aluminija in duraluminija),
3. strugarjev z daljšo prakso (kovinostrugarjev).

Pogoji so dostavljeni Delavskim borzami in Obrtnim zbornicam ter se je za iste obrniti nanje.

Kdor zida

dobi ves stavbeni material pri

MATERIAL

trg. dr.
z o. z.

Ljubljana, Tyrševa c. 36 a

Telefon 27-16 — Brzjavil: MATERIAL

Čitajte »Slovenca«!

Po vaši želji Vam izdela Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani Kopitarjeva 6/II

v svoji štaltnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Poseben oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenege galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Unica

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi svojega nepozabnega soproga in očeta

Simona Volariča

prometnega zvančnika na postaji Radovljica

se za vsa premnoga osebna in pismena sožalja tem potom najtopleje zahvaljujem. Posebno zahvalo sem pa dolžna skrbnemu radovljiškemu zdravniku g. dr. Šarcu, ki je vse poskusil, da reši možu življenje, dalje gg. zdravnikom in čč. sestram v splošni bolnišnici za naporno zdravniško in bolniško oskrbo v zadnjih dneh življenja. Vdano zahvalo sprejmite vsi pokojnikovi stanovski tovariši za tako številno udeležbo pri pogrebu na Bregu in za lep spominski venec. Enako Fantovskemu odseku iz Loke za častno spremstvo in venec svojemu ustanovitelju. Prav prisrčna zahvala radovljiškemu g. dekanu za vso duhovno tolažbo pri obiskih in za pravočasno previdenje, kakor tudi radovljiškemu g. županu za njegove v srec segajoče besede ob robu groba. Vsem in vsakemu, ki je blagopokojnemu storil v življenju ali smrti kakršnokoli uslugo, naj Bog povrne.

Radovljica, dne 7. maja 1939.

Zalujoča soproga Marija Volarič s hčerko Cvetko.

Zahvala

Ob prerani izgubi naše dobre, nepozabne soproge, mame, babice, sestre in tete, gospe

Josipine Kmet vdove Tratnik

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ter dragi pokojnici na kakršen koli način lajšali trpljenje in ji skazali spoštovanje na njeni zadnji poti. Posebna hvala gosp. zdravniku dr. Jenšterlu za požrtvovalno skrb in trud v dneh njene bolezn. Prav posebno zahvalo pa izrekamo častiti duhovščini, pevskemu društvu »Krekov zbor« za ganljivo petje ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Vsem najiskrenejša hvala!

Ohranite jo v blagem spominu!

Trbovlje, dne 4. maja 1939

Globoko žalujoči ostali